

**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ БАНКІ**

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА
АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК**

МАЗМҰНЫ

БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ БЕКІТУГЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ МӘЛІМДЕМЕСІ	3-4
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ	5-21
2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК:	
Пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есеп	22-23
Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп	24
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп	25-26
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	27-29
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп	30-32
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер	33-217

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ БЕКІТУГЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ МӘЛІМДЕМЕСІ

Басшылық Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – ҚҰБ немесе Ұлттық Банк) және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі ҚҰБ пен оның еншілес ұйымдары бірге – Топ) 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күні аяқталған жыл үшін оның қызметінің нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысын және меншікті капиталдағы өзгерістерді көрсететін шоғырландырылған қаржылық есептілікті Шоғырландырылған қаржылық есептілікке 2-ескертпеде сипатталған шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарына (бұдан әрі – қаржылық есептілікті жасаудың негізгі қағидаттары) сәйкес дайындауға жауап береді.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде Басшылық: есеп саясатының қағидаттарын дұрыс таңдауды қамтамасыз ету және қолдану;

ақпаратты, оның ішінде есеп саясаты туралы деректерді осындай ақпараттың орындылығын, анықтығын, салыстырмалылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда ұсыну;

Топ өз қызметін таяу болашақта жалғастыратын болады дей отырып, шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін жауап береді.

Басшылық:

Ұлттық Банктегі ішкі бақылаудың тиімді әрі сенімді жүйесін әзірлеу, ендіру және қолдау көрсету;

қажетті күнге жеткілікті дәрежедегі дәлдікпен Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген уақытта дайындауға және Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасаудың негізгі қағидаттарының талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесіне қолдау көрсету;

бухгалтерлік есепті Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізу;

Ұлттық Банк активтерінің сақталуын қамтамасыз ету бойынша барлық қисынды ықтимал шараларды қабылдау;

қаржылық және өзге де теріс пайдалану фактілерін анықтау және болғызбау үшін де жауап береді.

Басшылық осы 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті 2025 жылғы 3 сәуірде бекітті.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Т. Сүлейменов
Төраға

2025 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

Д. Тайшыбаева
Бас бухгалтер

2025 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасына:

Біздің пікір

Біздің пікірімізше, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – Ұлттық Банк) және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі бірге – Топ) 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілігі барлық маңызды қатынастарда шоғырландырылған қаржылық есептілікке 2-ескертпеде сипатталған шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарына (бұдан әрі — шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау қағидаттары) сәйкес дайындалды.

Аудит мәні

Біз Топтың мыналарды қамтитын шоғырландырылған қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік:

- 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есеп;
- көрсетілген күнмен аяқталған жыл үшін жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп;
- көрсетілген күндегі жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп;
- көрсетілген күнмен аяқталған жыл үшін ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп;
- көрсетілген күнмен аяқталған жыл үшін капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп; және
- елеулі есеп саясатын және өзге де түсіндірме ақпаратты қоса алғанда, шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер.

Тәуелсіз аудитордың қорытындысы (жалғасы)

Пікір білдіру негіздемесі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Аталған стандарттарға сәйкес біздің жауапкершілігіміз бұдан әрі біздің есебіміздің «Аудитордың шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған.

Біз алған аудиторлық дәлелдер пікір білдіруімізге негіз болу үшін жеткілікті әрі тиісті деп есептейміз.

Тәуелсіздік

Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары кеңесі шығарған Кәсіби бухгалтерлердің халықаралық әдеп кодексіне (Халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда) (БХӘСК кодексі) және Қазақстан Республикасындағы біздің шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитімізге қолданылатын әдеп талаптарына сәйкес Топқа қатысты тәуелсіз болып табыламыз. Біз шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитімізде қолданылатын БХӘСК кодексіне және Қазақстан Республикасының әдеп талаптарына сәйкес басқа да әдеп міндеттемелерін орындадық.

Тәуелсіз аудитордың қорытындысы (жалғасы)

Біздің аудиторлық әдіснамамыз

Қысқаша шолу

- Жалпы активтердің сомасы тұтастай алғанда маңыздылық деңгейін есептеу үшін негіз ретінде алынды.
- Біз Ұлттық Банктің қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік, бірқатар еншілес ұйымдарға белгілі бір аудиторлық процедураларды орындадық және Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне енгізілген кейбір еншілес ұйымдарға қатысты аудит жүргізуді немесе белгілі бір аудиторлық рәсімдерді орындауды компоненттік аудиторларға тапсырдық.
- Айналыстағы ақшаны есепке алу және пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша ескерілетін балама құралдарға инвестициялардың әділ құнын бағалау.

Аудитті жоспарлау кезінде біз маңыздылықты анықтап, шоғырландырылған қаржылық есептіліктің маңызды бұрмалану тәуекелдерін бағаладық. Атап айтқанда, біз басшылықтың субъективті пайымдауларына, мысалы, болжамдар жасау және табиғатынан белгісіз болашақ оқиғаларды қарастыруды қамтитын маңызды бухгалтерлік бағалауларына талдау жасадық. Басқа аудиттеріміздегідей, біз басшылықтың ішкі бақылау жүйелерін айналып өту қаупін, оның ішінде, бірақ онымен шектелмей, орынсыз әрекеттердің салдарынан елеулі бұрмалану қаупін тудыратын бұрмалаушылық белгілерінің болуын бағалауды қарастырдық.

Тәуелсіз аудитордың қорытындысы (жалғасы)

Маңыздылық

Біздің аудит көлемін анықтауда маңыздылықты қолдануымыз әсер етті. Аудит шоғырландырылған қаржылық есептілікте елеулі бұрмауланулар жоқ деген орынды сенімділікті алуға арналған. Бұрмалау теріс пыйғылды әрекеттер немесе қателіктер салдарынан туындауы мүмкін. Егер олар жеке-жеке немесе жиынтығында пайдаланушылардың осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізді түрде болжауға болатын болса, олар маңызды болып саналады.

Кәсіби пайымдауымызға сүйене отырып, біз төмендегі кестеде көрсетілгендей, маңыздылық үшін, оның ішінде жалпы алғанда Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі деңгейінде маңыздылық үшін белгілі бір сандық шекті мәндерді орнаттық. Осы мәндердің көмегімен және сапалық факторларды ескере отырып, біз аудитіміздің көлемін, сондай-ақ аудиторлық рәсімдеріміздің сипатын, мерзімдерін және көлемін анықтадық және егер болса (жеке және жиынтықта алынған) бұрмаланулардың жалпы шоғырландырылған қаржылық есептілікке әсерін бағаладық.

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі – Заң) 7-бабында көрсетілгендей, Ұлттық Банктің негізгі мақсаты Қазақстан Республикасында баға тұрақтылығын қамтамасыз ету болып табылады. Сондай-ақ, Заңда Ұлттық Банк өз міндеттерін орындау кезінде пайда табу мақсатын басшылыққа алмауға тиіс екендігі тікелей көрсетілген. Демек, біз жалпы активтердің сомасын маңыздылық деңгейін есептеу үшін негіз ретінде анықтадық.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері – бұл біздің кәсіби пайымдауымызға сәйкес, ағымдағы кезеңдегі шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіміз үшін ең маңызды болып табылатын мәселелер. Бұл мәселелер тұтастай алғанда шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіміз аясында және осы есеп беру туралы пікірімізді қалыптастыру кезінде қарастырылды және біз бұл мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Тәуелсіз аудитордың қорытындысы (жалғасы)

Аудиттің негізгі мәселелері

Айналыстағы ақшаны есепке алу

Біз айналыстағы ақшаны есепке арудың дұрыстығын 2024 жылғы 31 желтоқсандағы 4,733,663,281 мың теңге сомасындағы баланстың маңыздылығына, Ұлттық Банктің қызметі үшін бизнес-процестің маңыздылығына және баланстың толықтығы бөлігіндегі тәуекелдің маңыздылығына байланысты аудиттің негізгі мәселесі ретінде қарастырдық. Сонымен қатар, айналыстағы ақшаның ерекшелігіне байланысты олардың нақты болуын анықтау бақылау құралдарына және банкноттар өндірісінің, Ұлттық Банктің өз сақтау орындарында сақталған банкноттарды физикалық бақылаудың айналасындағы және айналыстан шығарылған банкноттарды жою айналасындағы процестерге байланысты.

Біздің назарымыз айналыстағы ақша балансының толықтығын растауға бағытталды.

Аудиттің негізгі мәселелеріне қатысты қандай аудиторлық рәсімдер орындалды?

Айналыстағы ақшаның толықтығы мен дәлдігін растау үшін біз мынадай аудиторлық рәсімдерді орындадық:

- біз Ұлттық Банктің саясаты мен ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес айналыстағы ақшаны есепке алу процесін зерделедік;
- айналыстағы ақшаның бақылауының түсінігін алдық, олардың дизайнын бағалап және таңдамалы негізгі бақылаулардың операциялық тиімділігін тексердік. Бұл тексеріс айналыстағы ақшаның Ұлттық Банктің әртүрлі бөлімшелерінің және оның еншілес банкнот өндіру ұйымының араларындағы қозғалыстарды, екінші деңгейдегі банктерге/басқа да қаржы институттарына және олардан қозғалыстарды, тозған/ескі банкноттарды жоюды, сондай-ақ Ұлттық Банкте сақталатын банкноттарды түгендеуді қамтиды;
- біз Ұлттық Банктің еншілес банкнот өндіру ұйымындағы қол жеткізуді шектеуге және банкнот өндіруге қатысты таңдаулы негізгі процестерді бақылау туралы түсінік алдық және бағаладық;
- біз сақтау орындарындағы банкноттарды жылдық түгендеуге қатыстық;

Тәуелсіз аудитордың қорытындысы (жалғасы)

Аудиттің негізгі мәселелері	Аудиттің негізгі мәселесі бойынша қандай аудиторлық рәсімдер орындалды
<p>«Айналыстағы ақша» деп аталатын 20-ескертпеде және «Тәуекелдерді басқару» деп аталатын 31-ескертпеде айналыстағы ақша балансы туралы толық ақпарат берілген.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – біз жыл соңындағы айналыстағы ақша балансын өткен жылдың соңындағы баланспен салыстырып тексердік, айналыстағы ақша қозғалысын құрдық және осы қозғалысты әртүрлі компоненттері бойынша аудиторлық рәсімдер жүргіздік; – біз тираждан артығын қоса алғанда, Ұлттық Банктің банкноттарды шығару жөніндегі еншілес ұйымы шығарған, айналыстағы ақша қозғалысында ұсынылған жаңа банкноттар көлемін банкноттарды шығарудың бекітілген жылдық жоспарын салыстырдық; – біз таңдамалы негізде банкнот қағазын үшінші тарап жеткізушілерімен келісімшарттарды тексердік; – біз таңдамалы негізде Ұлттық Банктің банкноттарды шығару бойынша еншілес ұйымынан жаңа банкноттардың түсуін тексердік; – таңдамалы негізде біз банкноттардың, соның ішінде тозығы жеткен/ескі банкноттарды қоса алғанда, екінші деңгейдегі банктерге/басқа да қаржы институттарына берілуін және екінші деңгейдегі банктерден/басқа да қаржы институттарынан алынуын тексердік; – таңдамалы негізде біз тозығы жеткен/ескі банкноттардың жойылуын тексердік; – біз Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігінде айналыстағы ақша бойынша ұсынылған ақпараттың дұрыстығы мен толықтығын тексердік.

Тәуелсіз аудитордың қорытындысы (жалғасы)

Аудиттің негізгі мәселелері

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша ескерілетін балама құралдарға инвестициялардың әділ құнын бағалау

16-ескертпеде айтылғандай, Топ хедж-қорларына, жеке капитал қорларына және жылжымайтын мүлік қорларына инвестицияларды қамтитын пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша ескерілетін балама құралдарға инвестициялайды.

Бұл инвестициялардың әділ құны шоғырландырылған қаржылық есептілікте қор басқарушыларынан алынған құн негізінде көрсетілгендіктен және осы инвестициялардың айтарлықтай балансы

– 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша – 1,471,743,439 мың теңге болғандықтан, бұл мәселе аудиттің негізгі мәселесі ретінде анықталды.

Аудиттің негізгі мәселесі бойынша қандай аудиторлық рәсімдер жүргізілді

Біз түсіністік алдық, содан кейін пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша ескерілетін балама құралдарды мониторингтеу және қадағалау процесін іріктелген негізгі бақылаулардың дизайнын бағалауды және операциялық тиімділігін сынақтан өткіздік. Бұл Топтың қор басқарушыларын таңдау процесін және қор басқарушыларының кейінгі мониторингін қамтиды. Біз сондай-ақ Қор басқарушыларының жүйелері мен ұйымдастырушылық бақылауын (SOC) жыл сайын беделді сыртқы аудиторлар бағалайтынын тексердік және біз бұл бағалауларды қарастырдық. Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша ескерілетін балама құралдарға инвестициялардың әділ құнын бағалаудың дұрыстығын растау үшін, басқалармен қатар, біз мынадай аудиторлық рәсімдерді орындадық:

- біз хедж-қорларына, жеке капитал қорларына және жылжымайтын мүлік қорларына әлеуетті сыртқы инвестицияларды басқарушыларды бағалау бөлігінде, сондай-ақ қор менеджерлері инвестициялаған қорларды бағалау бөлігінде Топ жүргізген заң сараптамаларын (due diligence) қарадық;

Тәуелсіз аудитордың қорытындысы (жалғасы)

Аудиттің негізгі мәселелері

«Елеулі есеп саясаты және есеп саясатын қолданудағы маңызды бағалау мәндері мен пайымдар» деп аталатын 2-ескертпеде, «Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық құралдар» деп аталатын 16-ескертпеде, «Тәуекелдерді басқару» деп аталатын 31-ескертпеде және «Қаржылық активтер мен міндеттемелер: әділ құны және есептік сыныптамалар» деп аталатын 36-ескертпеде әділ құнын анықтау және осы инвестицияларды есепке алу туралы толық ақпарат берілген.

Аудиттің негізгі мәселесі бойынша қандай аудиторлық рәсімдер жүргізілді

- біз сенімгерлік инвестициялық басқару туралы шарттың, балама құралдар портфелін басқару жөніндегі инвестициялық стратегияның, арнайы мақсаттағы компаниялардың (special purpose vehicle), балама құралдар портфелін басқарушылардың серіктестік келісімдерінің, сыртқы басқарушылармен жасалған инвестициялауды басқару келісімдерінің және оларға қосымша келісімдердің шарттары мен ережелерін, қор басқарушыларының инвестицияларды бағалау жиілігі мен әдістерін қоса алғанда зерттедік;
- біз Топқа қатысты сыртқы басқарушылардың беделі, тәжірибесі және тәуелсіздігі, сондай-ақ шоғырландырылған хедж-қорларының, жеке капитал қорларының және жылжымайтын мүлік қорларының сыртқы аудиторларының беделі мен тәжірибесі туралы түсінік алдық;
- біз Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі деңгейінде хедж-қорларына, жеке капитал қорларына және жылжымайтын мүлік қорларына инвестицияларды Топтың есеп саясатына сәйкес Топ есепке алатынын тексердік;
- біз тәуелсіз сыртқы басқарушылардан жеке капитал қорлары мен жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялардың меншігі мен әділ құнының сомалары көрсетілген растау хаттарын алдық және оларды шоғырландырылған қаржылық есептілікте берілген деректермен салыстырдық;

Тәуелсіз аудитордың қорытындысы (жалғасы)

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселесі бойынша қандай аудиторлық рәсімдер жүргізілді

- таңдамалы негізде біз 2024 жылы қорларға салумен және қорлардан шығу нәтижесінде қайтарылған ақша қаражатымен байланысты ақша қаражатының қозғалысын тексердік;
- біз топтың өткен жылғы шоғырландырылған қаржылық есептілігінде ұсынылған хедж-қорларына, жеке капитал қорларына және жылжымайтын мүлік қорларына салынған инвестициялардың әділ құнының сомаларын алдыңғы кезеңдердегі аудиттелмеген бағалау қорлардың меншікті аудиттелген қаржылық есептілігіне енгізілген 31 желтоқсандағы соңғы бағалаулардан айтарлықтай ерекшеленбеуін қамтамасыз ету мақсатында хедж-қорының, жеке капитал қорларының және жылжымайтын мүлік қорларының 2023 жылғы аудиттелген қаржылық есептіліктерінде берілген деректермен салыстырдық;
- біз көрсетілген әділ құнына айтарлықтай әсер етуі мүмкін елеулі құбылулардың жоқтығына көз жеткізу үшін Топтың 2024 жылдың IV тоқсанындағы балама инвестициялар нарығына ішкі шолуын тексердік;
- біз әділ құны иерархиясының деңгейін анықтауды қоса алғанда, Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігінде балама инвестициялар бойынша ұсынылған ашылулардың дұрыстығы мен толықтығын тексердік.

Тәуелсіз аудитордың қорытындысы (жалғасы)

Топтың аудит көлемін анықтау

Біз аудиттің көлемін жалпы Топтың құрылымын, Топ пайдаланатын есептік процестер мен бақылау құралдарын ескере отырып және топ өз қызметін жүзеге асыратын саланың өзіндік ерекшелігін ескере отырып, шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікірімізді білдіруіміз үшін жеткілікті жұмыс жасай алатындай айқындалды.

Топтың құрамына Ұлттық Банк және 11 еншілес ұйым кіреді. Әрбір еншілес ұйым бухгалтерлік есепті дербес жүргізеді, бұл ретте шоғырландыру мақсаттары үшін есептіліктің топтық нысандарын еншілес ұйымдар Ұлттық Банктің арнайы платформасына жүктейді және бұдан әрі Топтың шоғырландырылған топтық есептілік нысандары автоматты түрде қалыптастырылады.

Еншілес ұйымдар 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың жалпы активтерінің шамамен 20%-ын құрайды. Олардың ішінде екі еншілес ұйымды біз Топтың маңызды компоненттері ретінде анықтадық, өйткені оларда елеулі бұрмалану мөлшері және/немесе қаупі бар. Осы еншілес ұйымдар үшін және біз Топтың маңызды компоненттері ретінде анықтамаған, бірақ олар бойынша біз бірқатар аудиторлық рәсімдерді жүргізген екі еншілес ұйым үшін біз маңыздылық деңгейін анықтадық.

Біз Ұлттық Банктің қаржылық есептілігіне және Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне енгізілген, төменде көрсетілген компоненттердің ешқайсысына енгізілмеген еншілес ұйымдардың елеулі қалдықтары мен операцияларына аудит жүргіздік. Компонент аудиторы бір еншілес ұйымның қаржылық есептілігінің аудиті бойынша жұмысты орындады және біз компонент аудиторының жұмыс құжаттарына шолу жасадық. Біз басқа екі компонентке қатысты белгілі бір аудит процедураларын өзіміз жасадық. Сонымен қатар, біз компонент аудиторына басқа бір компонентке қатысты белгілі бір аудиторлық рәсімдерді орындауды тапсырдық және шығарылған топтық нұсқауларға сәйкес орындалған рәсімдер бойынша жауаптар алдық және компонент аудиторының тиісті жұмыс құжаттарына шолу жасадық.

Тәуелсіз аудитордың қорытындысы (жалғасы)

Басқа да ақпарат

Басшылық өзге ақпарат үшін жауапты болады. Өзге ақпарат осы аудиторлық есеп беру күніне дейін алынбаған және бізге осы күннен кейін беріледі деп күтілетін жылдық есепті қамтиды (бірақ шоғырландырылған қаржылық есептілікті және осы есеп туралы біздің аудиторлық есебімізді қамтымайды).

Біздің шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы біздің пікіріміз өзге ақпаратқа қолданылмайды және біз осы ақпаратқа қатысты қандай да бір нысанда сенім білдіретін қорытынды шығармаймыз.

Біздің шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитін жүргізуімізге байланысты біздің міндетіміз жоғарыда көрсетілген өзге ақпаратпен бізге берілген кезде танысу және өзге ақпарат пен шоғырландырылған қаржылық есептілік немесе аудит барысында алған біздің білім арасында елеулі сәйкессіздік болуы және өзге ақпаратта басқа ықтимал маңызды бұрмаланулар болмауы туралы мәселені қарау болып табылады.

Егер жылдық есеппен танысқан кезде онда елеулі бұрмалану бар деген қорытындыға келетін болсақ, біз мұны корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың назарына жеткізуге тиіспіз.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау қағидаттарына сәйкес дайындалуы мен ұсынылуы үшін басшылық теріс пиғылды әрекеттер немесе қателер салдарынан елеулі бұрмаланулар жоқ шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауға қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапты.

Тәуелсіз аудитордың қорытындысы (жалғасы)

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашуға және басшылық Топты таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниеттенген немесе оның қызметін таратудан немесе тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда, қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде есептілік жасауға жауапты.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалар Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігінің дайындалуын қадағалауға жауапты.

Аудитордың шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз шоғырландырылған қаржылық есептілікте теріс пиғылды әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмалаулар жоқ екендігіне ақылға қонымды сенімділіктің болуы және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық қорытынды шығару болып табылады. Ақылға қонымды сенімділік – бұл жоғары деңгейдегі сенімділікті білдіреді, бірақ ол ХАС-қа сәйкес жүргізілген аудит маңызды бұрмалаулар болған жағдайда оларды әрқашан анықтайтындығына кепілдік бермейді. Бұрмалау алаяқтық әрекеттердің немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке немесе жиынтығында пайдаланушылардың осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізді түрде болжауға болатын болса, маңызды болып есептеледі.

ХАС-қа сәйкес жүргізілетін аудит аясында біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби күдікшілікті сақтаймыз. Сонымен қатар, біз мынадай әрекеттерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдемелерді аламыз. Теріс пиғылды әрекеттер салдарынан елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелі қателік салдарынан елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелінен жоғарырақ, себебі теріс пиғылды

Тәуелсіз аудитордың қорытындысы (жалғасы)

әрекеттер сөз байласуды, жалғандықты, қасақана өткізіп жіберуді, ақпаратты бұрмалап ұсынуды немесе ішкі бақылау жүйесінен тыс әрекеттерді қамтуы мүмкін;

- Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, мән-жайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесі туралы түсінік аламыз;
- қолданылған есеп саясатының тиісті сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің негізділігін және ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;
- біз басшылықтың есеп жүргізу үшін үздіксіз қызмет негізін қолдануының орындығы туралы қорытынды жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдердің негізінде Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне айтарлықтай күмән тудыруы мүмкін оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты айтарлықтай белгісіздік бар ма деген қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар екендігі туралы қорытындыға келсек, біз аудиторлық есепте шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі ақпаратты тиісті түрде ашуға назар аударуымыз керек немесе, егер мұндай ақпаратты ашу тиісті түрде болмаса, пікірімізді өзгертуге тиістіміз. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық есеп жасалған күнге дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкелуі мүмкін;

Тәуелсіз аудитордың қорытындысы (жалғасы)

- шоғырландырылған қаржылық есептілік бойынша пікір білдіру үшін Топ ішіндегі ұйымдардың немесе бизнес-бірліктердің қаржылық ақпаратына жататын жеткілікті тиісті аудиторлық дәлелдер алу үшін топтық аудитті жоспарлаймыз және орындаймыз. Біз топтық аудит мақсаты үшін орындалған аудиторлық жұмысты басқаруға, бақылауға және тексеруге жауап береміз. Біз аудиторлық пікіріміз үшін толық жауаптымыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен өзара ақпараттық қатынастар жасаймыз, оларға өзге ақпараттан бөлек, жоспарланған аудиттің көлемі мен мерзімдері, сондай-ақ, аудит нәтижесінде туындаған елеулі ескертпелер туралы, оның ішінде аудит процесінде анықтайтын ішкі бақылаудың маңызды жетіспеушіліктері туралы ақпарат береміз.

Біз сондай-ақ корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағанымыз және осы адамдарға аудитордың тәуелсіздігіне негізді түрде ықпал ететін барлық өзара қатынастар мен өзге де мәселелер және қажет болған жағдайларда қатерлерді жою үшін қабылданған немесе қабылданған сақтық шаралары туралы хабардар еткеніміз туралы мәлімдемені ұсынамыз.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың назарына жеткізген мәселелердің ішінен біз ағымдағы кезеңдегі шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін неғұрлым маңызды, сондықтан аудиттің негізгі мәселелері болып табылатын мәселелерді анықтаймыз. Біз бұл мәселелерді аудиторлық есебімізде сипаттаймыз, оларға осы мәселелер туралы ақпаратты жария етуге заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған кезде немесе өте сирек жағдайларда қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің есепте хабарланбауға тиіс деген қорытындыға келгенде, мұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оның хабарламасының қоғамдық маңызды пайдасынан асып түседі деп негізді түрде болжауға болады деген жағдайлар кірмейді.

Тәуелсіз аудитордың қорытындысы (жалғасы)

Нәтижелер бойынша тәуелсіз аудитордың осы аудиторлық есебі шығарылған тапсырманың жетекшісі – Айгүл Ахметова.

«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС атынан

Бекітілді:

Қол қойылды:

Азамат Қонратбаев
Басқарушы директор
«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС
(Қазақстан Республикасы Қаржы
министрлігінің
1999 жылғы 21 қазандағы №0000005
Бас мемлекеттік лицензиясы)

Айгүл Ахметова
Серіктес, Орындаушы аудитор
(2012 жылға 27 тамыздағы
№0000083 Аудитордың біліктілігі
куәлігі)

2025 жылғы 3 сәуір
Алматы, Қазақстан

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ескерт- пе	2024 жыл мың теңге	2023 жыл мың теңге
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс	4	741,425,007	629,000,691
Пайыздық шығыс	4	(1,173,504,243)	(1,082,304,823)
Таза пайыздық шығыс		(432,079,236)	(453,304,132)
Комиссиялық кіріс		64,181,689	40,981,063
Комиссиялық шығыс		(10,140,442)	(6,470,689)
Таза комиссиялық кіріс		54,041,247	34,510,374
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялардан түскен таза пайда	5	135,966,811	160,915,641
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздармен жүргізілетін операциялардан түскен таза пайда/(зиян)		10,050,547	(16,898,011)
Қауымдасқан ұйымдардың пайдасындағы үлес		8,356,870	3,235,463
Банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіруден (шығыс)/кіріс	6	(92,137,550)	985,143
Басқа да операциялық кіріс	7	224,953,837	151,357,667
Басқа да операциялық шығыс	8	(77,191,831)	(46,775,086)
Кредиттік залалдарға арналған резервтер/(ді) бойынша (шығыс)/қалпына келтіруден түскен кіріс	15,17,18,19	(49,607,063)	18,382,629
Дайындалған банкноттар мен монеталардың өзіндік құны	9	(20,073,264)	(15,432,128)
Персоналға арналған шығыс	10	(54,176,589)	(48,733,819)
Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігін қаржыландыру бойынша шығыс		(8,659,488)	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ескерт- пе	2024 жыл мың теңге	2023 жыл мың теңге
Амортизация және тозу		(8,315,832)	(7,735,569)
Басқа да жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыс	11	(24,760,490)	(18,239,599)
Табыс салығын шегергенге дейінгі зиян		(333,632,031)	(237,731,427)
Табыс салығы бойынша шығыс	12	(20,950,413)	(34,268,510)
Бір жылдағы зиян		(354,582,444)	(271,999,937)
Мыналарға тиесілі зиян/пайда:			
- Ұлттық Банктің меншік иелеріне		(354,967,136)	(272,345,718)
- бақыламайтын акционерлерге		384,692	345,781
Бір жылдағы зиян		(354,582,444)	(271,999,937)

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Т. Сүлейменов
Төраға

2025 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

Д. Гайшыбаева
Бас бухгалтер

2025 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

31–216-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөліктері болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2024 жыл мың теңге	2023 жыл мың теңге
Бір жылдағы зиян	(354,582,444)	(271,999,937)
Табыс салығын шегергендегі басқа да жиынтық кіріс		
<i>Пайда немесе зиян құрамына қайта сыныпталған немесе кейіннен қайта сыныпталуы мүмкін баптар:</i>		
Әділ құнының өзгеру резерві (борыштық құралдар):		
- әділ құнының таза өзгеруі	27,473,996	(38,297,576)
- пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған нетто-шама	18,675,519	45,624,077
<i>Пайда немесе зиян құрамына қайта сыныпталған немесе кейіннен қайта сыныпталуы мүмкін барлық баптар</i>	<i>46,149,515</i>	<i>7,326,501</i>
<i>Пайда немесе зиян құрамына кейіннен қайта сыныпталуы мүмкін емес баптар:</i>		
Әділ құнының өзгеру резерві (үлестік құралдар)	183,834,316	128,379,118
Шетел валютасын қайта бағалау резерві	1,061,001,000	(37,790,209)
Бағалы металдарды қайта бағалау резерві (14-ескертпе)	4,177,682,313	1,041,036,966
Негізгі құралдарды қайта бағалау резерві	1,141,352	-
<i>Пайда немесе зиян құрамына кейіннен қайта сыныпталуы мүмкін емес барлық баптар</i>	<i>5,423,658,981</i>	<i>1,131,625,875</i>
Табыс салығын шегергендегі бір жылдағы басқа да жиынтық кіріс	5,469,808,496	1,138,952,376
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	5,115,226,052	866,952,439
Мыналарға тиесілі барлық жиынтық кіріс:		
- Ұлттық Банктің меншік иелеріне	5,114,840,530	866,607,932
- бақыламайтын акционерлерге	385,522	344,507
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	5,115,226,052	866,952,439

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Т. Сүлейменов
Төраға

2025 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

Д. Тайшыбаева
Бас бухгалтер

2025 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

31–216-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөліктері болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ескерт- пе	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты және оның баламалары	13	3,610,356,268	3,597,190,984
Алтын	14	12,594,851,287	8,973,752,449
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер	15	2,312,238,657	2,219,772,044
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	16	1,506,120,456	1,200,504,369
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар			
- «РЕПО» мәмілелері бойынша кепіл ауыртпалығы салынған	17	-	6,007,596
- «РЕПО» мәмілелері бойынша кепіл ауыртпалығы салынбаған	17	9,748,803,661	5,603,596,086
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	18	319,159,712	297,860,841
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар		20,724,353	12,617,439
Негізгі құралдар		105,980,464	80,126,629
Материалдық емес активтер		11,683,445	9,117,651
Ағымдағы салықтық актив		9,904,387	8,386,104
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	12	293,263,689	312,609,362
Басқа да активтер	19	1,198,389,199	1,216,201,709
Барлық активтер		31,731,475,578	23,537,743,263
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Айналыстағы ақша	20	4,733,663,281	4,110,361,072
Айналыстағы цифрлық теңге	21	129,109,492	4,626
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	22	10,726,283,685	8,229,572,467
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	16	3,639,965	2,611,916
«РЕПО» мәмілелері		-	6,294,517
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	23	191,867,517	133,146,046
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	24	2,236,600,133	1,932,859,394
Клиенттердің шоттары	25	469,362,161	368,734,110

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ескерт- пе	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	26	1,602,796,299	2,416,342,978
Бағалау міндеттемелері	27	55,921,437	56,337,341
Ағымдағы салықтық міндеттеме		18,654	8,478
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	12	2,943,966	2,696,549
Басқа да міндеттемелер	28	829,730,629	645,202,965
Барлық міндеттемелер		20,981,937,219	17,904,172,459
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ			
Жарғылық капитал	29	20,000,000	20,000,000
Кепілдік берудің арнайы резерві	29	1,160,135,134	970,240,870
Басқа да резервтер		3,977,154	3,977,154
Негізгі құралдарды қайта бағалау резерві		29,038,630	27,941,288
Қаржылық активтердің әділ құнының өзгеру резерві		(14,120,494)	(244,026,916)
Шетел валютасын, валюталық туынды қаржы құралдарын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві		14,740,416,014	9,501,735,080
Жинақталған зиян		(5,192,565,258)	(4,648,568,329)
Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі барлық капитал		10,746,881,180	5,631,299,147
Бақыламайтын акционерлер үлесі	29	2,657,179	2,271,657
Барлық меншікті капитал		10,749,538,359	5,633,570,804
Барлық міндеттемелер мен меншікті капитал		31,731,475,578	23,537,743,263

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Т. Сүлейменов
Төраға

2025 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

Д. Тайшыбаева
Бас бухгалтер

2025 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

31–216-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөліктері болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2024 жыл мың теңге	2023 жыл мың теңге
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Салық салғанға дейінгі зиян	(333,632,031)	(237,731,427)
<i>Түзетулер:</i>		
Амортизация және тозу	8,315,832	7,735,569
Кредиттік залалдарға арналған резервтер/(ді) бойынша шығыс/қалпына келтіруден түскен (кіріс)	49,607,063	(18,382,629)
Бағалау міндеттемелері бойынша резервтер	(415,903)	(1,597,045)
Жеке тұлғалардың депозиттері бойынша өтемақы	-	(14,641,014)
Негізгі құралдардың шығуынан болатын (кіріс)/шығыс	(40,360)	1,491,972
Негізгі құралдарды қайта бағалаудан болған зиян	30,882	-
Пайыздық шығыс	1,173,504,243	1,082,304,823
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс	(741,425,007)	(629,000,691)
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялардан түскен таза пайда	(137,869,915)	(153,523,618)
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздармен жасалатын операциялардан түскен таза пайда	(10,050,547)	-
Қауымдасқан ұйымдардың пайдасындағы үлес	(8,356,870)	(3,235,463)
Операциялық активтердің (ұлғаюы)/азаюы		
Алтын	556,036,123	1,593,786,874
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер	69,364,537	(56,226,466)
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(36,171,144)	65,426,298
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	(2,823,996,658)	911,787,057
Басқа да активтер	18,865,377	(77,737,789)
Операциялық міндеттемелердің ұлғаюы/(азаюы)		
Айналыстағы ақша	623,302,208	286,055,766
Айналыстағы цифрлық теңге	129,104,866	4,626
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	2,256,492,263	69,956,765

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2024 жыл мың теңге	2023 жыл мың теңге
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары «РЕПО» мәмілелері	711,244 (6,286,908)	1,036,889 233,229
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	58,721,471	14,530,658
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	312,199,754	130,776,074
Клиенттердің шоттары	95,908,579	33,244,644
Бағалау міндеттемелері	(415,903)	(153,325,937)
Басқа да міндеттемелер	112,268,475	32,190,440
Алынған пайыздар	553,112,816	611,760,388
Төленген пайыздар, шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша төленген пайыздарды қоспағанда	(941,822,499)	(494,437,940)
Алынған дивидендтер	28,726,066	28,726,066
Төленген табыс салығы	(2,865,431)	(3,163,482)
Операциялық қызметтен түскен ақшалай қаражаттың таза түсуі	1,002,922,623	3,028,044,637
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды сатып алу	(39,861,083)	(313,462,893)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды өтеу	31,579,013	73,665,690
Негізгі құралдарды және материалдық емес активтерді сатып алу	(36,725,983)	(11,014,109)
Негізгі құралдарды және материалдық емес активтерді сатудан түскен түсімдер	-	8
Инвестициялық қызметтегі ақша қаражатының таза пайдаланылуы	(45,008,053)	(250,811,304)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2024 жыл мың теңге	2023 жыл мың теңге
ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІНЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Борыштық бағалы қағаздар шығарылымынан түскен түсімдер	7,215,923,797	32,330,597,237
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	(8,035,924,520)	(33,361,101,647)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша төленген сыйақы	(222,127,064)	(556,401,643)
Қаржы қызметінде ақша қаражатының таза пайдаланылуы	(1,042,127,787)	(1,586,906,053)
Ақша қаражатының және оның баламаларының таза ұлғаюы/(азаюы)	(84,213,217)	1,190,327,280
Валюта бағамдары өзгерістерінің ақша қаражатының және оның баламаларының шамасына әсер етуі	150,768,916	(73,865,915)
Жылдың басындағы ақша қаражаты және оның баламалары (зиянға арналған бағалау резервін шегергенге дейін)	3,597,694,567	2,481,233,202
Жылдың соңындағы ақша қаражаты және оның баламалары (зиянға арналған бағалау резервін шегергенге дейін) (13-ескертпе)	3,664,250,266	3,597,694,567

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Т. Сүлейменов
Төраға

2025 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

Д. Тайшыбаева
Бас бухгалтер

2025 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

31–216-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөліктері болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

мың теңге	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі меншікті капитал									
	Жарғылық капитал	Кепілдік берудің арнайы резерві	Басқа да резервтер	Негізгі құралдарды қайта бағалау резерві	Қаржылық активтердің әділ құнының өзгеру резерві	Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві	Жинақталған зиян	Барлығы	Бақыламайтын акционерлер үлесі	Меншікті капитал барлығы
2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	970,240,870	3,977,154	27,941,288	(244,026,916)	9,501,735,080	(4,648,568,329)	5,631,299,147	2,271,657	5,633,570,804
Барлық жиынтық кіріс	-	-	-	-	-	-	(354,967,136)	(354,967,136)	384,692	(354,582,444)
Бір жылдағы зиян	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Басқа да жиынтық кіріс	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Әділ құнының өзгеру резерві (борыштық құралдар):	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	-	27,473,996	-	-	27,473,996	-	27,473,996
Пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған нетто-шама	-	-	-	-	18,675,519	-	-	18,675,519	-	18,675,519
Әділ құнының өзгеру резерві (үлестік құралдар):	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Әділ құнның таза өзгеруі	-	-	-	-	183,756,907	-	77,409	183,834,316	-	183,834,316
Шетел валютасын және валюталық туынды қаржы құралдарын қайта бағалау резерві	-	-	-	-	-	1,060,998,621	-	1,060,998,621	2,379	1,061,001,000
Бағалы металдарды қайта бағалау резерві	-	-	-	-	-	4,177,682,313	-	4,177,682,313	-	4,177,682,313
Негізгі құралдарды қайта бағалау резерві	-	-	-	1,142,901	-	-	-	1,142,901	(1,549)	1,141,352
Басқа да жиынтық кірістің барлығы	-	-	-	1,142,901	229,906,422	5,238,680,934	77,409	5,469,807,666	830	5,469,808,496
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	-	-	-	1,142,901	229,906,422	5,238,680,934	(354,889,727)	5,114,840,530	385,522	5,115,226,052
Істен шығу салдарынан мүлік құнының қайта бағалаудан болған өсімінің сомасын ауыстыру	-	-	-	(21,203)	-	-	13,076	(8,127)	-	(8,127)
Меншікті капиталдың құрамында тікелей көрсетілген, меншік иелерімен жүргізілген операциялар:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кепілдік берудің арнайы резервін қалыптастыру және қайта бөлу	-	189,894,264	-	-	-	-	(189,894,264)	-	-	-
Еншілес ұйымдардың эмиссиялық кірісі	-	-	-	-	-	-	(264)	(264)	-	(264)
Меншікті капиталдағы басқа да қозғалыстар	-	-	-	(24,356)	-	-	774,250	749,894	-	749,894
Меншік иелерімен жүргізілген операциялардың барлығы	-	189,894,264	-	(24,356)	-	-	(189,120,278)	749,630	-	749,630
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	1,160,135,134	3,977,154	29,038,630	(14,120,494)	14,740,416,014	(5,192,565,258)	10,746,881,180	2,657,179	10,749,538,359

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі меншікті капитал									
	Жарғылық капитал	Кепілдік берудің арнайы резерві	Басқа да резервтер	Негізгі құралдарды қайта бағалау резерві	Қаржылық активтердің әділ құнының өзгеру резерві	Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві	Жинақталған зиян	Барлығы	Бақыламайтын акционерлер үлесі	Меншікті капитал барлығы
мың теңге										
2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	804,355,658	4,032,306	28,458,489	(379,720,336)	8,498,487,049	(4,210,916,307)	4,764,696,859	1,927,350	4,766,624,209
Барлық жиынтық кіріс	-	-	-	-	-	-	(272,345,718)	(272,345,718)	345,781	(271,999,937)
Бір жылдағы зиян	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Басқа да жиынтық кіріс	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Әділ құнының өзгеру резерві (борыштық құралдар):										
Әділ құнның таза өзгеруі	-	-	-	-	(38,297,576)	-	-	(38,297,576)	-	(38,297,576)
Пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған нетто-шама	-	-	-	-	45,624,077	-	-	45,624,077	-	45,624,077
Әділ құнының өзгеру резерві (үлестік құралдар):										
Әділ құнның таза өзгеруі	-	-	-	-	128,366,919	-	12,199	128,379,118	-	128,379,118
Шетел валютасын және валюталық туынды қаржы құралдарын қайта бағалау резерві	-	-	-	-	-	(37,788,935)	-	(37,788,935)	(1,274)	(37,790,209)
Бағалы металдарды қайта бағалау резерві	-	-	-	-	-	1,041,036,966	-	1,041,036,966	-	1,041,036,966
Басқа да жиынтық кірістің барлығы	-	-	-	-	135,693,420	1,003,248,031	12,199	1,138,953,650	(1,274)	1,138,952,376
Бір жылдағы жиынтық кіріс барлығы	-	-	-	-	135,693,420	1,003,248,031	(272,333,519)	866,607,932	344,507	866,952,439
Амортизация мен істен шығу салдарынан мүлік құнының қайта бағалаудан болған өсімінің сомасын ауыстыру	-	-	-	(517,201)	-	-	512,007	(5,194)	-	(5,194)
Меншікті капиталдың құрамында тікелей көрсетілген меншік иелерімен жүргізілген операциялар:										
Кепілдік берудің арнайы резервін қалыптастыру және қайта бөлу	-	165,885,212	-	-	-	-	(165,885,212)	-	-	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі меншікті капитал									
	Жарғылық капитал	Кепілдік берудің арнайы резерві	Басқа да резервтер	Негізгі құралдарды қайта бағалау резерві	Қаржылық активтердің әділ құнының өзгеру резерві	Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві	Жинақталған зиян	Барлығы	Бақыламайтын акционерлер үлесі	Меншікті капитал барлығы
мың теңге										
Еншілес ұйымдардың эмиссиялық кірісі	-	-	-	-	-	-	(450)	(450)	-	(450)
Бақыланбайтын үлестің азаюы	-	-	-	-	-	-	-	-	(200)	(200)
ҰҚП-ны резервтерге түзету	-	-	(55,152)	-	-	-	55,152	-	-	-
Меншік иелерімен жүргізілген операциялардың барлығы	-	165,885,212	(55,152)	-	-	-	(165,830,510)	(450)	(200)	(650)
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	970,240,870	3,977,154	27,941,288	(244,026,916)	9,501,735,080	(4,648,568,329)	5,631,299,147	2,271,657	5,633,570,804

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Т. Сүлейменов
Төраға

2025 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

Д. Тайшыбаева
Бас бухгалтер

2025 жылғы 3 сәуір
Астана қ., Қазақстан

31–216-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөліктері болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет

Ұсынылып отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – ҚҰБ) және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі – Топ) қаржылық есептілігін қамтиды.

ҚҰБ Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің 1993 жылғы 13 сәуірдегі № 2134-ХІІ қаулысына сәйкес құрылған. Осы Қаулыға сәйкес Қазақ КСР-нің Мемлекеттік Банкі Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі болып қайта аталды.

ҚҰБ-ның негізгі мақсаты – Қазақстан Республикасында баға тұрақтылығын қамтамасыз ету. ҚҰБ-ға мына міндеттер: мемлекеттің ақша-кредит саясатын әзірлеу және жүргізу; төлем жүйелерінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету; валюталық реттеу мен валюталық бақылауды жүзеге асыру; қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдесу; ақша-кредит статистикасы, қаржы нарығының статистикасы және сыртқы сектор статистикасы саласындағы статистикалық қызметті жүзеге асыру; Қазақстан Республикасының заңдарына және Қазақстан Республикасы Президентінің актілеріне сәйкес өзге де міндеттер жүктеледі.

Топ өзіне жүктелген міндеттерге сәйкес мына негізгі функцияларды орындайды: Қазақстан Республикасының мемлекеттік ақша-кредит саясатын әзірлейді және жүргізеді; Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының банкноттары мен монеталарының жалғыз эмитенті болып табылады және Қазақстан Республикасының аумағында қолма-қол ақша айналысын ұйымдастырады; Қазақстан Республикасында валюталық реттеу мен валюталық бақылауды жүзеге асырады; шетел валютасындағы және бағалы металдардағы активтерді басқаруды қамтамасыз етеді; ҚҰБ мен Қазақстан Республикасының Үкіметі арасында жасалатын сенімгерлік басқару туралы шарттың негізінде Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын (бұдан әрі – Ұлттық қор) сенімгерлік басқаруды жүзеге асырады; ҚҰБ мен «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ (бұдан әрі – БЖЗҚ) арасында жасалған сенімгерлік басқару туралы шарттың негізінде БЖЗҚ зейнетақы активтерін сенімгерлік басқаруды жүзеге асырады; «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Заңда, Қазақстан Республикасының өзге заңдарында және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде көзделген өзге де функциялар мен өкілеттіктерді жүзеге асырады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

ҚҰБ-ның бас офисі мына мекенжай бойынша тіркелген: Астана қаласы, Z05T8F6, Мәңгілік Ел даңғылы, 57А ғимараты. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ-ның 21 филиалы, Алматы қаласында 1 өкілдігі және 11 еншілес ұйымы бар.

ҚҰБ-ның барлық тікелей еншілес ұйымдары бұдан әрі көрсетілген:

Атауы	Құрыл- ған жылы	Негізгі қызметі	Иелену үлесі, %	
			2024 жыл	2023 жыл
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан теңге сарайы» РМК	1994	монеталар шығару	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Ұлттық төлем корпорациясы» АҚ	1995	электрондық ақша аударымдары	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банктік сервис бюросы» АҚ	1996	бағдарламалық қамтылымға қызмет көрсету және оны әзірлеу	100.00	100.00
«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ (бұдан әрі – «ҚДКҚ» АҚ)	1999	депозиттеріне кепілдік беру	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банкнот фабрикасы» РМК	2004	банкноттар шығару	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Төлем және қаржылық технологияларды дамыту орталығы» АҚ	2007	Ұлттық Банк үшін төлем және қаржылық технологиялар саласында ғылыми-зерттеу және консультациялық қызметтер көрсету	-	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қызметін қамтамасыз ету орталығы» АҚ	2011	көлік қызметтері, мүлікті басқару жөніндегі шаруашылық қызметті жүзеге асыру	100.00	100.00

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

Атауы	Құрыл- ған жылы	Негізгі қызметі	Иелену үлесі, %	
			2024 жыл	2023 жыл
«Қазақстан Ұлттық Банкінің Ұлттық инвестициялық корпорациясы» АҚ (бұдан әрі – «ҚҰБ ҰИК» АҚ)	2012	Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының активтерін, ҚҰБ алтын-валюта активтерін, зейнетақы активтерін басқару	100.00	100.00
«Мемлекеттік кредиттік бюро» АҚ	2012	кредиттік тарихты қалыптастыру және кредиттік есептерді беру	100.00	100.00
NICK Master Fund Ltd	2015	ҚҰБ алтын-валюта активтерін басқару	100.00	100.00
«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ (бұдан әрі – «ҚОҚ» АҚ)	2017	екінші деңгейдегі банктерді және экономиканы қаржылық қолдау арқылы банк секторының қаржылық тұрақтылығына жәрдем беру	100.00	100.00
«Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ	1996	депозитарлық қызмет	63.24	63.24

2019 жылдан бастап «Қазақстанның қор биржасы» АҚ-ға (бұдан әрі – «ҚҚБ» АҚ) салымдар қауымдасқан ұйымға инвестициялар ретінде сыныпталды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Төлем және қаржылық технологияларды дамыту орталығы» АҚ жалғыз акционерінің «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Төлем және қаржылық технологияларды дамыту орталығы» акционерлік қоғамын ерікті түрде тарату туралы» 2023 жылғы 28 шілдедегі № 01-01/5 шешіміне және Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Астана қаласындағы Әділет департаментінің «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Төлем және қаржылық технологияларды дамыту орталығы» акционерлік қоғамының қызметін тоқтатуды мемлекеттік тіркеу туралы» 2024 жылғы 8 тамыздағы №1748 бұйрығына сәйкес «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Төлем және қаржылық технологияларды дамыту орталығы» АҚ-ның қызметі тоқтатылды.

Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 3 наурыздағы № 17 қаулысымен «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорны «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Ұлттық төлем корпорациясы» акционерлік қоғамына қайта құрылуы арқылы қайта ұйымдастырылды.

(б) Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметті жүзеге асыру талаптары

Топ өз қызметін көбінесе Қазақстанның аумағында жүзеге асырады. Осының салдарынан Қазақстанның нарықтарындағы дамушы нарықтарға тән өзіндік ерекшеліктерді көрсететін экономикалық және қаржылық тәуекелдер Топқа әсер етеді. Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық базасы мен салық заңнамасы үнемі жетілдірілуде. Бұл ретте өзгеріп жатқан экономикалық жағдайларға бейімделу қажеттілігі ескеріледі. Жекелеген жағдайларда оларды түсіндірудің әр түрлі тәсілдері болуы, сондай-ақ мерзімді түрде өзгерістер енгізілуі ықтимал, бұл кәсіпкерлік субъектілерінің құқықтық және салықтық реттеу мәселелеріне мұқият қарауын қажет етеді.

2024 жылы Қазақстан экономикасы 4,8%-дық сенімді өсімді көрсетті, ол көбінесе шикізатқа жатпайтын сектордың дамуына негізделді. Атап айтқанда, құрылыс, ауыл шаруашылығы, өңдеу өнеркәсібі, көлік пен қоймада сақтау, сауда сияқты салалар тұрақты қарқынмен өсті.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(б) Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметті жүзеге асыру талаптары, жалғасы

2024 жылы сыртқы сектор Қазақстанның дамуына бірқалыпты теріс әсер етті, бұл мұнайдың әлемдік бағасының төмендеуіне, сондай-ақ кейбір сауда әріптестерінде, әсіресе Ресейде жоғары инфляцияға байланысты болды.

2024 жылы инфляция серпіні жылдың бірінші жартысында бірізді және орнықты баяулаумен сипатталды, одан кейін екінші жартысында шамалы құбылу орын алды. Инфляция компоненттерінің арасында қызметтер көрсету саласындағы инфляция негізгі фактор болып қалды, ал азық-түлік өнімдерінің бағасы басым түрде тежеуіш ықпал етті. 2024 жылғы қаңтарда 9,5% болған инфляцияның жылдық деңгейі 2024 жылғы маусымда 8,4%-ға дейін баяулады, содан кейін 2024 жылғы желтоқсанда 8,6%-ға дейін жеделдеді.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша нарықтық бағам 1 АҚШ доллары үшін 525.11 теңге болды (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 1 АҚШ доллары үшін 454.56 теңге).

ҚҰБ баға тұрақтылығын қамтамасыз ету үшін шаралар қабылдауды жалғастырды. Бұл, ең алдымен, инфляция бойынша 5%-дық орта мерзімді мақсатқа қол жеткізуге бағытталған ақша-кредит саясатын жүргізуді білдіреді. 2024 жылдың бірінші жартысында инфляцияның баяулауы жағдайында базалық мөлшерлеме 14,25%-ға дейін жоспарлы түрде төмендетілді (2023 жылғы желтоқсанда 15,75%). ҚҰБ экономикада проинфляциялық қысымның күшеюіне жауап ретінде 2024 жылғы желтоқсанда базалық мөлшерлемені 15,25%-ға дейін көтеру туралы шешім қабылдады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР

(а) Қолданылатын стандарттар

Ұсынылған шоғырландырылған қаржылық есептілік басшылықтың қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асырудың қазіргі кездегі талаптарының Топ қызметінің нәтижесі мен қаржылық жағдайына ықтимал әсерін бағалауын көрсетеді. Болашақ шаруашылық жағдайларының нақты әсері басшылықтың бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы № 2155 Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ҚҰБ өзінің есеп саясатын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын (бұдан әрі – ХҚЕС) ескере отырып айқындайды. Дегенмен, ҚҰБ ХҚЕС талаптарына толық сәйкес келуі міндетті емес.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік 2023 жылғы 26 желтоқсандағы соңғы өзгерістері мен толықтырулары бар ҚҰБ Директорлар кеңесі 2013 жылғы 27 маусымда мақұлдаған ҚҰБ-ның есеп саясатына сәйкес Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайын және оның қызмет нәтижелерін көрсету мақсатында дайындалды, оны Топ орталық банк қызметінің сипатына сәйкес ретінде қарастыруда. ҚҰБ-ның есеп саясаты Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі комитет (ХҚЕСК) шығарған ХҚЕС-ке және Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын түсіндіру жөніндегі комитет (ХҚЕСТК) шығарған түсіндірулерге негізделген, оның төменде сипатталған маңызды түрлендіруі бар:

- алтын және депозиттегі алтын алтынның нарықтық құны негізінде қайта бағаланады; алтынды, шетел валютасымен көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелерді, туынды құралдарды қайта бағалаудан кіріс капиталдың құрамындағы (қайта бағалау шотында) басқа да жиынтық кіріс ретінде көрсетіледі. Алтынды, сондай-ақ шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелерді, туынды құралдарды қайта бағалаудан зиян капитал құрамындағы басқа да жиынтық зиян ретінде капиталда (қайта бағалау шоттары) жинақталған алдыңғы кезеңдердің таза іске асырылмаған/іске асырылған кірісінен аспайтын дәрежеде көрсетіледі (қайта бағалау шотында), ал таза іске асырылмаған/іске асырылған кірістен асып кету пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте тікелей шығыс ретінде танылады. Бұл есептің тәртібі жалпы валюталық позицияға қолданылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1 ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

(а) Қолданылатын стандарттар, жалғасы

- ҚҰБ сыртқы басқарудағы инвестициялық бағалы қағаздар портфелін осы портфель бойынша өзге бизнес-модельдің сипаттамалары болғанына қарамастан, «басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын» санатына сыныптады.

2023 жылы есеп саясатына енгізілген өзгерістер шоғырландырылған қаржылық есептілікке айтарлықтай әсер еткен жоқ.

(б) Функционалдық валюта және шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін көрсететін валюта

Қазақстан теңгесі ҚҰБ-ның және оның еншілес ұйымдарының функционалдық валютасы болып табылады, ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола тұра ҚҰБ жүргізетін операциялардың және олармен байланысты, оның қызметіне әсер ететін жағдайлардың көпшілігінің экономикалық мәнін барынша жақсы көрсетеді. Қазақстан теңгесі осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін көрсету валютасы да болып табылады.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің барлық деректері бүтін мың теңгеге дейінгі дәлдікпен дөңгелектенген.

(в) Қаржылық көрсеткіштерді бағалау қағидаттары

Алтынды, пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарын, басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды және қайта бағаланған құны бойынша көрсетілген үйлерді, ғимараттарды, жер учаскелерін және автокөлік құралдарын қоспағанда, шоғырландырылған қаржылық есептілік нақты шығын бойынша есеп қағидатына сәйкес дайындалды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ****(в) Қаржылық көрсеткіштерді бағалау қағидаттары, жалғасы*****(i) Еншілес ұйымдар***

Топтың бақылауындағы инвестиция объектілері еншілес ұйымдар болып табылады. Егер Топ инвестиция объектісінде қатысудан айнымалы кіріске байланысты тәуекелге ұшыраса, немесе осындай кірісті алуға құқылы болса, сондай-ақ инвестициялар объектісіне қатысты өзінің өкілеттіктерін пайдалану арқылы көрсетілген кірістің шамасына әсер ету қабілеті болса, Топ инвестициялар объектісін бақылайды. Атап айтқанда, Топ өзі шын мәнінде бақылайтын инвестициялар объектілерінің қаржылық есептілігін шоғырландырады. Еншілес ұйымдарының қаржылық есептілігі көрсетілген бақылауды нақты белгілеген күннен бастап және бақылауды нақты тоқтату күніне дейін шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізіледі.

(ii) Қорларды басқару

ҚҰБ инвесторлардың мүдделері үшін инвестициялық компаниялардың активтерін басқарады. Топ мұндай компанияны бақылайтын жағдайларды қоспағанда, осы компаниялардың қаржылық есептілігі Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне енгізілмейді.

(iii) Қауымдасқан ұйымдар

Топ қаржылық және шаруашылық саясатына айтарлықтай ықпал ететін, бірақ Топ бақыламайтын ұйымдар қауымдасқан ұйымдар болып табылады. Шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген айтарлықтай ықпал ету нақты белгіленген күннен бастап айтарлықтай ықпал ету нақты тоқтатылған күнге дейін үлестік қатысу әдісі бойынша есептелген Топтың қауымдасқан ұйымдардың пайдасы мен зиянындағы үлесі туралы деректер қамтылады. Қауымдасқан ұйымның зиянындағы Топтың үлесі Топтың қауымдасқан ұйымға қатысу үлесінен (ұзақ мерзімді кредиттерді қоса алғанда) асып кеткен жағдайларда, көрсетілген қатысу үлесі нөлге дейін төмендетіледі және Топтың осы қауымдасқан ұйымға қатысты міндеттемелері болған жағдайларды қоспағанда, кейінгі зиянды көрсету тоқтатылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

(v) Қаржылық көрсеткіштерді бағалау қағидаттары, жалғасы

(iv) Шоғырландыру процесінде алып тасталатын операциялар

Топ ішіндегі активтер мен міндеттемелер, капитал, кіріс, шығыс және еншілес ұйымдар арасындағы, ҚҰБ пен еншілес ұйымдар арасындағы операцияларға байланысты ақша қаражаты ағыны шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау барысында толығымен алып тасталады.

(v) Бақыламайтын акционерлердің үлестері

Бақыламайтын акционерлердің үлестері ҚҰБ-ға тікелей немесе жанама тиесілі емес еншілес ұйымдардағы капиталды білдіреді.

Бақыламайтын акционерлердің үлестері ҚҰБ меншік иелеріне тиесілі капиталдан бөлек қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте капитал құрамында көрсетіледі.

Пайда немесе зиянның және жалпы жиынтық кірістің құрамындағы бақыламайтын акционерлердің үлестері пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте және жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте бөлек баппен көрсетіледі.

ҚҰБ Басқармасының шешіміне сәйкес 2023 жылы жеке капитал, жылжымайтын мүлік қорларына және хедж-қорларына, Ұлттық қорға инвестициялайтын ҚҰБ алтын-валюта активтерінің балама құралдар портфелінің арнайы мақсаттағы компаниялары (special purpose vehicle) акцияларының/үлестерінің 50 пайызын сату бойынша мәміле жүзеге асырылды (28-ескертпе). ҚҰБ кейіннен ҚҰБ-ның алтын-валюта активтерінің инвестициялық портфелінде есепке алынған активтер портфелі түрінде өткізілген үлесі үшін Ұлттық қордан өтем алды.

Аталған мәміледен кейін ҚҰБ Ұлттық қордың инвестицияларын басқарушы болатындықтан, компанияларды және/немесе арнайы мақсаттағы әріптестіктерді әлі де бақылайды. Инвестициялау мақсатында құрылған компаниялардағы және/немесе арнайы мақсаттағы әріптестіктегі 50%-дық үлес инвестициялау не акционердің талабы бойынша акцияларды сатып алу мақсатында құрылған компаниялардың және/немесе арнайы мақсаттағы әріптестіктердің шектеулі жұмыс істеу мерзімі болуына байланысты міндеттеме ретінде танылады (28-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

(г) Шетел валютасы

Есепті күнгі жағдай бойынша шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күні қолданыста болған валюта бағамы бойынша функционалды валютаға аударылады. Ақшалай активтер мен міндеттемелерді шетел валютасына аудару нәтижесінде туындайтын оң бағамдық айырма басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі. Ақшалай активтер мен міндеттемелерді қайта бағалау нәтижесінде туындайтын зиян басқа да жиынтық кіріс құрамында тікелей меншікті капиталда көрсетілген құнды қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы ұлғаю есептен шығарылған жағдайларды қоспағанда, пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Бұл жағдайда олар басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі. Шетел валютасын қайта бағалау пайда немесе зиян құрамына аударылмайды. Шетел валютасымен көрсетілген, әділ құны бойынша бағаланатын ақшалай емес активтер мен міндеттемелер әділ құнын айқындау күні қолданылған валюта бағамдары бойынша функционалды валютаға аударылады.

Шетел валютасында көрсетілген және нақты шығын бойынша көрсетілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер операция жасалған күні қолданыста болған валюта бағамы бойынша функционалды валютаға аударылады.

(д) Пайыздық кіріс пен шығыс

Тиімді пайыздық мөлшерлеме

Пайыздық кіріс пен шығыс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. «Тиімді пайыздық мөлшерлеме» – бұл мыналарды:

- қаржылық активтің жалпы баланстық құнына; немесе
- қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құнына дейін қаржы құралының күтілетін қолданылу мерзімі ішінде есептік болашақ ақшалай төлемдерді немесе түсімдерді дисконттайтын мөлшерлеме.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ****(д) Пайыздық кіріс пен шығыс, жалғасы*****Тиімді пайыздық мөлшерлеме, жалғасы***

Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған активтер болып табылмайтын қаржы құралдары бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу кезінде Ұлттық Банк осы қаржы құралының барлық шарттық талаптарын назарға ала отырып, бірақ күтілетін кредиттік зиянды ескермей, ақша қаражатының болашақ ағындарын бағалайды. Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған қаржылық активтер үшін кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлеме күтілетін кредиттік зиянды қоса алғанда, ақша қаражатының күтілетін болашақ ағындарының шамасын пайдалана отырып есептеледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеуде мәміле бойынша шығын, сондай-ақ сыйақыны және тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын, төленген немесе алынған сома қамтылады. Мәміле бойынша шығында қаржылық активті немесе қаржылық міндеттемені иеленуге немесе шығаруға тікелей қатысты қосымша шығын қамтылады.

Амортизацияланған құн және жалпы баланстық құн

Қаржылық активтің немесе қаржылық міндеттеменің «амортизацияланған құны» – бұл бастапқы тану кезінде қаржылық актив немесе қаржылық міндеттеме бағаланатын, одан борыштың негізгі сомасының есебіне төлемдер шегеріліп, көрсетілген бастапқы сома мен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген өтеу мерзімі басталған кезде төленетін сома арасындағы айырманың жинақталған амортизация шамасы қосылатын немесе шегерілетін және зиянға кететін бағалау резервін ескере отырып түзетілген қаржылық активтерге қолданылатын сома.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын «қаржылық активтің жалпы баланстық құны» – бұл зиянға бағалау резервінің шамасына түзетілгенге дейінгі қаржылық активтің амортизацияланған құны.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

(д) Пайыздық кіріс пен шығыс, жалғасы

Амортизацияланған құн және жалпы баланстық құн, жалғасы

Қаржылық актив немесе қаржылық міндеттеме бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеме қаржылық активті немесе қаржылық міндеттемені бастапқы тану кезінде есептеледі. Пайыздық кіріс пен шығысты есептеген кезде тиімді пайыздық мөлшерлеме активтің жалпы баланстық құнының (актив кредиттік-құнсызданған болмаған кезде) немесе міндеттеменің амортизацияланған құнының шамасына қолданылады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгерісін көрсету мақсатында өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар құралдар бойынша ақша қаражаты ағындарын мерзімді қайта бағалау нәтижесінде қайта қаралады.

Алайда бастапқы танылғаннан кейін кредиттік-құнсызданған қаржылық активтер бойынша пайыздық кіріс қаржылық активтің амортизацияланған құнына тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану арқылы есептеледі. Егер қаржылық актив кредиттік-құнсызданған болып табылмаса, онда пайыздық кірісті есептеу жалпы баланстық құн негізінде қайтадан жүргізіледі.

Бастапқы тану кезінде кредиттік-құнсызданған қаржылық активтер бойынша пайыздық кіріс кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлемені қаржылық активтің амортизацияланған құнының шамасына қолдану арқылы есептеледі. Мұндай активтер бойынша пайыздық кіріс тіпті егер олар бойынша кредиттік тәуекел кейіннен азайтылса да, жалпы баланстық құн негізінде жүзеге асырылмайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

(д) **Пайыздық кіріс пен шығыс, жалғасы**

Ақпарат ұсыну

Пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған, тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірісте:

амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер бойынша пайыздық кіріс;

басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздық кіріс қамтылады.

Пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте берілген пайыздық шығыста амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер бойынша пайыздық шығыс қамтылады.

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын туынды емес борыштық қаржылық активтер бойынша пайыздық кіріс пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте «Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жасалатын операциялардан түскен таза пайда» бабына қосылады.

(е) **Қаржы құралдары**

(і) Қаржы құралдары сыныптамасы

Қаржылық активтер

Бастапқы тану кезінде қаржылық актив бағаланатын ретінде не амортизацияланған құны бойынша, не басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша, не пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша сыныпталады.

Қаржылық актив, егер ол төменде аталған екі талапқа жауап беретін және Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде сыныпталмаған жағдайда ғана амортизацияланған құны бойынша бағаланады:

мақсаты шартта көзделген ақша қаражаты ағынын алу үшін активтерді ұстау болып табылатын бизнес-модель шеңберінде актив ұсталады; және

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ****(е) Қаржы құралдары, жалғасы*****(i) Қаржы құралдары сыныптамасы, жалғасы******Қаржылық активтер, жалғасы***

қаржылық активтің шарттық талаптарында борыштың негізгі сомасын және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне есептелген пайыздарды төлеуді ғана білдіретін ақша қаражаты ағынының белгіленген мерзімдерде туындауы көзделген.

Борыштық құрал, егер ол төменде аталған екі талапқа жауап беретін және Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде сыныпталмаған жағдайда ғана басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланады, оған 2(а) ескертпеде сипатталған есеп саясатының модификациясы қосылмайды:

актив мақсатына шартта көзделген ақша қаражатының ағынын алу арқылы, сол сияқты қаржылық активтерді сату арқылы қол жеткізілетін бизнес-модель шеңберінде ұсталады; және

қаржылық активтің шарттық талаптары көрсетілген күндері борыштың негізгі сомасы мен борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне есептелген пайыздар есебіне төлемдер ғана болып табылатын ақша қаражатының ағынын алуды негіздейді.

Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржылық активтер бойынша пайда мен зиян амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер бойынша пайда немесе зиян құрамында танылатын сияқты мына баптарды қоспағанда, басқа да жиынтық кіріс құрамында танылады:

тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс;

күтілетін кредиттік зиян және құнсызданудан келтірілген зиян сомасын қалпына келтіру.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

(е) Қаржы құралдары, жалғасы

(i) Қаржы құралдары сыныптамасы, жалғасы

Қаржылық активтер, жалғасы

Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған борыштық қаржылық активті тану тоқтатылған кезде бұрын басқа да жиынтық кіріс құрамында танылған, жинақталған пайда немесе зиян меншікті капитал құрамынан пайда немесе зиян құрамына қайта сыныпталады.

Саудаға арналмаған инвестицияларды үлестік құралдарға бастапқы тану кезінде Ұлттық Банк өзінің ұйғаруы бойынша оны кейіннен күшін жою құқығынсыз, басқа да жиынтық кіріс құрамында инвестициялардың әділ құнының кейінгі өзгерістерін ұсыну туралы шешім қабылдай алады. Бұл таңдау әрбір инвестиция үшін жеке жүргізіледі.

Осындай үлестік құралдар бойынша пайда мен зиян пайда мен зиянның құрамында ешқашан қайта сыныпталмайды және құнсыздану пайда мен зиянның құрамында танылмайды.

Дивидендтер инвестициялардың бастапқы құнының бір бөлігін қайтаруды анық білдіретін жағдайлардан басқа, пайда немесе зиян құрамында танылады және бұл жағдайда, дивидендтер басқа да жиынтық кіріс құрамында танылады. Инвестицияларды шығынға жазған кезде басқа да жиынтық кіріс құрамында танылып, жинақталған пайда мен зиян бөлінбеген пайданың (жинақталған зиянның) құрамына көшіріледі.

Барлық басқа да қаржылық активтер пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде сыныпталады.

Бизнес-модельді бағалау

Ұлттық Банк бизнес-модельдің мақсатын бағалайды, оның шеңберінде актив қаржы құралдары портфелінің деңгейінде ұсталады, себебі бұл бизнесті басқару әдісін және ақпарат басшылыққа қалай ұсынылатынын барынша жақсы білдіреді. Ұлттық Банк мына ақпаратты талдайды:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

(е) Қаржы құралдары, жалғасы

(і) Қаржы құралдары сыныптамасы, жалғасы

Қаржылық активтер, жалғасы

- портфельді басқару үшін белгіленген саясат пен мақсат, сондай-ақ көрсетілген саясатты практикада іске асыру. Атап айтқанда, басқару стратегиясы шартта көзделген пайыздық кірісті алуға, пайыздық мөлшерлемелердің белгілі бір құрылымын қолдауға, қаржылық активтерді өтеу мерзімі осы активтерді қаржыландыру үшін пайдаланылатын қаржылық міндеттемелерді өтеу мерзіміне сәйкестігін қамтамасыз етуге немесе активтерді сату арқылы ақша қаражатының ағынын өткізуге бағдарланған ба;

- портфельдің нәтижелілігі қалай бағаланады және осы ақпарат ҚҰБ басшылығына қалай жеткізіледі;

- бизнес-модельдің (және осы бизнес-модель шеңберінде ұсталатын қаржылық активтердің) нәтижелілігіне әсер ететін тәуекелдер және осы тәуекелдер қалай басқарылады;

- портфельді басқаруға жауапты менеджерлерге сыйақы қалай беріледі (мысалы, осы сыйақы көрсетілген активтердің әділ құнына немесе активтер бойынша алынған шартта көзделген ақша ағынына байланысты ма);

- өткен кезеңдердегі сату туындауының жиілігі, көлемі мен мерзімі, осындай сату себептері, сондай-ақ сатудың болашақтағы деңгейіне қатысты күтулер. Алайда, сату деңгейі туралы ақпарат бөлек қаралмайды, ҚҰБ мәлімдеген қаржылық активтерді басқару мақсатына қалай қол жеткізілетінін және ақша қаражатының ағыны қалай іске асырылатынын бірыңғай тұтас талдау шеңберінде қаралады.

Алайда сыртқы басқарудағы инвестициялық бағалы қағаздар портфелі осы портфель бойынша өзге бизнес-модельдің сипаттамалары болғанына қарамастан, «өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын» санатына сыныпталады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ**

(е) Қаржы құралдары, жалғасы

(і) Қаржы құралдары сыныптамасы, жалғасы

Қаржылық активтер, жалғасы

Шартта көзделген ақша қаражаты ағынының тек қана негізгі сома мен пайызды төлеу болып табылатынын бағалау

Осы бағалау мақсаты үшін «негізгі сома» қаржылық активті бастапқы тану кезіндегі әділ құны ретінде айқындалады. «Пайыз» белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтелмей қалған ақшаның уақытша құны үшін, негізгі сомаға қатысты кредиттік тәуекел үшін және кредиттеуге байланысты басқа негізгі тәуекелдер мен шығын үшін (мысалы, өтімділік тәуекелі мен әкімшілік шығын) өтем ретінде айқындалады, сондай-ақ пайда маржасын қамтиды.

Шартта көзделген ақша қаражаты ағынының тек қана негізгі соманы және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне пайызды төлеу («SPPI өлшемшарты») болып табылатынын бағалау кезінде Ұлттық Банк қаржы құралының шарттық талаптарын талдайды. Бұған қаржылық актив бойынша шарттық талаптарында шарт бойынша ақша қаражаты ағынының мерзімін немесе сомасын қаржылық актив талданатын талапты қанағаттандыра алмайтындай етіп өзгерте алатын қандай да бір талап көзделгенін бағалау кіреді. Ұлттық Банк бағалау жүргізу кезінде мыналарды назарға алады:

- ақшалай ағынның мерзімін немесе сомасын өзгертуі мүмкін шартты оқиғалар;

- ықпал ету әсері бар талаптар (левередж);

- мерзімінен бұрын өтеу және қолданыс мерзімін ұзарту туралы талаптар;

- Ұлттық Банктің алдын ала келісілген активтерден ақшалай ағындарды алу құқығын шектейтін талаптар (мысалы, регресс құқығынсыз қаржылық активтер); және

- ақшаның уақытша құны үшін өтеуді өзгертуге әкелетін талаптар, мысалы, пайыздық мөлшерлемелерді кезеңдік негізде қайта қарау.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ****(e) Қаржы құралдары, жалғасы****(i) Қаржы құралдары сыныптамасы, жалғасы****Қаржылық активтер, жалғасы****Қайта сыныптау**

Қаржылық активтерді бастапқы танылғаннан кейін сыныптау Ұлттық Банк қаржылық активтерді басқару бойынша өзінің бизнес-моделін өзгерткеннен кейінгі кезеңнен басқа кезеңде өзгертілмейді.

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттемелерді сыныптау бастапқы танылғаннан кейін өзгертілуге жатпайды.

(ii) Тануды тоқтату**Қаржылық активтер**

Ұлттық Банк шартта көзделген осы активтен ақша қаражаты ағынына құқықтардың қолданыс мерзімі аяқталған не осы қаржылық активке меншік құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен пайда шамамен басқа тарапқа берілетін немесе Ұлттық Банк осы қаржылық активке меншік құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы шамамен бермейтін, сақтамайтын және мәміле нәтижесінде ол осы активтен ақша қаражаты ағынын алу құқығын берген кезде қаржылық активті тануды тоқтатады және осы қаржылық активті бақыламайды.

Қаржылық активті тануды тоқтатқан кезде активтің баланстық құны (немесе тануы тоқтатылған активтің бір бөлігіне бөлінген баланстық құны) мен (i) алынған өтем (өзіне қабылдаған жаңа міндеттеменің шамасын шегергенде алынған жаңа активтің шамасын қоса) және (ii) басқа да жиынтық кіріс құрамында танылған кез келген жинақталған пайда немесе зиян сомасы арасындағы айырма пайда немесе зиян құрамында танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ****(e) Қаржы құралдары, жалғасы****(ii) Тануды тоқтату****Қаржылық активтер, жалғасы**

Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына сыныпталған үлестік инвестициялық бағалы қағаздар бойынша басқа да жиынтық кіріс құрамында танылған пайданын/зиянның кез келген жинақталған сомасы осындай бағалы қағаздарды тану тоқтатылған кезде пайда немесе зиян құрамында қайта сыныптауға жатпайды. Ұлттық Банк құрған немесе оның атында сақталған тануды тоқтату үшін талаптар сақталатын, берілген қаржылық активтердегі кез келген қатысу үлесі жекелеген актив немесе міндеттеме ретінде танылады.

Ұлттық Банк талаптары бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылған активтерді беретін мәмілелер жасасады, бірақ бұл ретте не берілген активтерге меншік құқығымен байланысты барлық немесе шамамен барлық тәуекелдерді және пайданы не олардың бір бөлігін өзіне қалдырады. Мұндай жағдайларда берілген активтерді есепке алуда тану тоқтатылмайды. Бағалы қағаздарды қарызға беру және «РЕПО» мәмілелері осындай мәмілелердің мысалы болады.

Қаржылық міндеттемелер

Ұлттық Банк қаржылық міндеттеме бойынша шарттық міндеттемелер орындалған, жойылған немесе тоқтатылған кезде оны тануды тоқтатады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

(е) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің талаптарын түрлендіру

Қаржылық активтер

Егер қаржылық активтің талаптары өзгертін болса, Ұлттық Банк осындай түрлендірілген актив бойынша ақша қаражаты ағыны айтарлықтай өзгеше болатынын бағалайды. Егер ақша қаражаты ағыны айтарлықтай өзгеше болса («талаптардың айтарлықтай түрленуі»), шартта көзделген бастапқы қаржылық актив бойынша ақша қаражаты ағынына құқық тоқтатылды деп саналады. Бұл жағдайда бастапқы қаржылық активті тану тоқтатылып, жаңа қаржылық актив есепте мәміле бойынша тиісті шығынды қосқанда әділ құны бойынша танылады. Түрлендіру шеңберінде туындап, алынған комиссиялық сыйақы сомасы есепте төмендегідей танылады:

- жаңа активтің әділ құнын айқындау кезінде есепке алынатын комиссиялық сыйақы сомасы, сондай-ақ мәміле бойынша тиісті шығынды өтеуді білдіретін комиссиялық сыйақы сомасы осы активті бастапқы бағалауға қосылады; және

- комиссиялық сыйақының басқа да сомасы пайда немесе зиян құрамында тануды тоқтатудан пайданың немесе зиянның бір бөлігі ретінде танылады.

Қолда бар қаржылық активтер немесе қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражаты ағыны шамасының өзгеруі егер олар шарттың ағымдағы талаптарының салдары болса, талаптардың түрленуі болып саналмайды.

Ұлттық Банк талаптардың түрленуі айтарлықтай болып табылатынына, яғни бастапқы қаржылық актив бойынша ақша қаражаты ағыны және түрлендірілген немесе оны алмастырған қаржылық актив бойынша ақша қаражаты ағыны айтарлықтай өзгеше болатынына саны бойынша және сапасы бойынша бағалау жүргізеді. Ұлттық Банк сапа бойынша факторларды, саны бойынша факторларды және сапа мен сан бойынша факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, талаптар түрленуінің маңыздылығы тұрғысынан саны мен сапасы бойынша бағалау жүргізеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің талаптарын түрлендіру, жалғасы

Қаржылық активтер, жалғасы

Егер ақша қаражатының ағыны айтарлықтай өзгеше болса, онда шартта көзделген бастапқы қаржылық актив бойынша ақша қаражаты ағынына құқық тоқтатылды деп саналады. Бұл бағалауды жүргізу кезінде Ұлттық Банк осындай қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтатуға қатысты нұсқауларды басшылыққа алады.

Ұлттық Банк шарттарды түрлендіру мынадай сапалық факторлар негізінде маңызды болады деген қорытындыға келеді:

- қаржылық активтің валютасын өзгерту;
- қамтамасыз ету типін немесе активтің сапасын арттырудың басқа құралдарын өзгерту;
- контрагентті ауыстыру;
- реттеуші нормаларды өзгерту;
- төлемдерді өтеу мерзімі мен тәртібін өзгерту;
- мәміленің экономикалық мәнін өзгерту;
- SPPІ өлшемшартына сәйкес келмеуге алып келетін қаржылық активтің шарттарын өзгерту (мысалы, конвертациялау шартын қосу).

Егер түрлендіру контрагенттің/эмитенттің қаржылай қиындықтарына байланысты болса, онда осындай түрлендірудің мақсаты, әдетте, бастапқыдан айтарлықтай өзгеше болатын талаптармен жаңа активті құру (беру) емес, шарттың бастапқы талаптарына сәйкес активтің құнын барынша артқан ықтимал сомада өтеу болып табылады.

Егер Ұлттық Банк қаржылық активті қолданыстағы шартта көзделген ақша қаражаты ағынының бір бөлігін кешіруге әкелетіндей түрлендіруді жоспарласа, онда ол осы активтің бір бөлігін түрлендіру жүргізгенге дейін есептен шығару қажетті ме деп талдауға тиіс (төмендегі есептен шығаруға қатысты саясатты қараңыз). Бұл тәсіл сан бойынша бағалау нәтижесіне ықпал етеді және осындай жағдайда тиісті қаржылық активті тануды тоқтатуға арналған өлшемшарттар әдетте сақталмауына әкеледі. Ұлттық Банк талаптарды түрлендіру айтарлықтай болатындығына сапалы бағалауды да жүргізеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ**

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) *Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің талаптарын түрлендіру, жалғасы*

Қаржылық активтер, жалғасы

Егер амортизацияланған құны немесе басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтің талаптарын түрлендіру осы қаржылық активті тануды тоқтатуға әкелмесе, онда Ұлттық Банк осы актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, осы активтің жалпы баланстық құнын қайта есептейді және туындаған айырманы пайда немесе зиян құрамында түрлендіруден пайда немесе зиян ретінде таниды. Өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар қаржылық активтерге қатысты түрлендіруден болатын пайда немесе зиянды есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме түрлендіруді жүргізу кезіндегі ағымдағы нарықтық талаптарды көрсету үшін түзетіледі.

Осындай түрлендіру шеңберінде туындаған келтірілген шығын немесе төленген комиссиялар мен алынған комиссиялық сыйақылар түрлендірілген қаржылық активтің жалпы баланстық құнын түзетеді және түрлендірілген қаржылық активтің қалған қолданыс мерзімі ішінде амортизацияланады.

Егер осындай түрлендіру контрагенттің/эмитенттің қаржылай қиындықтарына байланысты болса, онда тиісті пайда немесе зиян құнсызданудан болған зиян құрамында ұсынылады. Қалған жағдайларда тиісті пайда немесе зиян тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс құрамында ұсынылады (2(д) ескертпені қараңыз).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) *Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің талаптарын түрлендіру, жалғасы*

Қаржылық міндеттемелер

Ұлттық Банк қаржылық міндеттеменің талаптары түрлендірілген міндеттеме бойынша ақша қаражаты ағынының шамасы айтарлықтай өзгерген кезде оны тануды тоқтатады. Бұл жағдайда түрлендірілген талаптары бар жаңа қаржылық міндеттеме әділ құны бойынша танылады.

Алдыңғы қаржылық міндеттеменің баланстық құны мен түрлендірілген талаптары бар жаңа қаржылық міндеттеменің құны арасындағы айырма пайда немесе зиян құрамында танылады. Егер мұндай болса, төленген өтем берілген қаржылық емес активтерді және жаңа түрлендірілген қаржылық міндеттемені қоса, қабылданған міндеттемелерді қамтиды.

Ұлттық Банк сапалық факторларды, сан бойынша факторларды және сапалық және саны бойынша факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, талаптардың елеулі түрленуі тұрғысынан саны бойынша және сапасы бойынша бағалау жүргізеді.

Ұлттық Банк мына сапалық факторлардың:

- қаржылық міндеттеменің валютасын өзгерту;
- конвертациялау талабын қосу негізінде талаптарды түрлендіру айтарлықтай болып табылады деген қорытындыға келеді.

Егер бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталып, алынған комиссиялық сыйқақыны шегергенде комиссиялық сыйақыны төлеуді қоса, жаңа талаптарға сәйкес ақша қаражаты ағынының келтірілген құны бастапқы қаржылық міндеттеме бойынша қалған ақша қаражаты ағынының дисконтталып келтірілген құнынан кем дегенде 10%-ға ерекшеленетін болса, сандық бағалауды жүргізу мақсаты үшін талаптар айтарлықтай өзгеше деп саналады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ**

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің талаптарын түрлендіру, жалғасы

Қаржылық міндеттемелер, жалғасы

Егер қаржылық міндеттеменің талаптарын түрлендіру оны тануды тоқтатуға әкелмесе, онда міндеттеменің амортизацияланған құны бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша ақша қаражатының түрлендірілген ағынын дисконттау арқылы қайта есептеледі және нәтижесінде туындаған айырма пайда немесе зиян құрамында түрлендіруден болған пайда немесе зиян ретінде танылады. Өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар қаржылық міндеттемелерге қатысты түрлендіруден болатын пайда немесе зиянды есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме түрлендіруді жүргізу кезінде ағымдағы нарықтық талаптарды көрсету үшін түзетіледі.

Түрлендіру шеңберінде туындап, келтірілген шығын немесе төленген комиссиялар міндеттеменің баланстық құнын түзету ретінде танылады және құрал бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені қайта есептеу арқылы түрлендірілген қаржылық міндеттеменің қалған қолданыс мерзімі ішінде амортизацияланады.

(iv) Құнсыздану

3-ескертпені де қараңыз.

Ұлттық Банк пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын, мына қаржы құралдары:

борыштық құралдар болып табылатын қаржылық активтер;

қаржылық кепілдіктің шығарылған шарттары бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған бағалау резервін таниды.

Үлестік құралдарға инвестициялар бойынша құнсызданудан болатын зиян танылмайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ****(e) Қаржы құралдары, жалғасы****(iv) Құнсыздану, жалғасы**

Ұлттық Банк зиянға арналған резервтерді бүкіл мерзімдегі күтілетін кредиттік зиянға (бұдан әрі – ККЗ) тең сомда бағалайды, оған танылатын резерв сомасы 12 айлық ККЗ-ға тең болатын мына құралдар:

- есепті күнгі жағдай бойынша төмен кредиттік тәуекелі бар борыштық инвестициялық бағалы қағаздар; және
- кредиттік тәуекелі оларды бастапқы тану кезінен бастап айтарлықтай көтерілмеген өзге қаржы құралдары (3-ескертпені қараңыз) қосылмайды.

12 айлық күтілетін кредиттік зиян – есепті күннен кейінгі 12 ай ішінде ықтималды қаржы құралы бойынша дефолт оқиғасы салдарынан болатын ККЗ-ның бір бөлігі. 12 айлық күтілетін кредиттік зиян танылатын қаржы құралдары «1-сатыдағы» қаржы құралдарына жатқызылады.

Толық мерзім үшін ККЗ қолданысының бүкіл мерзімі ішінде қаржы құралы бойынша ықтималды барлық дефолт оқиғалары нәтижесінде ККЗ ретінде айқындалады.

Толық мерзім ішінде ККЗ танылатын қаржы құралдары «2-саты» (егер қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекел оны бастапқы тану кезінен бастап айтарлықтай көтерілсе, бірақ қаржы құралы кредиттік-құнсызданған болып табылмаса) және «3-саты» (егер қаржы құралы кредиттік-құнсызданған болып табылған жағдайда) қаржы құралдарына жатады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ**

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

Күтілетін кредиттік зиянды бағалау

Күтілетін кредиттік зиян дефолттың туындау ықтималдығы деңгейі бойынша сараланған кредиттік зиянды есептік бағалауды білдіреді. Олар төмендегідей бағаланады:

- есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын қаржылық активтерге қатысты: барлық күтілетін толық алынбаған ақша қаражатының келтірілген құны ретінде (яғни шартқа сәйкес Ұлттық Банкке тиесілі ақша ағындары мен Ұлттық Банк алуды күтетін ақша ағындары арасындағы айырмашылық);

- есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік-құнсызданған болып табылатын қаржылық активтерге қатысты: активтердің жалпы баланстық құны мен есептік болашақтағы ақша ағындарының келтірілген құны арасындағы айырмашылық; және

- қаржы кепілінің шарттарына қатысты: Ұлттық Банк өтеу үшін күтіп отырған сомаларды шегере отырып оларға келтірілген кредиттік зиян өтемақысын төлеу үшін шарт ұстаушыға күтілетін төлемдердің келтірілген құны ретінде.

Қайта құрылымдалған қаржылық активтер

Тараптардың келісімі бойынша қаржылық активтің талаптарын немесе қаржылық актив талаптарын түрлендіруді қайта қараған немесе контрагенттің/эмитенттің қаржы қиындықтары себепті қолда бар қаржылық активті жаңасына ауыстырған жағдайда осы қаржылық активті тануды тоқтату қажеттілігі мәніне қатысты бағалау жүргізіледі және күтілетін кредиттік зиян төмендегідей бағаланады:

- егер күтілетін қайта құрылымдау қолда бар активті тануды тоқтатуға әкелмесе, онда түрлендірілген қаржылық актив бойынша ақша қаражатының күтілетін ағындары қолда бар актив бойынша ақша қаражатының толық алынбаған сомасының есебіне енгізіледі (3-ескертпені қараңыз);

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ**

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

Қайта құрылымдалған қаржылық активтер, жалғасы

- егер күтілетін қайта құрылымдау қолда бар активті тануды тоқтатуға алып келсе, онда жаңа активтің күтілетін әділ құны оны тануды тоқтату кезінде қолда бар актив бойынша ақша қаражатының түпкілікті ағыны ретінде қаралады. Бұл сома қолда бар қаржылық актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, тануды тоқтатудың күтілетін күнінен есепті күнге дейінгі кезең үшін дисконтталатын қолда бар қаржылық актив бойынша ақша қаражатын толық алмау сомасының есебіне енгізіледі.

Кредиттік-құнсызданған қаржылық активтер

Әрбір есепті күнге Ұлттық Банк амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржылық активтерді және өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын борыштық қаржылық активтерді олардың кредиттік құнсыздануы тұрғысынан бағалауды жүргізеді. Қаржылық актив осындай қаржылық актив бойынша ақша қаражатының болашақ есептік ағындарына теріс әсер ететін бір немесе бірнеше оқиға болған кезде «кредиттік-құнсызданған» болып табылады.

Атап айтқанда, мына байқалатын деректер:

- контрагенттің немесе эмитенттің елеулі қаржылық қиындықтары;
- дефолт немесе төлем мерзімін өткізіп алу сияқты шарт талаптарын бұзу;
- Ұлттық Банктің қарызды немесе аванстық төлемді Ұлттық Банк өзге жағдайларда қарамайтын талаптармен қайта құрылымдауы;
- контрагенттің ықтималды банкроттығының немесе өзге де қаржылық қайта ұйымдастырудың туындауы; немесе
- қаржылық қиындықтар нәтижесінде бағалы қағаз үшін белсенді нарықтың болмауы қаржылық активтің кредиттік құнсыздануының растауы болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ**

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

Кредиттік-құнсызданған қаржылық активтер, жалғасы

Егер шартта көзделген ақша қаражаты ағындарын алмау тәуекелі айтарлықтай төмендеген және құнсызданудың басқа белгілері жоқ екенінің айғағы болмаса ғана қарыз алушының қаржылық жай-күйі нашарлауы салдарынан талаптары қайта қаралған кредит кредиттік-құнсызданған болып есептеледі. Бұдан басқа 90 күн немесе одан көп уақытқа мерзімі өткен кредиттер кредиттік-құнсызданған болып есептеледі.

Мемлекет борышкер болып табылатын мемлекеттік облигацияларға (өзге қаржылық активтерге) инвестицияларды кредиттік құнсыздану тұрғысынан бағалау кезінде Ұлттық Банк мына факторларды:

- облигациялардың кірістілігінде көрсетілген кредитке төлем жасау қабілетін нарықтық бағалауды;

- рейтингтік агенттіктер орындаған кредитке төлем жасау қабілетін бағалауды;

- елдің жаңа борышты шығару үшін капитал нарығына қолжеткізу қабілетін;

- ұстаушылар борышты ерікті немесе мәжбүрлі кешіру нәтижесінде зиян шегуіне әкелетін борышты қайта құрылымдау ықтималдығын;

- осындай елге «соңғы сатыдағы кредитор» ретінде қажетті қолдауды қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін халықаралық қолдау көрсету тетіктерінің болуын, сондай-ақ жария мәлімдемелерінде мемлекеттік органдар мен ведомстволардың осы тетіктерді пайдалану ниетін қарайды. Бұл аталған тетіктер қолданысының тиімділігін және саяси ниетке қарамастан, талап етілетін өлшемшарттарға сәйкес келу қабілеті болуын бағалауды қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ**

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

*Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте күтілетін
кредиттік зиянға бағалау резервін ұсыну*

Күтілетін кредиттік зиянға арналған бағалау резервінің сомасы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте төмендегідей берілген:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер: осы активтердің жалпы баланстық құнының азаюы ретінде;

- басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар: зиянға арналған бағалау резерві қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылмайды, өйткені осы активтердің баланстық құны олардың әділ құны болып табылады. Алайда зиянға арналған бағалау резервінің шамасы әділ құнының өзгеру резервінің құрамында ашылады және танылады.

Есептен шығару

Қарыздар мен борыштық бағалы қағаздар қаржылық активті толық сомада немесе оның бір бөлігін өтеудің негізделген күтулері болмаған кезде есептен шығарылуға (ішінара немесе толық сомада) жатады. Әдетте, бұл Ұлттық Банк контрагентте есептен шығаруға жататын берешек сомасын өтеу үшін жеткілікті көлемде ақша қаражаты ағындарын жинақтайтын активтер немесе кіріс көздері жоқ деп анықтаған жағдай. Бұл бағалау әрбір актив үшін жеке орындалады.

Есептен шығарылған қаржылық активтерге қатысты Ұлттық Банк тиесілі сомаларды өтеу жөніндегі саясатқа сәйкес берешекті өндіріп алу жөніндегі қызметті жүзеге асыруды жалғастыра алады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

Қаржылық активтің ажырамас бөлігі болып табылмайтын қаржылық кепілдік шарттары

Екінші деңгейдегі банкті депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қосылу шарты 9 «Қаржы құралдары» ХҚЕС (IFRS) сәйкес, сондай-ақ 32 «Қаржы құралдары: ақпарат ұсыну» ХҚЕС (IAS) қолдану саласына жататын қаржылық кепілдік шарты ретінде танылады.

Қаржылық кепілдік шарты – шығарған тарап борышкер борыш құралының бастапқы немесе қайта қаралған талаптарында белгіленген мерзімде төлем жасай алмауы нәтижесінде борышкер ұшыраған зиянды өтеу үшін борышкердің шартында көрсетілген контрагентке белгілі бір төлемдер жасауға міндетті болатын шарт. Осылайша, қатысушы банктің депозиторларына оның дефолты нәтижесінде кепілді өтем сомасын төлеу жөніндегі шартты міндеттемелер қаржылық кепілдік шарты болып табылады.

Бастапқы танылғаннан кейін қаржылық кепілдік шарты кейіннен мыналардың:

1) зиянға арналған бағалау резерві сомасының және,

2) орынды болған жағдайда, 15 «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім» ХҚЕС (IAS) қағидаттарына сәйкес танылған кірістің жалпы сомасын шегеріп, бастапқы танылған соманың ең үлкен шамасы бойынша бағаланады.

Кепілді өтемді төлеу кепілдік берілетін қосылу шартының талаптарына сәйкес қатысушы банктің дефолты басталған кезде ғана жүзеге асырылады.

Күтілетін кредиттік зиян қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте міндеттемелердің тиісті шоттарында танылады. Кейіннен кез келген түзетулер пайда немесе зиянның құрамында танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ**

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

Қаржылық активтің ажырамас бөлігі болып табылмайтын қаржылық кепілдік шарттары, жалғасы

Қатысушы банктің дефолты басталған кезде таратылатын банк бойынша қаржылық кепілдіктерді өтеу үшін есептелген резервтер сомасы жеткіліктілігі жағдайында кепілді өтемді төлеу жөніндегі міндеттемелердің шотына қайта сыныпталады. Жеткіліксіз болған жағдайда, қаржылық кепілдікті өтеу үшін резервтер шотына қосымша есептеледі, содан кейін кепілді өтемақыны төлеу жөніндегі міндеттемелер шотына қайта сыныпталады.

(v) *«РЕПО» және «кері РЕПО» мәмілелері*

Кері сатып алу міндеттемесімен сату туралы келісімдер шеңберінде сатылған бағалы қағаздар (бұдан әрі – «РЕПО» мәмілелері) бағалы қағаздар кепілімен қамтамасыз етілген қаржыландыруды тарту бойынша операциялар ретінде көрсетіледі, бұл ретте бағалы қағаздар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрініс табады, ал контрагенттер алдындағы міндеттемелер қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте жеке жолмен «РЕПО» мәмілесі ретінде көрсетіледі. Сату бағасы мен кері сатып алу бағасы арасындағы айырмашылық пайыздық шығыс болып табылады және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, «РЕПО» мәмілесінің қолданылу кезеңіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Кері сату міндеттемесімен сатып алу туралы келісімдер шеңберінде сатып алынған бағалы қағаздар (бұдан әрі – «кері РЕПО» мәмілелері) қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте жеке жолмен «кері РЕПО» мәмілелері ретінде көрсетіледі. Сатып алу бағасы мен кері сату бағасы арасындағы айырмашылық пайыздық кірісті білдіреді және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, «кері РЕПО» мәмілесінің қолданылу кезеңіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

(e) Қаржы құралдары, жалғасы

(vi) Туынды құралдар

Туынды құралдар «СВОП» мәмілелерін, форвардтық келісімшарттар мен фьючерстік мәмілелерді және пайыздық мөлшерлемелерге, шетел валютасына, бағалы металдар мен бағалы қағаздарға опцион мәмілелерін, сондай-ақ бұрын аталған құралдардың кез келген үйлесімін қамтиды.

Туынды құралдар бастапқыда мәміле жасалған күнгі әділ құны бойынша көрсетіледі және кейіннен әділ құны бойынша қайта бағаланады. Барлық туынды құралдар, егер олардың әділ құны оң болса, активтер ретінде және олардың әділ құны теріс болса, міндеттемелер ретінде көрсетіледі.

Басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетілетін шетел валюталары базалық активтері болып табылатын туынды құралдардың әділ құнының өзгерістерін қоспағанда, туынды құралдардың әділ құнының өзгерістері пайда немесе зиян құрамында тез арада көрсетіледі.

Базалық активтері шетел валюталары болып табылатын туынды құралдарды қайта бағалаудан түсетін кірістер тікелей басқа жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі. Осы туынды құралдарды қайта бағалаудан болған зиян алдыңғы кезеңдердің таза іске асырылмаған пайдасынан асатын бөлігінде пайда немесе зиян құрамында танылады, басқа жағдайда олар тікелей капиталдағы басқа да жиынтық кірісті азайтады. Базалық активтері шетел валюталары болып табылатын туынды құралдарды қайта бағалау пайда немесе зиян құрамына аударылмайды.

Ұлттық Банк тәуекелдерді хеджирлеу мақсатында туынды құралдармен сауда операцияларын жүзеге асыратынына қарамастан, көрсетілген операциялар хеджирлеу операцияларын есепке алу қағидаларын қолдану үшін өлшемшарттарға сай келмейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ****(е) Қаржы құралдары, жалғасы****(vii) *Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу***

Ұлттық Банктің қаржылық активтер мен міндеттемелер, егер бұл үшін заңдық негіздер болса және тараптардың өзара есеп айырысу арқылы берешекті реттеу немесе активті сату және міндеттемені бірізгілікте орындау ниеттері болған жағдайда, өзара есепке алынады және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте салыстырылған түрде көрсетіледі.

**(ж) Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы
қарыздар мен депозиттер**

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің «Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер» бабында:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын банктерге берілген қарыздар, банктердегі шоттар мен депозиттер (2(е)(i) ескертпені қараңыз); олар бастапқыда әділ құны бойынша плюс мәміле бойынша қосымша тікелей шығын және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, олардың амортизацияланған құны бойынша бағаланады;

- SPPİ өлшемшартына сәйкес келмеу себебі бойынша пайда немесе зиян арқылы міндетті түрде әділ құны бойынша бағаланатын банктерге берілген қарыздардың (2(е)(i) ескертпені қараңыз) өзгерістері пайда немесе зиян құрамында дереу танылатын әділ құны бойынша бағаланады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ****(з) Инвестициялық бағалы қағаздар**

«Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы бағаланатын қаржы құралдары», «Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар», «Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар» баптарында ұсынылған инвестициялық бағалы қағаздар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте мыналарды білдіреді:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық инвестициялық бағалы қағаздар (2(е)(і) ескертпені қараңыз); олар бастапқыда әділ құны бойынша плюс мәміле бойынша қосымша тікелей шығындар және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, олардың амортизацияланған құны бойынша бағаланады;

- пайда немесе зиян арқылы міндетті түрде әділ құны бойынша бағаланатын немесе Ұлттық Банктің қалауы бойынша осы санатқа сыныпталатын борыштық және үлестік инвестициялық бағалы қағаздар (2(е)(і) және (е)(v) ескертпелерді қараңыз); олар өзгерістері пайда немесе зиян құрамында дереу танылатын әділ құны бойынша бағаланады;

- өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар (2(е)(і) ескертпені қараңыз); және

- Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына сыныпталатын үлестік инвестициялық бағалы қағаздар (2(е)(і) ескертпені қараңыз).

**(и) Банктердің және басқа да қаржы институттарының
депозиттері, шығарылған борыштық бағалы қағаздар**

Банктердің және өзге де қаржы институттарының депозиттері, шығарылған борыштық бағалы қағаздар бастапқыда мәміле бойынша тиісті шығындар шегеріле отырып, әділ құны бойынша және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, олардың амортизацияланған құны бойынша бағаланады.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар мәміле жасалған күні бухгалтерлік есепте танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

(к) Кепілдік берудің арнайы резерві

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – Заң) сәйкес ҚҰБ еншілес ұйымы, «ҚДКҚ» АҚ қатысушы банк мәжбүрлеп таратылған жағдайда, қатысушы банктердің салымшыларына белгілі бір деңгейге дейін соманы өтеуге міндетті. Топ депозиттерге кепілдік беру жоспарына қатысатын банктердің жарналарын жинақтау мақсатында арнайы кепілдік беру резервін құрады.

Бұл тетік «ҚДКҚ» АҚ резервін қалыптастыру жинақтаушы негізінде мыналар есебінен жүзеге асырылатынын білдіреді:

- қатысушы банктердің жарналары;
- қосылу шарты бойынша міндеттемелерді орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін қатысушы банктерге қолданылған тұрақсыздық айыбы;
- мәжбүрлеп таратылатын қатысушы банктің «ҚДКҚ» АҚ төленген (төленетін) кепілді өтемнің сомалары жөніндегі талаптарын қанағаттандыру тәртібімен алынған ақша;
- «ҚДКҚ» АҚ арнайы резервінің активтерін орналастырудан түскен кіріс;
- «ҚДКҚ» АҚ жарғысында көзделген тәртіппен оның шығыс пен аударымдар сомасына азайтылған меншікті активтерін орналастырудан түскен кіріс;
- уәкілетті органның қатысушы банкті барлық банк операцияларын жүргізуге арналған лицензиясынан айыру туралы шешімінің күші жойылған жағдайда, одан алынған, «ҚДКҚ» АҚ төлеген кепілді өтем сомасы мөлшеріндегі ақша;
- кепілді өтемнің талап етілмеген сомасы Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодексінде көзделген тәртіппен депозитордың атына ашылған, ерікті зейнетақы жарналарын есепке алуға арналған жеке зейнетақы шотынан қайтарылған жағдайда, Заңның 21-1-бабының 5-тармағына сәйкес БЖЗҚ-дан алынған ақша.

Бұл жеткіліксіз болған жағдайда «ҚДКҚ» АҚ қосымша жарналар енгізуді талабымен банктерге жүгінеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

(л) Басқарудағы активтер

Ұлттық Банк активтерді басқару бойынша қызметтерді және кастодиандық қызметтерді ұсынады, оның нәтижесінде үшінші тараптардың атынан активтерді иеленеді. Аталған активтер мен олар бойынша кіріс шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілмеді, себебі бұл активтер Ұлттық Банкке тиесілі емес. Қызметтің осы түрінен алынатын комиссиялық сыйақылар пайда немесе зиян құрамындағы комиссиялық кіріс құрамында берілді.

(м) Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер

Ағымдағы шаруашылық қызметті жүзеге асыру барысында Ұлттық Банк аккредитивтер мен кепілдіктерді қамтитын кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелерді өзіне қабылдайды.

Қаржылық кепілдіктер – бұл Ұлттық Банкті белгілі бір төлемдерді жүзеге асыруға міндеттейтін, белгілі бір дебитордың борыштық құралдың талаптарында белгіленген мерзімдерде төлем жасай алмауы салдарынан қаржы кепілдігін ұстаушыға келтірілген шығындардың орнын толтыратын шарттар.

(н) Салық салу

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ҚҰБ табыс салығы мен қосылған құн салығын төлеуден босатылған.

ҚҰБ-ның еншілес және қауымдасқан ұйымдары салықтың барлық түрі бойынша салық төлеушілер болып табылады.

Табыс салығының сомасы ағымдағы салық сомасын және кейінге қалдырылған салық сомасын қамтиды. Табыс салығы басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетілетін операцияларға немесе тиісінше басқа да жиынтық кіріс құрамында немесе тікелей меншікті капитал құрамында көрсетілетін тікелей капитал шоттарында көрсетілетін меншік иелерімен жасалатын операцияларға жататын сомаларды қоспағанда, пайданың немесе зиянның құрамында толық көлемде көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

(н) Салық салу, жалғасы

Ағымдағы табыс салығы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыста болған табыс салығы бойынша мөлшерлемелерді, сондай-ақ өткен есепті жылдардағы табыс салығының сомасын нақтылау нәтижесінде туындаған міндеттемелердің сомасын ескере отырып, бір жылдағы салық салынатын пайданың болжамды мөлшері негізге алына отырып есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері оларды шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсету мақсаты үшін айқындалатын активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен олардың салық базасы арасында туындайтын уақытша айырмашылықтарға қатысты көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері мынадай уақыт айырмашылықтарына қатысты: шоғырландырылған қаржылық есептілікте гудвилді көрсетуге байланысты және салық салынатын базаны азайтпайтын айырмашылық; бастапқы көрсету фактісі бухгалтерлікке де, сол сияқты салық салынатын пайдаға да әсер етпейтін активтер мен міндеттемелерге қатысты айырмашылық; сондай-ақ еншілес ұйымдарға инвестицияларға байланысты уақытша айырмашылық, негізгі кәсіпорынның көрсетілген айырмашылықтың орын алу уақытын бақылау мүмкіндігі болған және осы уақыт айырмашылығы таяу болашақта орын алмайтынына сенімділік болған жағдайда танылмайды.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін есептеу Ұлттық Банк есепті кезеңнің соңында активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын өтеуді немесе орнын толтыруды жоспарлайтын тәсілге байланысты салықтық салдарды көрсетеді.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің шамасы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе қолданысқа енгізілген заңдарға негізделе отырып, уақытша айырмашылықты қалпына келтіру кезінде болашақта қолданылатын салық мөлшерлемелеріне сүйене отырып айқындалады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

(н) Салық салу, жалғасы

Кейінге қалдырылған салық активтері болашақта уақытша айырмашылықтарды жабу үшін жеткілікті салық салынатын пайда алу ықтималдығы бар шамада көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтерінің мөлшері шегерілетін уақытша айырмашылықтарды пайдалануға болатын салық салынатын пайданы алу ықтималдығы жоқ дәрежеде азаяды.

(о) Бағалау міндеттемелері

Бағалау міндеттемелері қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте алдағы шығыс резервтерін есепке алу шотында Ұлттық Банкте орын алған оқиға нәтижесінде заңды немесе негізді міндеттеме туындаған жағдайда және осы міндеттемені орындау үшін қаражат аударуды талап ету ықтималы болған кезде көрсетіледі. Бағалау міндеттемелерін тану кезінде бағалау міндеттемелерінің шамасы басқа да операциялық шығысқа жатқызылады.

Бағалау міндеттемесі – орындау мерзімі белгісіз міндеттеме немесе шамасы белгісіз міндеттеме.

(п) Бағалау мен пайымдауларды пайдалану

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті ХҚЕС-қа сәйкес дайындау басшылықтан есеп саясатының қолданылатын қағидаттарына және активтердің, міндеттемелердің, кіріс пен шығыстың көрсетілетін сомасына әсер ететін кәсіби пайымдауды, есептік бағалауды мен болжамды пайдалануды талап етеді. Нақты нәтижелер көрсетілген бағалаудан ерекшеленуі мүмкін.

Бағалау мен олардың негізінде жатқан болжам тұрақты негізде қайта қаралады. Бағалаудағы түзетулер тиісті бағалау қайта қаралған есепті кезеңде және оларға қатысы бар кез келген кейінгі кезеңдерде танылады.

Есеп саясатын қолдану кезінде пайдаланылған, шоғырландырылған қаржылық есептілікте танылған шамаларға айтарлықтай әсер еткен пайымдау мен бағалау туралы ақпарат мына ескертпелерде ашылған:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

Қаржылық активтерді сыныптау: шеңберінде қаржылық активтер ұсталатын бизнес-модельді бағалау

Бизнес-модельді бағалау

Бизнес-модельдерді бағалау қаржылық активтер болып табылатын алтын-валюта активтерінің (бұдан әрі – АВА) бір бөлігі үшін және ұлттық валютадағы (ішкі портфель) активтер үшін жүргізіледі. ҚҰБ қаржылық активтерді басқару үшін пайдаланылатын бизнес-модель активтердің тиісті портфельдері мен қосалқы портфельдерінің ерекшеліктері негізінде айқындалады.

АВА-ны басқарумен байланысты стратегиялық мақсаттар мен шектеулер ҚҰБ АВА басқару жөніндегі инвестициялық стратегиясында айқындалған, оған сәйкес АВА өтімділік портфелінен, инвестициялық портфельден, стратегиялық портфельден, дамушы нарықтар портфелінен және балама құралдар портфелінен тұрады.

Осы портфельдердің әрқайсысының өз мақсаты бар, олар қаржылық активтер нәтижелілігінің, кірістілігінің, нәтижелілікке әсер ететін тәуекелдердің қалай бағаланатынын және менеджерлерге сыйақының қалай берілетінін айқындайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

Қаржылық активтерді сыныптау: шеңберінде қаржылық активтер ұсталатын бизнес-модельді бағалау, жалғасы

Бизнес-модельді бағалау, жалғасы

Ішкі портфель ҚҰБ-ның ұлттық валютадағы активтерінен тұрады, олармен операциялар ҚҰБ басқарушы органдарының шешімдері шеңберінде және (немесе) түрлі қаржы ұйымдарымен, оның ішінде халықаралық қаржы ұйымдарымен келісімдердің талаптарын орындау шеңберінде жүзеге асырылады.

АВА портфельдерінің және ішкі портфельдің мақсаты төмендегі кестеде көрсетілген.

Портфель	Мақсаты
АВА портфельдері	
Өтімділік портфелі	Ақша-кредит саясатын іске асыру, өтімділік пен сақтаудың жоғары деңгейін ұстап тұру және валютаға қысқа мерзімді сұранысты қанағаттандыру және сыртқы мемлекеттік борышқа қызмет көрсету мақсатында операциялар жүргізу. Үстеме кірістілік алу өтімділік портфелінің активтерін басқарудың мақсаты болып табылмайды.
Инвестициялық портфель	Қысқа мерзімді және орта мерзімді перспективада активтер кірістілігін сақтау және ұлғайту.
Стратегиялық портфель	Орта мерзімді және ұзақ мерзімді перспективада активтер кірістілігін қамтамасыз ету және АВА-ны әртараптандыру.
Дамушы нарықтар портфелі	Орталық банктерімен келісімдер жасалған дамушы мемлекеттердің валюталарын және қазақстандық теңгені сатып алу/сату (айырбастау) бойынша мәмілелер жүргізу, сондай-ақ оларды жергілікті мемлекеттік бағалы қағаздарға одан әрі инвестициялау жолымен АВА-ны әртараптандыру. Үстеме кірістілік алу дамушы нарықтар портфелінің активтерін басқарудың мақсаты болып табылмайды.
Балама құралдар портфелі	Ұзақ мерзімді перспективада активтердің кірістілігін қамтамасыз ету және АВА-ны әртараптандыру.
Ішкі портфель	
Ішкі портфель	Ақша-кредит саясатын іске асыру үшін ұлттық валютадағы операциялар және монетарлық операцияларды жүргізу. Кірістілікті алу ҚҰБ ішкі портфелінің мақсаты емес.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

Қаржылық активтерді сыныптау: шеңберінде қаржылық активтер ұсталатын бизнес-модельді бағалау, жалғасы

Бизнес-модельді бағалау, жалғасы

Топ портфеліне еншілес ұйымдардың портфельдері – «ҚОҚ» АҚ бағалы қағаздар (облигациялар) портфелі, «ҚОҚ» АҚ 1 және 2-салымдар портфелі, «ҚОҚ» АҚ талап ету құқықтары, «ҚОҚ» АҚ реттелген облигациялары, «ҚДКҚ» АҚ бағалы қағаздар (облигациялар) портфелі де кіреді.

Өтімділік портфелінің, инвестициялық портфельдің, балама құралдар портфелінің (жеке капитал қорларына, жылжымайтын мүлік қорларына, хедж-қорларына және басқа қорларға инвестицияларды қоспағанда) және ішкі портфельдің стратегиялық мақсаттарын, сондай-ақ сатылым көлемі бойынша жиі және үлкен ықтималдығын ескере отырып, осы портфельдер (қосалқы портфельдер) үшін мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу және қаржылық активтерді сату жолымен қол жеткізілетін бизнес-модель қолданылады.

Дамушы нарықтар портфелінің стратегиялық мақсаттарын, осы портфель бойынша сатудың төмен жиілігі мен көлемін ескере отырып, осы портфель үшін мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап тұру болатын бизнес-модель қолданылады.

Бағалы қағаздар (облигациялар) портфелі, «ҚОҚ» АҚ 1-салымдар портфелі, қарыздар бойынша талап ету құқықтары үшін мемлекеттік бағдарламаларды іске асыру шеңберінде ақшаны нысаналы орналастыру, кірістілікке/үстеме кірістілікке қол жеткізгені үшін қосымша сыйақының болмауы, сондай-ақ болашақ сатылымдардан төмен күту негізгі міндет екенін ескере отырып, осы портфельдер үшін мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап тұру болатын бизнес-модель қолданылады.

«ҚОҚ» АҚ-ның 2-салымдар портфелінің және реттелген облигациялар портфелінің қаржылық активтер пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланады. Мұндай инвестициялар SPPI өлшемшарттарына сәйкес келмейді (тек қана негізгі соманы және пайыздарды төлеу).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

Қаржылық активтерді сыныптау: шеңберінде қаржылық активтер ұсталатын бизнес-модельді бағалау, жалғасы

Бизнес-модельді бағалау, жалғасы

«ҚДКҚ» АҚ бағалы қағаздарының елеулі сатылуына байланысты 2022 жылы Топ «ҚДКҚ» АҚ бағалы қағаздарының бүкіл портфелі бойынша бизнес-модельді «шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалудан» «шартта көзделген ақша ағындарын алу және қаржылық активтерді сату үшін активтерді ұстап қалуға» өзгерту туралы шешім қабылдады. Осыған байланысты, Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі деңгейінде, 2023 жылғы 1 қаңтарда бұл портфель амортизацияланған құны бойынша бағаланатын портфельден басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын портфельге қайта сыныпталды (17-ескертпе). 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қайта сыныпталған активтердің баланстық құны 1,464,877,789 мың теңгені (2023 жылы: 1,212,700,341 мың теңге) құрайды.

Жоғарыда көрсетілген портфельдер бойынша кірістілікке/артық кірістілікке қол жеткізгені үшін қосымша сыйақы жоқ немесе маңызды фактор болып табылмайды.

Сондай-ақ жоғарыда аталған портфельдер шеңберінде Топтың ақша қаражаты мен олардың баламалары, банктердегі және басқа қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер, кері РЕПО мәмілелері және басқа да қаржылық активтер бар, олардың мақсаты, егер жоғарыда өзгеше көрсетілмесе, шартта көзделген ақша қаражаты ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу болып табылатын бизнес-модельге жатқызылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

Бизнес-модельді бағалау, жалғасы

Балама құралдардың әділ құнын анықтау

Жеке капитал қорларына және жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялар әдетте бақыланатын деректер негізінде бағаланбайтын құралдарға қатысты. Топтың балама құралдар портфелінің әділ құнын бағалауы дербес жасалмайды, оны есепті күнге осы қорлардың басқарушылары ұсынады және олардың базалық инвестициялардың таза активтерінің әділ құнын бағалауына негізделеді. Өз кезегінде қор менеджерлері бұл инвестицияларды бағалау үшін әртүрлі әдістерді пайдаланады. Әдістеме дисконтталған ақша ағындарын, бірнеше талдауды, салыстырмалы активтерді талдауды, үшінші тарап бағалауын, үшінші тарап бағасын, СВОП-тарға немесе басқа қолданылатын индекстерге спрэдтерді қолдануды және т.б. қамтуы мүмкін, бірақ олармен шектелмейді. Әрбір инвестицияның ерекше сипаттамалары, соның ішінде: кредиттік рейтингтер, өтеуге дейінгі қалған жылдар саны, несиелік маржа, СВОП мөлшерлемелері, кредиттік құрылымдағы еңбек өтілі және т.б. осы әдістемелерде пайдаланылатын деректер болып табылады.

Сегментті есептілік

Топ қызметі 8 «Операциялық сегменттер» ХҚЕС (IFRS) мақсаты үшін бір операциялық сегментті білдіреді. Операциялық сегмент Топ кіріс алатын не шығысқа (Топтың басқа да компоненттерімен операцияларға қатысты кіріс пен шығысты қоса алғанда) ұшырайтын коммерциялық қызметке тартылған, қызметінің нәтижелерін сегменттер арасында ресурстарды бөлу кезінде және олардың қызметінің қаржылық нәтижелерін бағалау кезінде операциялық шешімдерді қабылдауға жауапты тұлға үнемі талдайтын және оған қатысты қаржылық ақпарат қолжетімді болатын Топ құрауышын білдіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН
ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР,
ЖАЛҒАСЫ****Жаңа немесе қайта қаралған стандарттар мен түсініктемелерге көшу**

Бірқатар жаңа стандарттар мен стандарттарға түзетулер мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен 2024 жылғы 1 қаңтардан кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты күшіне енді. Топ өзінің шоғырландырылған қаржылық есептілігін 2 (а) ескертпеде сипатталғандай қағидатты түрлендірулері бар ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына негізделген ҚҰБ есеп саясатына сәйкес дайындайды. Алайда ҚҰБ осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде жаңа және өзгертілген стандарттарға мерзімінен бұрын көшуді жүзеге асырмады.

- 16 «Жалдау: Кері жалдау арқылы сату кезінде жалдау бойынша міндеттеме» ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер: (2022 жылғы 22 қыркүйекте шығарылды және 2024 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді);

- Міндеттемелерді ағымдағы және ұзақ мерзімді міндеттемелер деп сыныптау – 1 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер (бастапқыда 2020 жылғы 23 қаңтарда шығарылды және кейіннен 2020 жылғы 15 шілдеде және 2022 жылғы 31 қазанда өзгертілді, соңында 2024 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді);

- 7 «Ақша қаражаты қозғалысы туралы есеп» ХҚЕС-ке (IAS) және 7 «Қаржы құралдары: Ақпаратты ашу: жеткізушілерді қаржыландыру туралы келісімдер» ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер (2023 жылғы 25 мамырда шығарылды және 2024 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

Егер жоғарыда өзгеше көрсетілмесе, жоғарыда көрсетілген түзетулерді қолдану Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді.

Жаңа есептік қағидалар

2025 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін міндетті болып табылатын бірқатар жаңа стандарттар мен түсініктемелер жарияланды:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ЕЛЕУЛІ ЕСЕП САЯСАТЫ ЖӘНЕ ЕСЕП САЯСАТЫН ҚОЛДАНУДАҒЫ МАҢЫЗДЫ БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ПАЙЫМДАР, ЖАЛҒАСЫ

Жаңа есептік қағидалар, жалғасы

2025 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енетін бірқатар жаңа стандарттар мен түсініктемелер жарияланды:

- 18 «Қаржылық есептілікте ақпаратты ұсыну және ашу» ХҚЕС (IFRS) (2024 жылғы 9 сәуірде шығарылды және 2027 жылғы 1 қаңтардан бастап немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді). Қазіргі уақытта Топ жаңа стандарттың шоғырландырылған қаржылық есептілікке әсерін зерттеуде.

- 21 «Айырбастаудың шектеулі мүмкіндігі» ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер (2023 жылғы 15 тамызда шығарылды және 2025 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді);

- Қаржы құралдарын сыныптау және бағалау талаптарына түзетулер – 9 ХҚЕС-ке (IFRS) және 7 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер (2024 жылғы 30 мамырда шығарылған және 2026 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді);

- Табиғи ресурстарға тәуелді электр энергиясына сілтеме жасайтын келісімшарттар. 9 ХҚЕС-ке (IFRS) және 7 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер (2024 жылғы 18 желтоқсанда шығарылды және 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді);

- 19 «Жария емес еншілес компаниялар: ақпаратты ашу» ХҚЕС (IFRS) (2024 жылғы 9 мамырда шығарылды және 2027 жылғы 1 қаңтардан бастап немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді);

- 14 «Кейінге қалдырылған тарифтік түзетулер шоттары» ХҚЕС (IFRS) (2014 жылғы 30 қаңтарда шығарылды);

- 10 ХҚЕС (IFRS) және 28 ХҚЕС (IAS) түзетулер – «Инвестор мен оның қауымдасқан ұйымы немесе бірлескен кәсіпорны арасындағы мәмілелерде активтерді сату немесе жарна салу» (2014 жылғы 11 қыркүйекте шығарылды және ХҚЕС жөніндегі кеңес айқындайтын күннен басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді);

- ХҚЕС Бухгалтерлік есеп стандарттарын жыл сайын жетілдіру (2024 жылғы шілдеде шығарылған және 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді).

Егер жоғарыда басқаша көрсетілмесе, жаңа стандарттар мен интерпретациялар Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. КРЕДИТТІК ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ

Бұл ескертпеде топтың кредиттік тәуекелге ұшырауы туралы ақпарат берілген. Кредиттік тәуекелді басқару жөніндегі топ қолданатын саясат туралы ақпарат 31-ескертпеде берілген.

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік зиян сомасы

Құнсыздануды бағалау үшін пайдаланылған бастапқы деректер, болжамдар мен әдістер

Кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуі

Қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің бастапқы танылған кезінен бері айтарлықтай артуы орын алу-алмағанын бағалау кезінде Топ шамадан тыс шығынсыз немесе күш-жігерсіз орынды және қолжетімді негізделген және расталған ақпаратты қарайды. Бағалауда сандық және сапалық ақпарат, сондай-ақ Топтың тарихи тәжірибесіне, кредиттік сапа мен болжамды ақпаратты сараптамалық бағалауға негізделген талдау қамтылады.

Бағалау мақсаты мыналарды салыстыру арқылы кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияға қатысты кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы орын алғанын анықтау болып табылады:

- есепті күнгі жағдай бойынша барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығын; және

- кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияны бастапқы тану кезінде айқындалған уақыттың осы кезіне қатысты есептелген барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығын салыстыру арқылы анықтау бағалаудың мақсаты болып табылады.

Қаржы құралын бастапқы тану кезінен бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуын бағалау құралды бастапқы тану күнін айқындауды талап етеді.

Топ бастапқы танылған тану кезінен бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы өлшемшартын (сандық және сапалық) қолданады:

- бастапқы бағалау кезінде «BBB» немесе «Baa2» және одан жоғары рейтингі бар қаржылық активтер үшін қаржылық актив немесе контрәріптес немесе бағалы қағаздар эмитенті рейтингінің екі және одан да көп сатыға төмендеуі кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюы болып танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. КРЕДИТТІК ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік зиян сомасы, жалғасы

Құнсыздануды бағалау үшін пайдаланылған бастапқы деректер, болжамдар мен әдістер, жалғасы

- бастапқы бағалау кезінде «BBB» немесе «Baa2» төмен рейтингі бар қаржылық активтер үшін қаржылық актив немесе контрәріптес немесе бағалы қағаздар эмитенті рейтингінің бір сатыға төмендеуі кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюы болып танылады.

- шарт талаптарының бұзылу фактілерін анықтау және (немесе) мерзімі өткен төлемдердің болуы.

Кредиттік тәуекелді бөлу деңгейлері (рейтингтері)

Топ кредиттік тәуекелге ұшыраған әрбір позицияны дефолт тәуекелін болжау үшін айқындалатын әртүрлі деректер негізінде, сондай-ақ кредит бойынша сараптамалық пайымдауды қолдану арқылы кредиттік тәуекел деңгейлері арасында бөледі. Топ 9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуін анықтау үшін кредиттік тәуекелдің осы деңгейлерін пайдаланатын болады. Кредиттік тәуекел деңгейлері дефолт тәуекелін көрсететін сапалық және сандық факторларды пайдалана отырып анықталады. Бұл факторлар кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияның сипатына және контрагенттің типіне байланысты өзгеруі мүмкін.

Кредиттік тәуекел рейтингтері кредиттік тәуекел нашарлауына қарай экспонент бойынша дефолттың басталу тәуекелі өсетіндей етіп айқындалады және түрленеді – мәселен, кредиттік тәуекелдің 1 және 2-рейтингтерінің арасындағы айырмашылық кредиттік тәуекелдің 2 және 3-рейтингтерінің арасындағы айырмашылыққа қарағанда аз болады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. КРЕДИТТІК ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік зиян сомасы, жалғасы

Кредиттік тәуекелді бөлу деңгейлері (рейтингтері), жалғасы

Кредиттік тәуекелге ұшыраған әрбір позиция қолда бар ақпарат пен халықаралық рейтингтік агенттіктердің деректері бойынша берілген сыртқы рейтинг негізінде бастапқы тану күні кредиттік тәуекелдің белгілі бір деңгейіне жатады. Кредиттік тәуекелге ұшыраған позициялар тұрақты мониторингке жатады, бұл бастапқы тану кезінде кредиттік тәуекел рейтингінен өзгеше рейтинг позициясын беруге әкелуі мүмкін. Мониторингте әдетте мына деректерді:

- кредиттік рейтингтік агенттіктердің деректерін, баспасөздегі жарияланымдарды, сыртқы кредиттік рейтингтердің өзгеруі туралы ақпаратты;
- контрагенттер туралы ақпаратты мерзімдік негізде талдау нәтижесінде алынған ақпаратты – мысалы, аудиттелген қаржылық есептілікті, басқарушылық есептілікті, бюджеттерді, болжамдар мен жоспарларды;
- мерзімі өткен берешектің мәртебесі туралы ақпаратты қоса алғанда, төлемдер туралы ақпаратты;
- егер осы ақпарат қолжетімді болса, эмитенттер облигацияларының және кредиттік дефолт СВОПтарының баға белгілеулерін;
- қаржылық, экономикалық талаптардың және қызметті жүзеге асыру талаптарының ағымдағы және болжамды өзгерістерін;
- контрагент қызметін немесе оның шаруашылық қызметін жүзеге асырудың саяси, нормативтік және технологиялық ортасында нақты және күтілетін елеулі өзгерістерін талдау көзделеді.

Дефолт ықтималдығының уақыттық құрылымын құру

Кредиттік тәуекел рейтингтері кредиттік тәуекелге ұшыраған позициялар үшін дефолт ықтималдығының уақыттық құрылымын құру кезінде негізгі бастапқы деректер болып табылады. Топ өңірдің, контрагенттің типіне байланысты, сондай-ақ кредиттік тәуекелдің рейтингісіне байланысты талданатын берешекке қызмет көрсету сапасы мен кредиттік тәуекелге ұшырағыш позицияларға қатысты дефолт деңгейі туралы мәліметтерді жинайды. Топ, негізінен, сыртқы кредиттік рейтингтік агенттіктерден алынған ақпаратты пайдаланады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. КРЕДИТТІК ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік зиян сомасы, жалғасы

«Дефолт» ұғымын айқындау

Топ қаржылық активті мына:

- контрагенттің/эмитенттің Ұлттық Банк алдындағы кредиттік міндеттемелері Ұлттық Банктің қамтамасыз етуді (ол бар болса) іске асыру сияқты іс-әрекеттерді қолданусыз толық көлемде өтелетіні күмәнді;

- Топтың елеулі кредиттік міндеттемелерінің кез келгені бойынша контрагенттің берешегі 90 күннен астам мерзімі өткен жағдайларда дефолт оқиғасы басталған қаржылық активтерге жатқызады.

Контрагенттің/эмитенттің міндеттемелері бойынша дефолт оқиғасының басталуын бағалау кезінде Топ мына факторларды:

- сапалық – мысалы, шарттың шектеу талаптарын бұзуды («ковенанттар»);

- сандық – мысалы, мерзімі өткен берешек мәртебесі және сол бір эмитенттің Топ алдындағы басқа міндеттемелер бойынша төлем жасамауы; сондай-ақ

- жеке және сыртқы дереккөздерден алынған өзге де ақпаратты ескереді.

Қаржы құралы бойынша дефолт оқиғасының басталуын бағалау кезіндегі бастапқы деректер және олардың маңыздылығы мән-жайлардағы өзгерістерді көрсету үшін уақыт өте келе өзгеруі мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. КРЕДИТТІК ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік зиян сомасы, жалғасы Болжамды ақпаратты қосу

2024 жылы Ұлттық Банк қаржылық активтер бойынша күтілетін кредиттік шығынды бағалауды жүргізу үшін деректерді жеткізушіні Standard and Poor's-тен Moody's-ке ауыстырды. Бұл ретте қаржылық есептілікте кредиттік сапа Standard and Poor's рейтингі бойынша ашылады.

Топ болжамды ақпаратты қаржы құралын бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің жоғарылау тұрғысынан бағалауға да, күтілетін кредиттік шығынды бағалауға да қосады.

Топ контрәріптестердің/бағалы қағаздар эмитентінің ағымдағы рейтингіне негізделген PD болжамды мәнін түзетуді есептеу кезінде халықаралық рейтингтік агенттіктердің (Rating Outlook) болжамын, кредиттік тәуекелді және кредиттік зиянды бағалауға әсер ететін негізгі факторлардың тізбесін айқындайды.

Кредиттік тәуекелді және кредиттік шығынды бағалауға әсер ететін факторлар әрбір жеке контрәріптес/бағалы қағаздар эмитенті бойынша ақпаратты пайдалануға негізделеді. Дефолт ықтималдығын (PD) есептеу кезінде неғұрлым дәл есептеу үшін дәлдеп түзеу жүзеге асырылады. Кредиттік тәуекел деңгейін анықтау кредиттік тәуекел туралы ерте ескертуді бағалауды (Early Warning Signal) және климаттық тәуекелге түзетілген коэффициенттерді қамтиды.

PD дефолтының ықтималдығы жекелеген контрәріптестер/бағалы қағаздар эмитенттері үшін деректерді жеткізуші Moody's Analytics UK Limited-тің EDF-X бағдарламалық өнімінің көмегімен автоматты түрде айқындалады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. КРЕДИТТІК ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік зиян сомасы, жалғасы Түрлендірілген қаржылық активтер

Шартта көзделген қарыз бойынша талаптар нарықтық жағдайлардың өзгеруін және контрагенттің кредитті төлеу қабілеттілігінің ағымдағы немесе ықтимал нашарлауына байланысты емес басқа да факторларды қоса алғанда, бірқатар себептер бойынша түрленуі мүмкін. Талаптары түрлендірілген қазіргі қарызды есепке алуды тану тоқтатылуы және есеп саясатына сәйкес әділ құны бойынша түрлендірілген талаптары бар жаңа қарызды есепке алуда тану көрсетілуі мүмкін.

Егер қаржылық активтің талаптары өзгерсе және талаптардың түрленуі қаржылық активті тануды тоқтатуға әкелмесе, қаржылық актив бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы орын алған-алмағанын анықтау мыналарды:

- шарттың түрлендірілген талаптары негізінде есепті күнгі жағдай бойынша барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығын; және
- шарттың бастапқы талаптары негізінде қаржылық активті бастапқы тану кезінде дәл осы уақытқа қатысты есептелген барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығын салыстыру арқылы жүргізіледі.

Қарыз талаптарын түрлендіру оны тануды тоқтатуға алып келген кезде жаңа танылған қарыз 1-сатыға жатады (ол тану күні кредиттік-құнсызданған қарыз болып табылмайтын жағдайда).

Күтілетін кредиттік зиянды бағалау

Күтілетін кредиттік зиянды бағалау кезінде мына айнымалы шамалардың:

- дефолт ықтималдығының (PD);
- дефолт жағдайындағы зиянның шамасы (LGD); және
- дефолт жағдайындағы тәуекел сомасының (EAD) уақытша құрылымы негізгі бастапқы деректер болып табылады.

Дефолт ықтималдығын (PD) бағалау Moody's рейтингтік агенттігінің ақпараты негізінде есептелетін белгілі бір күнгі бағаны білдіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. КРЕДИТТІК ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зиянды бағалау, жалғасы

Moody's Analytics UK Limited компаниясының әдіснамасы бойынша PD көрсеткіші EDF-X бағдарламалық өніміндегі «RiskCalc» және «CreditEdge» кіріктірілген модельдерінің көмегімен қалыптасады. Егер кредиттік тәуекелге ұшыраған контрагент немесе позиция рейтинг деңгейлері арасында ауысып тұрса, бұл бағалауда дефолттың тиісті ықтималдығының өзгеруіне алып келеді. Тәуелсіз эмитенттер үшін PD көрсеткіші «CreditEdge» моделін пайдалана отырып қалыптастырылады, ал эмитенттердің қалған санаттары бойынша PD көрсеткіші «RiskCalc» моделімен қалыптастырылады.

LGD көрсеткіші статикалық та, динамикалық та қалпына келтіру факторларын ескереді. LGD көрсеткіші қаржылық дағдарыс кезінде туындаған жаңа құбылыстарды есепке алатындай етіп түзетілген. Модель пайдаланушыларға нақты бір мәселе бойынша қалпына келтіруді бағалаудың жүйелі тәсілін ұсынады. Бұл көрсеткіш сондай-ақ EDF-X бағдарламалық өніміндегі «RiskCalc» және «CreditEdge» кіріктірілген модельдері негізінде қалыптасады.

Дефолт жағдайындағы шығын шамасы (LGD) – бұл дефолт жағдайындағы ықтимал шығынды көрсететін шама. Top LGD көрсеткіштерін «Bloomberg» жүйесінің ақпаратына және Moody's Analytics UK Limited компаниясынан сатып алынған дефолт кезінде күтілетін шығын мәндерін беру моделіне сүйене отырып бағалайды.

Қаржылық активтер бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтерді есептеу мақсаты үшін Moody's рейтингтік агенттігінің консервативтік рейтингтік бағасы пайдаланылады. Қаржылық активтер бойынша күтілетін кредиттік зиян күтілетін кредиттік зиянның болжамды модельдері негізінде айқындалады.

Дефолт тәуекеліне ұшыраған талаптар шамасы (EAD) дефолт есептеу күніне өтелмеген талаптардың оң баланстық құнын білдіреді.

Top бұл көрсеткішті ағымдағы EAD шамасына қарай есептейтін болады. Дефолт жағдайында жалпы баланстық құн қаржылық актив үшін EAD шамасы болып табылады.

Бірінші сатыда қаржылық активтер үшін PD көрсеткіштері 12 айға есептеледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. КРЕДИТТІК ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зиянды бағалау, жалғасы

Екінші сатыда қаржылық активтер үшін PD және LGD көрсеткіштерін бағалау мақсатында қаржылық активтің бүкіл мерзіміне PD мәні пайдаланылады.

Үшінші сатыда қаржылық активтер үшін PD көрсеткіштері 100%-дық мәнге теңестіріледі.

Кредиттік сапаны талдау

15, 17, 18 және 19-ескертпелерде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттердің, басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың, сатып алынған қарыздар бойынша талаптардың кредиттік сапасы туралы ақпарат берілген. Егер өзгеше көрсетілмесе, ескертпелерде қаржылық активтер бойынша сома жалпы баланстық құнның шамасын көрсетеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ ШЫҒЫС

	2024 жыл мың теңге	2023 жыл мың теңге
Тиімді мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, есептелген пайыздық кіріс		
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздық кіріс		
- Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	389,142,024	208,186,318
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер бойынша пайыздық кіріс:		
- Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер	250,251,300	253,453,020
- Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар	47,691,962	49,005,031
- Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	41,660,043	111,606,917
- «Кері РЕПО» мәмілелері	12,679,678	6,749,405
Тиімді мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, есептелген пайыздық кірістің барлығы	741,425,007	629,000,691
Пайыздық шығыс		
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржылық міндеттемелер бойынша пайыздық шығыс:		
- Банктер мен басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	(938,027,586)	(474,706,543)
- Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(229,621,230)	(578,927,316)
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің депозиттік шоттары	(5,850,354)	(5,685,614)
- «РЕПО» мәмілелері	(5,073)	(22,985,350)
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржылық міндеттемелер бойынша пайыздық шығыстың барлығы	(1,173,504,243)	(1,082,304,823)
Таза пайыздық шығыстың барлығы	(432,079,236)	(453,304,132)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

5. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫМЕН ЖАСАЛАТЫН ОПЕРАЦИЯЛАРДАН ТҮСКЕН ТАЗА ПАЙДА

	<u>2024 жыл</u> <u>мың теңге</u>	<u>2023 жыл</u> <u>мың теңге</u>
Сыртқы басқарудағы активтер	79,041,645	75,431,992
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қарыздар мен депозиттер – басқа да пайыздық кіріс	40,936,322	39,595,280
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қарыздар мен депозиттер – әділ құнының өзгеруі	13,348,701	40,446,684
Басқа да туынды қаржы құралдары	2,640,143	5,441,685
Кірістің барлығы	135,966,811	160,915,641

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**5. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША
БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫМЕН ЖҮРГІЗІЛЕТІН
ОПЕРАЦИЯЛАРДАН ТАЗА ПАЙДА, ЖАЛҒАСЫ**

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер бойынша басқа да пайыздық кіріс 40,936,322 мың теңгені құрады және 39,420,604 мың теңге мөлшерінде әділ құны бойынша бағаланатын реттелген облигациялар бойынша пайыздық кіріс пен 1,515,718 мың теңге мөлшерінде банктердегі депозиттерден (15-ескертпе) тұрады (2023 жылы банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер бойынша басқа да пайыздық кіріс 39,595,280 мың теңгені құрады және 36,872,081 мың теңге мөлшерінде әділ құны бойынша бағаланатын реттелген облигациялар бойынша пайыздық кіріс пен 2,723,199 мың теңге мөлшерінде банктердегі депозиттерден тұрды). Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер бойынша басқа да пайыздық кіріс кірістіліктің номиналды пайыздық мөлшерлемесін қолдана отырып есептеледі.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер бойынша әділ құнының өзгеруі 13,348,701 мың теңгені құрады және әділ құны бойынша бағаланатын реттелген облигациялардың өзгеруінен 17,105,384 мың теңге мөлшеріндегі пайданы және әділ құны бойынша бағаланатын банктердегі депозиттерден 3,756,683 мың теңге мөлшеріндегі зиянды қамтиды (15-ескертпе) (2023 жылы банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер бойынша әділ құнының өзгеруі 40,446,684 мың теңгені құрады және әділ құны бойынша бағаланатын реттелген облигациялардың өзгеруінен 29,933,204 мың теңге мөлшеріндегі пайданы және әділ құны бойынша бағаланатын банктердегі депозиттерден 10,513,480 мың теңге мөлшеріндегі пайданы қамтиды). Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыз бен депозиттердің әділ құнының өзгеруін есептеу есептелген нарықтық мөлшерлемелер негізінде жүргізіледі. Бұл ретте Америка қор нарығының кірістілік мөлшерлемелері арасындағы нарықтық спрэдтер, сондай-ақ Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздарының кірістілік қисығының параметрлері пайдаланылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

6. БАНК СЕКТОРЫН ЖӘНЕ ЭКОНОМИКАНЫ ҚАЛЫПҚА КЕЛТІРУ (ШЫҒЫСЫ)/КІРІСІ

2024 жыл ішінде үкіметтік бағдарламаларды іске асыру шеңберінде «ҚОҚ» АҚ квазимемлекеттік сектордың 6–12 жыл өткеннен кейінгі өтеу міндеттемесі бар, пайыздық мөлшерлемелері 4%-дан 8.74%-ға дейінгі купондық облигацияларын сатып алды. Ұлттық Банк аталған облигацияларды 13.56%-дан 14.12%-ға дейінгі нарықтық пайыздық мөлшерлемелер қолданыла отырып есептелген бастапқы тану кезіндегі әділ құны бойынша көрсетті (15-ескертпе). Бастапқы тану күніндегі номиналды құны мен әділ құны арасындағы 108,159,071 мың теңге мөлшеріндегі айырма 2024 жылы пайда немесе зиян құрамындағы банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіру шығысы ретінде көрсетілді.

2024 жылы Ипотекалық тұрғын үй қарыздарын (ипотекалық қарыздарды) қайта қаржыландыру бағдарламасы шеңберінде «ҚОҚ» АҚ квазимемлекеттік сектордың бір ұйымының пайыздық мөлшерлемесі жылдық 0.10% және 30 жыл өткеннен кейінгі өтеу міндеттемесі бар жалпы сомасы 1,153,662 мың теңге көлеміндегі купондық облигацияларын сатып алды. Ұлттық Банк аталған облигацияларды 12.42% мөлшеріндегі нарықтық пайыздық мөлшерлеме қолданыла отырып есептелген бастапқы тану кезіндегі әділ құны бойынша көрсетті (15-ескертпе). Бастапқы тану күніндегі номиналды құны мен әділ құны арасындағы 1,115,154 мың теңге мөлшеріндегі айырма пайда немесе зиян құрамындағы банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіру шығысы ретінде көрсетілді.

2024 жылы екінші деңгейдегі екі банк жалпы сомасы 36,662,762 мың теңгеге реттелген купондық облигацияларды мерзімінен бұрын сатып алды, нәтижесінде 17,136,675 мың теңге пайда немесе зиян құрамындағы банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіру бабы бойынша бастапқы тану сәтінде ескерілген дисконтпен бірге сатып алынған ұзақ мерзімді активті тануды мерзімінен бұрын тоқтатудан түскен кіріс деп танылды.

2023 жыл ішінде «Қарапайым заттар экономикасы» бағдарламасын іске асыру шеңберінде «ҚОҚ» АҚ 9,339,855 теңге сомасына екінші деңгейдегі банктің 9 жыл өткеннен кейін өтеу міндеттемесі бар, пайыздық мөлшерлемесі жылдық 17.5% болатын купондық облигацияларын сатып алды. Топ аталған облигацияларды жылдық 14.69%-дан 14.72%-ға дейінгі нарықтық пайыздық мөлшерлеме қолданыла отырып есептелген бастапқы тану кезіндегі әділ құны бойынша көрсетті. Бастапқы тану күніндегі номиналды құны мен әділ құны арасындағы 1,022,831 мың теңге мөлшеріндегі айырма 2023 жылы пайда немесе зиян құрамындағы банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіру кірісі ретінде көрсетілді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

7. БАСҚА ДА ОПЕРАЦИЯЛЫҚ КІРІС

	<u>2024 жыл мың теңге</u>	<u>2023 жыл мың теңге</u>
Қаржылық орнықтылықты арттыру бағдарламасы бойынша салымды ішінара алу	133,519,699	54,150,331
Кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің жарналары	56,890,214	50,111,968
Баспа өнімдерін өткізу	8,766,617	8,212,185
Медальдарды, белгішелерді және зергерлік бұйымдарды өткізу	6,080,427	3,953,310
Коллекциялық монеталарды өткізу және өлшеуіш құймаларды сатып алу	3,314,588	3,291,338
Бағалау міндеттемелері бойынша резервтерді қалпына келтіру (27-ескертпе)	415,904	1,597,045
Жеке тұлғалардың депозиттері бойынша өтемақы (27-ескертпе)	5,220	14,641,014
Негізгі құралдарды жалға алу	4,242	6,991
Басқа да кіріс	15,956,926	15,393,485
Басқа да операциялық кірістің барлығы	224,953,837	151,357,667

2024 жыл ішінде «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен Қаржылық орнықтылықты арттыру бағдарламасы бойынша 181,594,986 мың теңге мөлшеріндегі салымды ішінара мерзімінен бұрын өтеу жүргізілді, нәтижесінде 133,519,699 мың теңге бастапқы тану сәтінде ескерілген дисконтпен берілген ұзақ мерзімді активті (жабылу күні – 2037 жылғы 1 шілде) тануды мерзімінен бұрын тоқтатудан түскен кіріс ретінде танылды (2023 жылы: тиісінше 68,405,014 мың теңге және 54,150,331 мың теңге).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

7. БАСҚА ДА ОПЕРАЦИЯЛЫҚ КІРІС, ЖАЛҒАСЫ

Депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің міндетті күнтізбелік жарналары Қазақстанда банктің банкроттығы кезінде салымшыларды қорғау тетігінің бөлігі болып табылады. Жарналардың көмегімен депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банк лицензиясынан айырылған жағдайда салымшыларға депозиттер бойынша келешекте өтем төлеуге арналған қаражаттың арнайы резерві қалыптастырылады.

Банктер арнайы резервке жарналарды депозиттерге кепілдік беру жүйесіне кірген сәттен бастап тоқсан сайын төлейді.

«ҚДКҚ» АҚ жарналарды алу кезінде сараланған мөлшерлемелер жүйесін пайдаланады, оған сәйкес қатысушы банктер санаттар бойынша сыныпталады және оларға тәуекел дәрежесі мен қаржылық орнықтылығына байланысты рейтингтер беріледі. Қатысушы банктер жарналарды өздерінің сыныпталу топтарына және қатысушы банктердің қаржылық жағдайын бағалау жөніндегі «ҚДКҚ» АҚ моделі негізінде айқындалған жарналардың мөлшерлемелеріне сәйкес төлейді. Рейтингі төмен қатысушы банктер көп мөлшерде жарна аударады, өйткені олардың тәуекел деңгейі жоғары. Рейтингі барынша жоғары қатысушы банктер тиісінше жарналарды аз мөлшерде аударады.

2024 жылы нетто кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің жарналарына қатысушы банктердің жарналарынан «ҚДКҚ» АҚ кірісі, тұрақсыздық айыбы және мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясынан 56,890,214 мың теңге мөлшеріндегі түсім (2023 жылы: қатысушы банктердің жарналарынан, тұрақсыздық айыбынан және мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясынан 50,111,968 мың теңге мөлшеріндегі түсім) кіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

8. БАСҚА ДА ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ШЫҒЫС

	<u>2024 жыл</u> <u>мың теңге</u>	<u>2023 жыл</u> <u>мың теңге</u>
Ұлттық қор алдындағы міндеттемелерді қайта бағалау	39,605,336	-
Ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы бойынша салымдарды бастапқы тану кезіндегі зиян	12,425,778	17,511,275
Сатылған баспа өнімінің өзіндік құны	5,373,483	4,829,803
Өткізілген медальдардың, белгішелердің және зергерлік бұйымдардың өзіндік құны	5,470,213	4,245,389
Балама активтермен мәміле бойынша шығыс (28-ескертпе)	-	4,446,163
Басқа да шығыс	14,317,021	15,742,456
Басқа да операциялақ шығыстың барлығы	77,191,831	46,775,086

Ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы шеңберінде екінші деңгейдегі банктерде жылдық 0.10% және 2.99% пайыздық мөлшерлемелері бар салымдарды 30 жылға дейінгі мерзімге нысаналы орналастыру қамтамасыз етіледі.

2024 жылы жеке капитал қорларына, хедж-қорларына және жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялар бойынша есептелген Ұлттық қор алдындағы міндеттемелерді қайта бағалау 39,605,336 теңгені құрады (28-ескертпе).

2024 жылы жаңа салымдар бойынша жылдық 11.89%-дан 18.59%-ға дейінгі (2023 жылы: 16,702,774 мың теңге мөлшерінде жылдық 12.24%-дан 18.59%-ға дейінгі) нарықтық пайыздық мөлшерлеме қолданыла отырып есептелген салымдарды бастапқы тану күні номиналды құны мен әділ құны арасындағы 11,898,739 мың теңге мөлшерінде айырма бойынша зиян танылды.

12,425,778 мың теңге (2023 жылы: 17,511,275 мың теңге) мөлшеріндегі жалпы сомаға қарыз алушылардың қарыздары бойынша сотқа берілген талап арыздардан төленген мемлекеттік баж сомасы бойынша екінші деңгейдегі банктердің шығынын өтеу сомасы, сондай-ақ 527,039 мың теңге (2023 жылы: 808,501 мың теңге) мөлшерінде проблемалық валюталық қарыздарды қайта қаржыландыруға байланысты шаруашылық қызметке қатысты басқа да шығыс қосылды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

9. ДАЙЫНДАЛҒАН БАНКНОТТАР МЕН МОНЕТАЛАРДЫҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

	2024 жыл мың теңге	2023 жыл мың теңге
Банкноттар дайындау	12,594,788	9,757,994
Монеталар дайындау	7,125,259	5,444,987
Басқалары	353,217	229,147
Дайындалған банкноттар мен монеталардың өзіндік құнының барлығы	20,073,264	15,432,128

Банкноттар мен монеталарды шығару шығысына күзет, тасымалдау, сақтандыру шығысы және басқа шығыс кіреді. Банкноттар мен монеталарды шығару шығысы олардың резервтік қорларға есепке жатқызылуына қарай танылады және пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте жеке бапта көрсетіледі.

10. ПЕРСОНАЛҒА АРНАЛҒАН ШЫҒЫС

	2024 жыл мың теңге	2023 жыл мың теңге
Жалақы	30,970,105	28,552,128
Сыйлықақылар	16,478,768	13,737,141
Әлеуметтік салық	3,467,266	3,074,807
Сақтандыру	638,342	446,200
Оқыту	531,478	380,457
Басқалары	2,090,630	2,543,086
Персоналға арналған шығыстың барлығы	54,176,589	48,733,819

2024 жыл ішінде 5,365,968 мың теңге (2023 жыл: 4,501,587 мың теңге) мөлшерінде зейнетақы аударымдары жүзеге асырылды, олар персоналға арналған шығыстарда көрсетілді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

11. БАСҚА ДА ЖАЛПЫ ШАРУАШЫЛЫҚ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫС

	<u>2024 жыл</u> <u>мың теңге</u>	<u>2023 жыл</u> <u>мың теңге</u>
Ақпараттық және басқа да қызметтер	7,392,986	4,573,813
Табыс салығынан басқа салықтар	3,177,922	2,521,877
Байланыс шығысы	2,546,491	2,490,925
Негізгі құралдарды жөндеу және ұстау	2,509,982	1,397,828
Жалдау шығысы	1,270,830	962,869
Күзет	1,216,737	1,194,417
Іс-сапар шығысы	1,047,490	773,428
Негізгі құралдар мен қорлар	602,178	622,645
Коммуналдық төлемдер	569,996	426,105
Өкілдік шығыс	492,399	603,772
Көлік шығысы	196,895	183,983
БАҚ-тағы жарнама, хабарландыру және сөз сөйлеу шығысы	69,727	60,395
Негізгі құралдарды сақтандыру	57,001	62,538
Мүлікті өтеусіз беру	11,776	538,715
Басқалары	3,598,080	1,826,289
Басқа да жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстың барлығы	24,760,490	18,239,599

12. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫС

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ҚҰБ табыс салығын төлеуден босатылған. ҚҰБ-ның еншілес және қауымдасқан ұйымдарының пайдасына табыс салығы салынады.

	<u>2024 жыл</u> <u>мың теңге</u>	<u>2023 жыл</u> <u>мың теңге</u>
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыс	(1,581,156)	(2,354,379)
Уақытша айырмалардың туындауы және қалпына келуі салдарынан кейінге қалдырылған салықтық активтер шамасының өзгеруі	(19,369,257)	(31,914,131)
Табыс салығы бойынша шығыстың барлығы	(20,950,413)	(34,268,510)

2024 жылы ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша мөлшерлеме 20%-ды (2023 жылы: 20%-ды) құрайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

12. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫС, ЖАЛҒАСЫ

31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін табыс салығы бойынша тиімді мөлшерлемені есептеу:

	2024 жыл мың теңге	%	2023 жыл мың теңге	%
Табыс салығы шегерілгенге дейінгі зиян	(333,632,031)		(237,731,427)	
Табыс салығы бойынша қолданыстағы мөлшерлемеге сәйкес есептелген табыс салығы	66,726,406	(20.00)	47,546,285	(20.00)
Салық салынбайтын операциялардың әсері	(134,572,750)	40.34	(129,821,513)	54.61
Бағалы қағаздардан салық салынбайтын кіріс	1,091,555	(0.33)	8,419,183	(3.54)
Арнайы резервтік активтерден салық салынбайтын кіріс	41,562,775	(12.46)	32,245,014	(13.56)
Басқа да салық салынбайтын кіріс	4,241,601	(1.27)	7,342,521	(3.09)
	(20,950,413)	6.28	(34,268,510)	14.41

Кейінге қалдырылған салықтық активтер мен міндеттемелер

Шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген активтер мен міндеттемелердің құны және салық салынатын базаны есептеу мақсатында пайдаланылатын сома арасында туындайтын уақыт айырмашылығы 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салықтық активтердің және кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелердің туындауына алып келеді. Егер ҚҰБ-ның еншілес ұйымдары пайдаланылмаған салық зиянын есебіне алуға болатын салық салынатын пайда ала алған және егер Қазақстан Республикасының заңнамасында ҚҰБ-ның еншілес ұйымдарының көрсетілген жеңілдіктерді болашақ кезеңдерде пайдалану мүмкіндігіне теріс әсер ететін өзгерістер болмаған жағдайда ғана болашақтағы салық жеңілдіктері алынуы мүмкін.

Ауыстырылған салық зиянының мерзімі Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасында шектелмеген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

12. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫС, ЖАЛҒАСЫ

Кейінге қалдырылған салықтық активтер мен міндеттемелер, жалғасы

2024 және 2023 жылдары уақыт айырмашылығы шамасының өзгеруі төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

мың теңге	2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	Пайда немесе зиян құрамында көрсетілді	Тікелей меншікті капитал құрамында көрсетілді	2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер	312,173,165	(19,414,659)	-	292,758,506
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	(3,040,046)	(650,613)	(2,445)	(3,693,104)
Басқа да активтер	232,327	398,044	-	630,371
Басқа да міндеттемелер	547,367	82,266	-	629,633
Қайта бағалау бойынша резерв	-	-	(5,683)	(5,683)
Танылған кейінге қалдырылған салықтық активтер	309,912,813	(19,584,962)	(8,128)	290,319,723
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	312,609,362	(19,343,228)	(2,445)	293,263,689
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	(2,696,549)	(241,734)	(5,683)	(2,943,966)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

12. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫС, ЖАЛҒАСЫ

Кейінге қалдырылған салықтық активтер мен міндеттемелер, жалғасы

мың теңге	2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	Пайда немесе зиян құрамында көрсетілді	Тікелей меншікті капитал құрамында көрсетілді	2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер	344,980,474	(32,807,309)	-	312,173,165
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	(3,146,127)	111,898	(5,817)	(3,040,046)
Басқа да активтер	(136,127)	368,454	-	232,327
Басқа да міндеттемелер	482,388	65,327	(348)	547,367
Танылған кейінге қалдырылған салықтық активтер	342,180,608	(32,261,630)	(6,165)	309,912,813
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	345,284,882	(32,675,070)	(450)	312,609,362
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	(3,104,274)	413,440	(5,715)	(2,696,549)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****12. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫС, ЖАЛҒАСЫ**

**Кейінге қалдырылған салықтық активтер мен міндеттемелер,
жалғасы**

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 292,758,506 мың теңге (2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 312,173,165 мың теңге) мөлшеріндегі кейінге қалдырылған салықтық активтерді ҚҰБ-ның еншілес ұйымы, «ҚОҚ» АҚ таныды. «ҚОҚ» АҚ басшылығы кейінге қалдырылған салықтық активтерді өтеу ықтималдығын бағалап, «ҚОҚ» АҚ-ның шегерілетін уақыт айырмашылығы назарға ала отырып, жеткілікті түрде салық салынатын кіріске ие болатыны және кейінге қалдырылған салықтық активтерді танудың орынды болатыны жөніндегі қорытындыға келді. Пайыздық кірісті түзету арқылы осы инвестициялар бойынша дисконт амортизациясы кезінде кейінге қалдырылған салықтық активті қалпына келтіруге болады. Кейінге қалдырылған салықтық активтің баланстық құны әрбір есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша қайта бағалауға жатады. «ҚОҚ» АҚ қажет болған жағдайда кейінге қалдырылған салықтық активтің баланстық құнын азайтады. Осылайша, есепті күні кейінге қалдырылған салықтық актив бастапқы тануды түзетуді және осы айырманың кейінгі амортизациясын білдіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

13. АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Шетелдік банктердегі «ностро» түріндегі шоттар	3,321,450,196	2,933,471,544
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	152,490,251	137,853,027
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз «кері РЕПО» операциялары	99,433,907	504,299,189
Шетел валютасында алуға арналған шоттар	65,805,770	-
Қазақстан банктеріндегі бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз теңгемен депозиттер	21,830,988	16,074,452
Қазақстан банктеріндегі «ностро» түріндегі шоттар	2,772,445	2,308,855
Халықаралық есеп айырысу банкіндегі шоттар	466,709	3,687,500
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв шегерілгенге дейін ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген барлық ақша қаражаты мен оның баламалары	3,664,250,266	3,597,694,567
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(53,893,998)	(503,583)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенде, ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген барлық ақша қаражаты мен оның баламалары	3,610,356,268	3,597,190,984

Ақша қаражатына және оның баламаларына кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты, басқа да банктердегі бос қалдықтар («ностро» түріндегі шоттар), сондай-ақ әділ құнының өзгеру тәуекелі әсер етпейтін және Ұлттық Банк қысқа мерзімді міндеттемелерді реттеу үшін пайдаланатын бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз, өтімділігі жоғары қаржылық активтер кіреді.

2024 жылы берілген кредиттік рейтингі жоқ «кері РЕПО» мәмілелері «ҚҚБ» АҚ автоРЕПО нарығында 99,433,907 мың теңге сомасында жасалды (2023 жылғы 31 желтоқсан: 504,299,189 мың теңге).

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «кері РЕПО» келісімдері бойынша қамтамасыз ету ретінде қабылданған қаржылық активтер «ҚОҚ» АҚ борыштық бағалы қағаздарымен, Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигацияларымен, Еуразиялық даму банкінің облигацияларымен және Еуропалық қайта құру және даму банкінің облигацияларымен, сондай-ақ Еуропалық қайта құру және даму банкінің акцияларымен ұсынылды.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы қаржылық активтердің әділ құны 100,893,971 мың теңге (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 503,761,088 мың теңге) болады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

13. АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

2024 және 2023 жылдардағы ақша қаражаты және оның баламаларының жалпы баланстық құнының өзгеруі төмендегідей көрсетілген:

мың теңге	2024 жыл		
	1-саты	2-саты	Жиыны
Ақша қаражаты және оның баламаларының жалпы баланстық құны			
1 қаңтардағы қалдық	3,431,597,806	166,096,761	3,597,694,567
2-сатыға аудару	(279,552,297)	279,552,297	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер *	281,666,593	-	281,666,593
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(412,517,797)	(24,868,189)	(437,385,986)
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	358,075,532	(135,800,440)	222,275,092
31 желтоқсандағы қалдық	3,379,269,837	284,980,429	3,664,250,266
мың теңге	2023 жыл		
	1-саты	2-саты	Жиыны
Ақша қаражаты және оның баламаларының жалпы баланстық құны			
1 қаңтардағы қалдық	2,294,839,830	186,393,372	2,481,233,202
1-сатыға ауыстыру	65,995,680	(65,995,680)	-
2-сатыға ауыстыру	(165,994,801)	165,994,801	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер *	46,543,575	-	46,543,575
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(274,093,096)	-	(274,093,096)
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	1,464,306,618	(120,295,732)	1,344,010,886
31 желтоқсандағы қалдық	3,431,597,806	166,096,761	3,597,694,567

* аталған активтерді кезеңдер арасында аударуды қосқанда, бір жыл ішінде құрылған жаңа қаржылық активтерді қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

13. АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

2024 және 2023 жылдардағы ақша қаражаты және оның баламаларының зияндарға арналған бағалау резервінің өзгеруі төмендегідей көрсетілген:

мың теңге	2024 жыл		Жиыны
	1-саты	2-саты	
Ақша қаражаты және оның баламаларының күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерві			
1 қаңтардағы қалдық	36,064	467,519	503,583
2-сатыға ауыстыру	(51,922,495)	51,922,495	-
Шығындар бойынша бағалау резервін таза өзгерту	659,731	662,296	1,322,027
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер*	52,217,951	-	52,217,951
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(35,741)	(82,174)	(117,915)
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	(196)	(31,452)	(31,648)
31 желтоқсандағы қалдық	955,314	52,938,684	53,893,998
мың теңге	2023 жыл		Жиыны
	1-саты	2-саты	
Ақша қаражаты және оның баламаларының күтілетін кредиттік шығындарға арналған резерві			
1 қаңтардағы қалдық	1,190	510,998	512,188
1-сатыға ауыстыру	132,164	(132,164)	-
2-сатыға ауыстыру	(468,550)	468,550	-
Шығындар бойынша бағалау резервін таза өзгерту	310,311	(317,280)	(6,969)
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер*	53,914	-	53,914
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(1,009)	(14,041)	(15,050)
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	8,044	(48,544)	(40,500)
31 желтоқсандағы қалдық	36,064	467,519	503,583

* аталған активтерді кезеңдер арасында аударуды қосқанда, бір жыл ішінде құрылған жаңа қаржылық активтерді қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

14. АЛТЫН

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
ҚҰБ сақтау орнындағы құйма алтын	5,208,748,898	3,515,964,915
Шетелдік банктердің депозиттеріндегі алтын:		
- «АА-»-тен бастап кредиттік рейтингі бар	-	37,502,142
- «А-»-тен «А+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	1,858,446,522	1,107,540,310
Шетелдік банктердің депозиттеріндегі барлық алтын	1,858,446,522	1,145,042,452
Шетелдік банктердің шоттарындағы және сақтау орындарындағы алтын:		
- «ААА» кредиттік рейтингі бар	1,236,163,387	845,293,993
- «А-»-тен «А+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	4,291,492,480	3,467,451,089
Шетелдік банктердің шоттарындағы және сақтау орындарындағы барлық алтын	5,527,655,867	4,312,745,082
Барлығы	12,594,851,287	8,973,752,449

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

14. АЛТЫН, ЖАЛҒАСЫ

Алтын депозиттердегі алтыннан, сондай-ақ шетелдік банктердегі аллокирленбеген шоттардағы және сақтау орындарындағы кұйма алтыннан тұрады. Депозит – бұл кіріс алу үшін банкке сақтауға және басқаруға берілген қаражат. Аллокирленген шот – аффинирленген бағалы металдардың жеке белгілерін сақтай отырып, оларды физикалық нысанда есепке алуға арналған металл шот. Аллокирленбеген шот – аффинирленген бағалы металдардың жеке белгілерін көрсетпей, иесіздендірілген (физикалық емес) нысанда есепке алуға арналған металл шот. Алтын шоғырландырылған қаржылық есептілікте есепті күндегі нарықтық құны бойынша ескеріледі. Нарықтық құн Лондон бағалы металдар нарығының қауымдастығы белгілеген таңертеңгі фиксинг негізінде белгіленеді.

Есепті кезең ішінде алтынның құны 3,621,098,838 мың теңгеге ұлғайды. Ұлғаю негізінен алтын құнының өсуіне, сондай-ақ ұлттық валютаның АҚШ долларына бағамының өзгеруіне байланысты. Лондон бағалы металдар нарығы қауымдастығының (LBMA) 2024 жылғы 31 желтоқсандағы фиксингі бағамы бір троя унциясы үшін 2,610.85 АҚШ доллары (2023 жылғы 31 желтоқсан: бір троя унциясы үшін 2,062.40 АҚШ доллары).

Кредиттік рейтингтер «Standard and Poor's» рейтингтік агенттігінің стандарттарына немесе басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің ұқсас стандарттарына сәйкес ұсынылған.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ
ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы амортизацияланған құны бойынша есептелетін қарыздар мен депозиттер	2,032,789,015	1,942,599,663
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қарыздар мен депозиттер	279,449,642	277,172,381
Барлығы	2,312,238,657	2,219,772,044

	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны 2024 жыл
АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰНЫ БОЙЫНША ЕСЕПТЕЛЕТІНДЕР				
Шетелдік банктердегі және қаржы институттарындағы басқа да шоттар *				
«А-»-тен «А+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	83,739,062	-	-	83,739,062
Халықаралық валюта қорындағы ҚҰБ квотасы	793,283,904	-	-	793,283,904
Шетелдік банктердегі және қаржы институттарындағы басқа да шоттардың барлығы	877,022,966	-	-	877,022,966
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(15,401)			(15,401)
Шетелдік банктердегі және қаржы институттарындағы басқа да шоттардың барлығы	877,007,565	-	-	877,007,565
Банктердегі қарыздар мен депозиттер және Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегі				
Банктердегі депозиттер				
- «ВВВ-» кредиттік рейтингі бар	4,635,821	-	-	4,635,821
- «ВВ-»-тен «ВВ»-ға дейін кредиттік рейтингі бар	10,421,057	-	-	10,421,057
- «В»-дан «В+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	631,170	260,049	-	891,219
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	-	566,173	28,249	594,422
Банктердегі депозиттердің барлығы	15,688,048	826,222	28,249	16,542,519
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(54,763)	(211,245)	(28,249)	(294,257)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі банктердегі депозиттердің барлығы	15,633,285	614,977	-	16,248,262

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Берілген қарыздар**

- «ВВВ-»-тен «ВВВ»-ға дейін кредиттік рейтингі бар	960,059,329	-	-	960,059,329
- «ВВ-»-тен «ВВ»-ға дейін кредиттік рейтингі бар	176,340,221	-	-	176,340,221
- «В» кредиттік рейтингі бар	5,115,389	-	-	5,115,389
- кредиттік рейтингі жоқ	-	-	13,555,382	13,555,382
Берілген қарыздардың барлығы	1,141,514,939	-	13,555,382	1,155,070,321
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(1,981,751)	-	(13,555,382)	(15,537,133)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі берілген қарыздар	1,139,533,188	-	-	1,139,533,188
Банктердегі және басқа да қаржы институттардағы қарыздар мен депозиттердің барлығы	1,155,166,473	614,977	-	1,155,781,450
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенге дейін амортизацияланған құны бойынша есептелетін шоттардың, қарыздардың және депозиттердің барлығы	2,034,225,953	826,222	13,583,631	2,048,635,806
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтің барлығы	(2,051,915)	(211,245)	(13,583,631)	(15,846,791)
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі амортизацияланған құны бойынша есептелетін шоттардың, қарыздардың және депозиттердің барлығы	2,032,174,038	614,977	-	2,032,789,015

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ
ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны 2023 жыл
АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰНЫ БОЙЫНША ЕСЕПТЕЛЕТІНДЕР				
Шетелдік банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы басқа да шоттар *				
- «А-»-тен «А+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	62,105,801	-	-	62,105,801
Халықаралық валюта қорындағы ҚҰБ квотасы	706,473,408	-	-	706,473,408
Шетелдік банктердегі және қаржы институттарындағы басқа да шоттардың барлығы	768,579,209	-	-	768,579,209
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер				
Банктердегі депозиттер				
- «ВВВ» бастап кредиттік рейтингі бар	29,141	-	-	29,141
- «ВВ-»-тен «ВВ+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	62,700,931	-	-	62,700,931
- «В-»-тен «В»-ға дейін кредиттік рейтингі бар	923,575	6,967	-	930,542
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	971,252	419	28,379	1,000,050
Банктердегі депозиттердің барлығы	64,624,899	7,386	28,379	64,660,664
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(165,183)	(2,104)	(28,379)	(195,666)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі банктердегі депозиттердің барлығы	64,459,716	5,282	-	64,464,998

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Берілген қарыздар**				
- «BBB-»-тен бастап кредиттік рейтингі бар	935,259,278	-	-	935,259,278
- «BB-»-тен бастап кредиттік рейтингі бар	170,796,503	-	-	170,796,503
- «B-»-тен бастап кредиттік рейтингі бар	5,062,336	-	-	5,062,336
- кредиттік рейтингі жоқ	-	-	19,555,382	19,555,382
Берілген қарыздардың барлығы	1,111,118,117	-	19,555,382	1,130,673,499
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(1,562,661)	-	(19,555,382)	(21,118,043)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі берілген қарыздардың барлығы	1,109,555,456	-	-	1,109,555,456
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттердің барлығы	1,174,015,172	5,282	-	1,174,020,454
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенге дейін амортизацияланған құны бойынша есептелетін шоттардың, қарыздардың және депозиттердің барлығы	1,944,322,225	7,386	19,583,761	1,963,913,372
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтің барлығы	(1,727,844)	(2,104)	(19,583,761)	(21,313,709)
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі амортизацияланған құны бойынша есептелетін шоттардың, қарыздардың және депозиттердің барлығы	1,942,594,381	5,282	-	1,942,599,663

* 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шетелдік банктер мен қаржы институттарындағы басқа да шоттарда ақша баламаларының құрамына енгізілмеген, 76,112,765 мың теңге (2023 жылғы 31 желтоқсан: 26,963,126 мың теңге) мөлшеріндегі, пайдаланылуы шектелген, Топтың басқаруындағы инвестицияланбаған ақша қаражаты қамтылады.

** Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын берілген қарыздарға екінші деңгейдегі банктер мен квазимемлекеттік сектор ұйымдарының купондық облигациялары кіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫНДАР		
Банктердегі депозиттер *		
- «BBB»-тен бастап кредиттік рейтингі бар	3,670,271	-
- «BB»-тен «BB+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	2,254,113	20,733,036
- «B»-тен «B+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	75,696	330,607
Банктердегі депозиттердің барлығы	6,000,080	21,063,643
Берілген қарыздар **		
- «BBB»-тен «BBB»-ға дейін кредиттік рейтингі бар	312,650	475,639
- «BB»-тен «BB»-ға дейін кредиттік рейтингі бар	251,500,992	236,999,968
- B»-тен «B+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	21,635,920	18,633,131
Берілген қарыздардың барлығы	273,449,562	256,108,738
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы әділ құны бойынша бағаланатын шоттардың, қарыздардың және депозиттердің барлығы	279,449,642	277,172,381

* Банктердегі пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын депозиттерде ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы бойынша банк салымдарына инвестициялар қамтылады. Мұндай инвестициялар SPPI өлшемшартына (тек негізгі соманы және пайыздарды төлеу) сәйкес келмейді, өйткені ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы бойынша банк салымдары бойынша сыйақы банктердің көрсетілген бағдарлама шеңберінде қайта қаржыландырылған әрбір ипотекалық қарыз бойынша жеке-жеке мемлекеттік баж және бағамдық айырма бойынша шығынды өтеу үшін сыйақыны ішінара немесе толық ұстап қалуына байланысты белгіленбеген.

**Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын берілген қарыздар банк секторын қаржылай қолдау бағдарламасы шеңберінде сатып алынған банктердің реттелген облигацияларын білдіреді. 9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес реттелген облигациялар банктердің қаржылық жағдайы нашарлаған және активтерді шығару фактілері анықталған жағдайда, банктің жай акцияларына реттелген борышты айырбастаудың көзделген тетігінің болуы салдарынан SPPI өлшемшарттарына сәйкес келмеуі себебінен міндетті түрде пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын облигациялар ретінде сыныпталды. Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестицияларға «Қазақстан Тұрғын үй компаниясы» АҚ бағалы қағаздарына инвестициялар да кіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

2024 және 2023 жылдардағы банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттердің жалпы баланстық құнының және зиянға арналған бағалау резервінің өзгеруі төмендегідей көрсетілген:

мың теңге	2024 жыл			Жиыны
	1-саты	2-саты	3-саты	
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы депозиттердің жалпы баланстық құны				
1 қаңтардағы қалдық	64,624,898	7,387	28,379	64,660,664
1-сатыға аудару	6,967	(6,967)	-	-
2-сатыға аудару	(1,241,816)	1,241,816	-	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер	78,267	-	-	78,267
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(47,981,710)	-	-	(47,981,710)
Басқа да өзгерістер	201,442	(416,014)	(130)	(214,702)
31 желтоқсандағы қалдық	15,688,048	826,222	28,249	16,542,519
мың теңге	2024 жыл			Жиыны
	1-саты	2-саты	3-саты	
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы депозиттер бойынша күтілетін кредиттік зияндарға арналған резерв				
1 қаңтардағы қалдық	165,183	2,104	28,379	195,666
1-сатыға аудару	1,925	(1,925)	-	-
2-сатыға аудару	(812)	812	-	-
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(23,376)	210,254	(130)	186,748
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер *	271	-	-	271
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(88,428)	-	-	(88,428)
31 желтоқсандағы қалдық	54,763	211,245	28,249	294,257

* аталған активтерді сатылар арасында аударуды қосқанда, бір жыл ішінде құрылған жаңа қаржылық активтерді қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

мың теңге	2023 жыл			Жиыны
	1-саты	2-саты	3-саты	
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы депозиттердің жалпы баланстық құны				
1 қаңтардағы қалдық	68,816,827	170,379	28,420	69,015,626
1-сатыға аудару	163,773	(163,773)	-	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер *	2,773,705	-	-	2,773,705
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(7,129,407)	781	(41)	(7,128,667)
31 желтоқсандағы қалдық	64,624,898	7,387	28,379	64,660,664
мың теңге	2023 жыл			Жиыны
	1-саты	2-саты	3-саты	
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы депозиттер бойынша күтілетін кредиттік шығындарға арналған резервтер				
1 қаңтардағы қалдық	175,537	71,664	28,420	275,621
1-сатыға аудару	69,835	(69,835)	-	-
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(93,136)	275	(41)	(92,902)
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер *	12,947	-	-	12,947
31 желтоқсандағы қалдық	165,183	2,104	28,379	195,666

* аталған активтерді сатылар арасында аударуды қосқанда, бір жыл ішінде құрылған жаңа қаржылық активтерді қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

2024 және 2023 жылдардағы берілген қарыздардың жалпы баланстық құнының және шығынға арналған бағалау резервінің өзгеруі төмендегідей көрсетілген:

мың теңге	2024 жыл			Жиыны
	1-саты	2-саты	3-саты	
Берілген қарыздардың жалпы баланстық құны				
1 қаңтардағы қалдық	1,111,118,117	-	19,555,382	1,130,673,499
Жанадан құрылған немесе сатып алынған	180,545,418	-	-	180,545,418
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(177,262,872)	-	-	(177,262,872)
Есептелген пайыздардағы және дисконттың амортизациясындағы өзгерістер	27,114,276	-	-	27,114,276
Мерзімі өткен қарызды ішінара өтеу	-	-	(6,000,000)	(6,000,000)
31 желтоқсандағы қалдық	1,141,514,939	-	13,555,382	1,155,070,321

мың теңге	2024 жыл			Жиыны
	1-саты	2-саты	3-саты	
Берілген қарыздар бойынша күтілетін кредиттік шығындарға арналған резервтер				
1 қаңтардағы қалдық	1,562,661	-	19,555,382	21,118,043
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	243,733	-	(6,000,000)	(5,756,267)
Жанадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер *	211,418	-	-	211,418
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(36,061)	-	-	(36,061)
31 желтоқсандағы қалдық	1,981,751	-	13,555,382	15,537,133

* аталған активтерді сатылар арасында аударуды қосқанда, бір жыл ішінде құрылған жаңа қаржылық активтерді қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау, жалғасы

мың теңге	2023 жыл			Жиыны
	1-саты	2-саты	3-саты	
Берілген қарыздардың жалпы баланстық құны				
1 қаңтардағы қалдық	1,063,548,104	-	35,586,922	1,099,135,026
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған	10,698,595	-	-	10,698,595
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	-	-	(11,031,540)	(11,031,540)
Есептелген пайыздардағы және дисконттың амортизациясындағы өзгерістер	36,871,418	-	-	36,871,418
Мерзімі өткен қарызды ішінара өтеу	-	-	(5,000,000)	(5,000,000)
31 желтоқсандағы қалдық	1,111,118,117	-	19,555,382	1,130,673,499

мың теңге	2023 жыл			Жиыны
	1-саты	2-саты	3-саты	
Берілген қарыздар бойынша күтілетін кредиттік шығындарға арналған резервтер				
1 қаңтардағы қалдық	2,298,566	-	35,586,922	37,885,488
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(796,061)	-	(5,000,000)	(5,796,061)
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер*	60,156	-	-	60,156
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	-	-	(11,031,540)	(11,031,540)
31 желтоқсандағы қалдық	1,562,661	-	19,555,382	21,118,043

* аталған активтерді сатылар арасында аударуды қосқанда, бір жыл ішінде құрылған жаңа қаржылық активтерді қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**15. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ
ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ**

2024 жылы мерзімі өткен қарыздарды 6,000,000 мың теңге мөлшерінде ішінара өтеу 6,000,000 мың теңге сомасында шығынға арналған бағалау резервінің азаюына әкелді (2023 жыл: 16,031,540 мың теңге).

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 13,555,382 мың теңге сомасында қарыз 90 күннен астам мерзімге кешіктірілді (2023 жылғы 31 желтоқсан: 19,555,382 мың теңге) және олар бойынша 100% мөлшерде резервтер құрылды.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың Халықаралық валюта қорында (бұдан әрі – ХВҚ) шоты болды, ондағы қалдық капиталдың 10%-ынан астамын құрайды. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген контрагенттің шоты бойынша қалдық көлемі 706,473,408 мың теңгені құрайды. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың қалдығы капиталдың 10%-ынан асатын шоттары жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

16. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзгерістері пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарында мыналар қамтылды:

	<u>2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге</u>	<u>2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге</u>
Активтер		
Сыртқы басқарудағы активтер		
Жеке капитал қорларына инвестициялар	1,011,766,897	814,812,176
Хедж-қорларына инвестициялар	337,992,502	270,668,196
Жылжымайтын мүлік қорына инвестициялар	121,984,040	82,309,027
Балама құралдарға инвестициялардың жиыны	1,471,743,439	1,167,789,399
Басқа қорларға инвестициялар	28,686,903	30,665,464
Фьючерстер	1,892,176	1,124,763
Форвардтар	473,073	647,909
Меншікті басқарудағы активтер		
Фьючерстер	3,324,865	-
Форвардтар	-	276,834
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарының барлығы	1,506,120,456	1,200,504,369
Міндеттемелер		
Сыртқы басқарудағы міндеттемелер		
Форвардтар	(792,922)	(457,684)
Фьючерстер	(850,437)	(2,116,905)
Меншікті басқарудағы міндеттемелер		
Фьючерстер	(1,996,606)	-
СВОП	-	(37,327)
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқарудағы қаржы құралдарының барлығы	(3,639,965)	(2,611,916)

Осы ескертпеде берілген балама құралдарға инвестициялар ҚҰБ Басқармасының 2018 жылғы 28 мамырдағы № 100 қаулысымен бекітілген ҚҰБ алтын-валюта активтерінің балама құралдарының портфелін басқару жөніндегі инвестициялық стратегиясына сәйкес хедж-қорларына, жеке капитал қорлары мен жылжымайтын мүлік қорларына инвестицияларды қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**16. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША
БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ****Хедж-қорларына инвестициялар**

Топтың басқаруындағы хедж-қорларына инвестициялар (бұдан әрі – хедж-қорларына инвестициялар портфелі) қорлар қорының құрылымы арқылы әртүрлі нарықтардағы белгілі бір инвестициялық стратегияларға сәйкес инвестициялау үшін инвесторлардың қаражатын жинақтау мақсатында құрылған әртүрлі инвестициялық қорларға және қаржы құралдарының әртүрлі типтеріне инвестицияларды білдіреді. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша хедж-қорларына инвестициялар портфелін географиялық тұрғыдан бөлгенде, негізінен Солтүстік Америка мен Еуропаға бөлінеді. Хедж-қорларына инвестициялау валютасы – АҚШ доллары. Инвестициялық қорлар компаниялар немесе әріптестіктер түрінде ұйымдастырылған. Өз кезегінде аталған инвестициялық қорлар позицияларының едәуір бөлігін белгіленетін нарықтық құны бойынша бағаланатын өтімділігі жоғары бағалы қағаздар мен туынды қаржы құралдарында, сондай-ақ әділ құны бойынша бағаланатын өтімділігі төмен бағалы қағаздар мен туынды қаржы құралдарында ұстайды (36-ескертпе).

Жеке капитал қорларына инвестициялар

Топтың басқаруындағы жеке капитал қорларына инвестициялар қорлар қорының құрылымы арқылы қорларға инвестицияларды және инвестицияланатын компаниялардың акционерлік капиталына немесе бағалы қағаздарына инвестициялау үшін инвесторлардың қаражатын жинақтау мақсатында жүзеге асырылатын қорлармен бірлескен инвестицияларды білдіреді. Инвестициялық қорлар компаниялар немесе әріптестіктер түрінде ұйымдастырылуы мүмкін. Жеке капитал портфеліне әртүрлі секторлар мен өңірлерге инвестициялайтын қорлар кіреді. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақпараттық технологиялар секторына, тұтынушылық тауарлар мен көрсетілетін қызметтер секторына, денсаулық сақтау, индустрия және қаржы секторларына тікелей инвестицияларға қатысу портфельдің ең көп бөлігін құрайды. Инвестициялардың негізгі бөлігі Солтүстік Америкаға және Батыс Еуропаға бөлінеді. Қорларға инвестициялаудың негізгі валютасы – АҚШ доллары, сондай-ақ еуромен, австралиялық доллармен және фунт стерлингпен де инвестициялар бар (36-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**16. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША
БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ****Жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялар**

Топтың басқаруындағы жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялар (бұдан әрі – «жылжымайтын мүлік портфелі») жалдау ақысынан және/немесе жылжымайтын мүлік құнының өсуінен кіріс алу мақсатында жүзеге асырылатын, қорлар қорының құрылымы арқылы қорларға инвестицияларды білдіреді. Инвестициялық қорлар компаниялар немесе әріптестіктер түрінде ұйымдастырылуы мүмкін. Жылжымайтын мүлікке инвестициялау портфеліне әртүрлі өңірлердегі ғимараттардың әртүрлі типтеріне инвестициялайтын қорлар кіреді. Жылжымайтын мүлікке инвестициялау 2018 жылы басталды. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша портфельдің ең көп бөлігін Солтүстік Америкадағы, Еуропадағы, сондай-ақ Азиядағы жылжымайтын мүлік объектілері құрайды. Жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялаудың негізгі валютасы – АҚШ доллары, сондай-ақ еуромен және жапон иенімен да инвестициялар бар (36-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

16. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

Төмендегі кестеде негізгі валюталар бөлінісінде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шарттарға сәйкес мәміленің орташа өлшемді валюта бағамдары және өтелгенге дейінгі қалған мерзімдері көрсетіле отырып, туынды құралдармен жасалған операциялардан Топтың өтелмеген қалдықтарының шарттық сомасы көрсетіледі.

	Шарт бойынша сомасы / мәміленің шартты сомасы, мың тенге		Мәміленің орташа өлшемді фьючерстік бағалары / валюта бағамдары			
	2024 жыл	2023 жыл	2024 жыл	2023 жыл		
СВОП						
үш айдан аз кезеңдегі						
KZT-ға USD сатып алу	-	-	115,912,800	(115,950,127)	-	454.71
Форвардтар						
үш айдан аз кезеңдегі						
CAD-ге USD сатып алу	12,084,241	(11,773,856)	16,053,044	(16,462,161)	1.40	1.35
USD-ге EUR сатып алу	12,035,953	(12,249,063)	5,493,139	(5,465,065)	1.05	1.10
USD-ге CHF сатып алу	8,004,889	(8,215,544)	5,187,914	(5,006,679)	1.13	1.15
EUR-ға USD сатып алу	5,443,581	(5,357,227)	-	-	0.95	-
EUR-ға USD сатып алу	5,302,236	(5,290,234)	-	-	0.96	-
USD-ге EUR сатып алу	5,277,303	(5,289,542)	11,601,905	(11,455,100)	1.04	1.09
USD-ге AUD сатып алу	4,531,264	(4,752,678)	1,824,148	(1,770,541)	0.65	0.66
GBP-ге USD сатып алу	4,030,069	(3,971,990)	-	-	0.79	-
CAD-ге USD сатып алу	4,277,557	(4,279,747)	-	-	1.44	-
USD-ге CAD сатып алу	4,288,912	(4,286,633)	-	-	0.70	-
USD-ге CAD сатып алу	3,707,033	(3,790,418)	2,725,491	(2,646,957)	0.71	0.74
USD-ге JPY сатып алу	3,268,478	(3,308,996)	1,279,576	(1,228,333)	0.0064	0.0068
USD-ге CHF сатып алу	2,082,092	(2,080,549)	-	-	1.11	-
USD-ге AUD сатып алу	1,726,839	(1,733,895)	1,291,383	(1,257,439)	0.62	0.66
USD-ге GBP сатып алу	780,037	(779,557)	-	-	1.25	-
GBP-ге USD сатып алу	779,201	(779,699)	1,557,133	(1,564,092)	0.80	0.79
GBP-ге USD сатып алу	635,975	(635,881)	287,577	(289,746)	0.80	0.79
JPY-ға USD сатып алу	-	-	45,639,319	(45,362,486)	-	0.0071
USD-ге JPY сатып алу	-	-	1,667,459	(1,592,992)	-	0.0068
CHF-ке USD сатып алу	-	-	1,055,438	(1,094,876)	-	0.87
Жиыны	78,255,660	(78,575,509)	95,663,526	(95,196,467)		
Үш айдан аз кезеңдегі						
Фьючерс						
USD-дегі келісімшарт	588,123,620	(585,586,620)	80,554,252	(81,517,702)	1.00	1.00
EUR-дағы келісімшарт	59,853,134	(60,006,423)	49,287,943	(49,223,638)	0.97	0.91
CAD-дегі келісімшарт	4,932,777	(4,924,339)	9,507,064	(9,846,864)	1.44	1.32
AUD-дегі келісімшарт	1,000,870	(1,004,449)	961,154	(951,647)	1.62	1.47
GBP-дегі келісімшарт	546,959	(565,531)	4,321,786	(4,084,490)	0.80	0.78
Жиыны	654,457,360	(652,087,362)	144,632,199	(145,624,341)		
Барлығы	732,713,020	(730,662,871)	356,208,525	(356,770,935)		

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

17. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР

Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар Борыштық құралдар Шетелдік эмитенттерің бағалы қағаздарына инвестициялар	2024 жылғы 31 желтоқсан		
	1-саты	2-саты	Жиыны
Мемлекеттік облигациялар	5,387,907,744	-	5,387,907,744
«AAA» кредиттік рейтингі бар	622,541,974	-	622,541,974
«AA-»-тен «AA+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	4,224,470,750	-	4,224,470,750
«A-»-тен «A+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	147,398,986	-	147,398,986
«BBB-»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	378,228,746	-	378,228,746
«BB-»-тен «BB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	15,267,288	-	15,267,288
Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигациялары	1,289,143,843	14,523,206	1,303,667,049
«AAA» кредиттік рейтингі бар	60,582,266	-	60,582,266
«AA-»-тен «AA+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	351,123,429	2,904,629	354,028,058
«A-»-тен «A+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	324,708,689	11,618,577	336,327,266
«BBB-»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	491,312,780	-	491,312,780
«BB-»-тен «BB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	61,416,679	-	61,416,679
Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздары	544,182,576	40,060,039	584,242,615
«AAA» кредиттік рейтингі бар	311,128,765	-	311,128,765
«AA-»-тен «AA+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	135,687,632	-	135,687,632
«A-»-тен «A+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	68,788,328	40,060,039	108,848,367
«BBB-»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	28,577,851	-	28,577,851
Шетелдік эмитенттерің бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы	7,221,234,163	54,583,245	7,275,817,408

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

17. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар «BBB-» кредиттік рейтингі бар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық облигациялары Қазақстандық эмитенттердің корпоративтік облигациялары	1,490,071,633	-	1,490,071,633
«BBB-»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	49,928,872	-	49,928,872
«BB-»-тен «BB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	67,963,004	-	67,963,004
Кредиттік рейтингі жоқ	10,445,200	-	10,445,200
Қазақстандық эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы	1,618,408,709	-	1,618,408,709
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервін шегергенге дейінгі борыштық құралдарға инвестициялардың барлығы	8,839,642,872	54,583,245	8,894,226,117
Зиянға арналған бағалау резерві	(5,139,212)	(61,421)	(5,200,633)
Борыштық құралдарға инвестициялардың барлығы	8,834,503,660	54,521,824	8,889,025,484

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

17. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

	2023 жылғы 31 желтоқсан		
	1-саты	2-саты	Жиыны
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар			
Борыштық құралдар			
Шетелдік эмитенттерің бағалы қағаздарына инвестициялар			
Мемлекеттік облигациялар	2,310,557,833	-	2,310,557,833
«AAA» кредиттік рейтингі бар	118,029,331	-	118,029,331
«AA-»-тен «AA+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	1,717,551,340	-	1,717,551,340
«A-»-тен «A+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	128,722,168	-	128,722,168
«BBB-»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	332,702,148	-	332,702,148
«BB-»-тен «BB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	13,552,846	-	13,552,846
Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигациялары	909,997,286	936,712	910,933,998
«AAA» кредиттік рейтингі бар	55,645,639	-	55,645,639
«AA-»-тен «AA+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	65,793,948	-	65,793,948
«A-»-тен «A+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	313,572,074	338,993	313,911,067
«BBB-»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	411,191,663	388,655	411,580,318
«BB-»-тен «BB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	41,801,842	209,064	42,010,906
Кредиттік рейтингі жоқ	21,992,120	-	21,992,120
Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздары	309,315,799	-	309,315,799
«AAA» кредиттік рейтингі бар	207,770,858	-	207,770,858
«AA-»-тен «AA+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	82,645,750	-	82,645,750
«A-»-тен «A+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	17,636,196	-	17,636,196
«BBB-»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	1,262,995	-	1,262,995
Шетелдік эмитенттерің бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы	3,529,870,918	936,712	3,530,807,630

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

17. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	1-саты	2-саты	Жиыны
«BBB-» кредиттік рейтингі бар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық облигациялары	1,290,698,773	-	1,290,698,773
«РЕПО» мәмілелері бойынша кепіл ауыртпалығы салынған			
«BBB-» кредиттік рейтингі бар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық облигациялары	6,007,596	-	6,007,596
Қазақстандық эмитенттердің корпоративтік облигациялары			
«BBB-»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	43,253,323	-	43,253,323
«BB-»-тен «BB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	68,077,844	-	68,077,844
Қазақстандық эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы	1,408,037,536	-	1,408,037,536
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенге дейінгі борыштық құралдарға инвестициялардың барлығы	4,937,908,454	936,712	4,938,845,166
Зиянға арналған бағалау резерві	(2,031,110)	(33,577)	(2,064,687)
Борыштық құралдарға инвестициялардың барлығы	4,935,877,344	903,135	4,936,780,479
	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	
Үлестік құралдар			
«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ акциялары	854,169,757	670,379,136	
Корпоративтік акциялар	407,787	379,380	
Үлестік құралдарға инвестициялардың барлығы	854,577,544	670,758,516	
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың барлығы*	9,748,803,661	5,609,603,682	

* Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар әділ құны бойынша көрсетіледі, ал зиянға арналған бағалау резерві басқа да жиынтық кірістің құрамында танылады.

Есепті кезең ішінде бастапқы тану күніне кредиттік тәуекел деңгейіне қатысты кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюына байланысты 2024 жылы 54,583,245 мың теңге (2023 жылы 936,712 мың теңге) сомасында қаржылық активтер 1-сатыдан 2-сатыға ауыстырылды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**17. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ
БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ
ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ****Үлестік құралдар**

Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарға 2024 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ-ның 854,169,757 мың теңге (2023 жылы 670,379,136 мың теңге) сомасындағы жай акциялары кіреді. 2022 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ Қазақстан Республикасының жергілікті биржаларында листингпен IPO өткізді. Осыған байланысты қазіргі уақытта аталған акциялар осы биржалар пайдаланыла отырып, күн сайын қайта бағаланады. ҚҰБ жергілікті биржа бойынша есепті күнгі баға белгілеуді пайдалана отырып, осы үлестік құралдарды қайта бағалады. 2024 жылы қайта бағалаудан түскен 183,790,621 мың теңге сомасындағы кіріс басқа да жиынтық кірісте танылды (2023 жылы: зиян 128,411,616 мың теңге).

Кредиттік рейтингтер «Standard and Poor's» рейтингтік агенттігінің стандарттарына немесе басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің осыған ұқсас стандарттарына сәйкес берілді.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша нарықтық құны 6,007,596 мың теңге болатын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары «РЕПО» мәмілелері бойынша кепіл ретінде белгіленді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

17. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың бір бөлігі активтерді басқарумен айналысатын жеті (2023 жылғы 31 желтоқсанда: алты) ұйымның басқаруында болды.

Басқарудағы активтер портфелінің мынадай инвестициялық стратегиялары бар:

Басқарушы	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	Стратегия
«ҚҰБ Ұлттық инвестициялық корпорациясы» АҚ меншікті басқару	94,956,678	112,151,558	Балама құралдар
Amundi Corporate Bonds	144,832,012	121,426,656	Инвестициялық деңгейдегі жаһандық корпоративтік облигациялар
Nomura Asset Management U.K. Limited	460,834,213	370,752,982	Инвестициялық деңгейдегі жаһандық корпоративтік облигациялар
Wellington	136,541,631	118,766,788	Инвестициялық деңгейдегі жаһандық корпоративтік облигациялар
Aviva Investors Global Services Limited	472,257,818	409,077,681	Дамушы нарықтардың тұрақты валютадағы облигациялары
Deutsche Asset Management International GmbH	392,150,038	335,627,244	Дамушы нарықтардың тұрақты валютадағы облигациялары
Prudential Global Investment Management Corporate Bonds Mandate	218,136,183	-	Инвестициялық деңгейдегі жаһандық корпоративтік облигациялар
Басқарудағы активтердің барлығы	1,919,708,573	1,467,802,909	

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

17. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

2024 жыл 31 желтоқсанда сыртқы басқарудағы портфельдерге жататын 229,494,345 мың теңге (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 86,047,937 мың теңге) сомасындағы инвестицияланбаған қалдықтар «Ақша қаражаты және оның баламалары» бабында берілген (13-ескертпе).

«Ақша қаражаты және олардың баламалары» бабындағы активтердің сыныпталуы (13-ескертпе) негізделген, өйткені олар жоғары өтімділікке ие және айтарлықтай шектеулерсіз пайдалану үшін қолжетімді.

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау

Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтің өзгеруі төмендегідей көрсетілген:

мың теңге	2024 жыл		
	1-саты	2-саты	Барлығы
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар			
1 қаңтардағы қалдық	2,031,110	33,577	2,064,687
- 2-сатыға аудару	(68,061)	68,061	-
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	2,955,701	(35,531)	2,920,170
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер	405,798	113,322	519,120
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(185,336)	(118,008)	(303,344)
31 желтоқсандағы қалдық	5,139,212	61,421	5,200,633
мың теңге	2023 жыл		
	1-саты	2-саты	Барлығы
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар			
1 қаңтардағы қалдық	403,512	303,943	707,455
- 2-сатыға аудару	(23,619)	23,619	-
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(242,922)	(275,650)	(518,572)
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер	1,983,988	24,751	2,008,739
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(85,201)	(35,059)	(120,260)
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	(4,648)	(8,027)	(12,675)
31 желтоқсандағы қалдық	2,031,110	33,577	2,064,687

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

18. АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР

	2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАН МЫҢ ТЕҢГЕ	2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАН МЫҢ ТЕҢГЕ
Шетелдік эмитенттерің бағалы қағаздарына инвестициялар		
«А+» кредиттік рейтингі бар мемлекеттік облигациялар	117,599,258	93,566,646
«А+» кредиттік рейтингі бар агенттік облигациялар	-	7,896,936
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв шегерілгенге дейінгі шетелдік эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы	117,599,258	101,463,582
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(11,113)	(193)
Шетелдік эмитенттерің бағалы қағаздарына инвестициялардың баланстық құны	117,588,145	101,463,389
Қазақстандық эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялар		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің «BBB-» кредиттік рейтингі бар облигациялары	201,740,734	196,533,305
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв шегерілгенге дейінгі қазақстандық эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы	201,740,734	196,533,305
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(169,167)	(135,853)
Қазақстандық эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялардың баланстық құны	201,571,567	196,397,452
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенге дейін инвестициялық бағалы қағаздардың барлығы	319,339,992	297,996,887
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(180,280)	(136,046)
Инвестициялық бағалы қағаздардың барлығы*	319,159,712	297,860,841

* Бағалы қағаздарға барлық инвестициялар кредиттік тәуекелдің 1-сатысына жатады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

18. АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау

2024 және 2023 жылдардағы амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтің өзгеруі төмендегідей көрсетілген:

	<u>2024 жыл</u> <u>мың тенге</u> <u>1-саты</u>	<u>2023 жыл</u> <u>мың тенге</u> <u>1-саты</u>
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар		
1 қаңтардағы қалдық	136,046	253,487
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	43,651	299,429
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер	604	45,035
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(37)	(461,896)
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	16	(9)
31 желтоқсандағы қалдық	180,280	136,046

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар бойынша зиянға арналған бағалау резервін 12 айлық күтілетін кредиттік зиянға тең сомада таниды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. БАСҚА ДА АКТИВТЕР

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар	1,095,687,387	1,130,129,827
Басқа да дебиторлық берешек	38,751,448	32,707,526
Зиянға арналған бағалау резервін шегергенге дейінгі басқа да қаржылық активтердің барлығы	1,134,438,835	1,162,837,353
Сатып алынған қарыздарға қатысты талаптар бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(15,086)	(15,799)
Басқа да қаржылық активтер бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(941,033)	(1,017,584)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(956,119)	(1,033,383)
Басқа да қаржылық активтердің барлығы	1,133,482,716	1,161,803,970
Қорлар	25,685,193	21,965,151
Аффинирленген және аффинирленбеген бағалы металдар мен асыл тастар	9,336,130	7,154,009
Негізгі құралдарға алдын ала төлемдер	28,500,771	22,963,864
Банкноттар мен монеталар жасауға алдын ала төлемдер	57,504	-
Басқалары*	1,326,885	2,314,715
Басқа да қаржылық емес активтердің барлығы	64,906,483	54,397,739
Басқа да активтердің барлығы	1,198,389,199	1,216,201,709

*Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің 2024 жылғы қаржылық есептілігіне аудит жүргізу бойынша көрсетілетін қызметті сатып алу құны 109,275 мың теңгені құрайды. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС-ның 32,782 мың теңге мөлшерінде көрсетілетін қызмет құнының 30%-ы мөлшерінде алдын ала төлем бойынша дебиторлық берешегі көрсетіледі. «ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне аудиторлық емес қызмет көрсеткен жоқ, бұл тиісті шарттар мен келісімдердің болмауымен расталады.

мың теңге	2024 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар				
«BBB-» кредиттік рейтингі бар	119,687,520	451,176	-	120,138,696
«BB» кредиттік рейтингі бар	448,121,678	975,300	15,751	449,112,729
«BBB-» кредиттік рейтингі бар	7,812,143	-	-	7,812,143
«B+» кредиттік рейтингі бар	269,143,151	823,514	-	269,966,665
«B» кредиттік рейтингі бар	248,118,043	539,111	-	248,657,154
Жалпы баланстық құн	1,092,882,535	2,789,101	15,751	1,095,687,387
Зиянға арналған бағалау резерві	(14,740)	(338)	(8)	(15,086)
Баланстық құн	1,092,867,795	2,788,763	15,743	1,095,672,301

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. БАСҚА ДА АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

мың теңге	2023 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Жиыны
<i>Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар</i>				
«BBB» кредиттік рейтингі бар	13,938,462	55,077	-	13,993,539
«BB+» кредиттік рейтингі бар	104,810,615	305,404	6,137	105,122,156
«BB» кредиттік рейтингі бар	313,322,254	1,671,618	12,887	315,006,759
«BB-» кредиттік рейтингі бар	469,808,665	1,094,941	23,707	470,927,313
«B» кредиттік рейтингі бар	224,567,248	512,812	-	225,080,060
Жалпы баланстық күн	1,126,447,244	3,639,852	42,731	1,130,129,827
Зиянға арналған бағалау резерві	(15,362)	(413)	(24)	(15,799)
Баланстық күн	1,126,431,882	3,639,439	42,707	1,130,114,028

Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар теңгемен ипотекалық қарыздар бойынша сатып алынған талап ету құқықтары үшін коммерциялық әріптес банктерден алынуы тиіс соманы қамтиды.

«ҚОҚ» АҚ «7-20-25. Әрбір отбасына баспана алудың жаңа мүмкіндіктерін беру» және «Баспана хит» ипотекалық тұрғын үй кредиттеудің екі әлеуметтік маңызы бар бағдарламасының операторы болып табылады. «Баспана хит» бағдарламасы (банктік қарыз шартын жасасу) 2021 жылдың соңына дейін қолданыста болды. 2024 жылы «ҚОҚ» АҚ екінші деңгейдегі тоғыз банктен ипотекалық кредиттер портфелін сатып алды (2023 жылы: «ҚОҚ» АҚ екінші деңгейдегі тоғыз банктен ипотекалық кредиттер портфелін сатып алды).

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатып алынған қарыздар бойынша талаптар көлемі 1,095,687,387 мың теңге (2023 жылы: 1,130,129,827 мың теңге) болды. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатып алынған қарыздарға қатысты талаптар бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв 15,086 мың теңге (2023 жылғы 31 желтоқсан: 15,799 мың теңге) болды.

Әріптес банктермен жасалған келісімдердің талаптарына сәйкес банктер негізгі борыш пен сыйақыны төлеу бойынша 90 күннен астам мерзімі өткен болса қарыздар бойынша талап ету құқықтарын кері сатып алуға міндетті.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. БАСҚА ДА АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

2024 және 2023 жылдардағы сатып алынған қарыздар бойынша талаптардың жалпы баланстық құнының өзгеруі төмендегідей көрсетілген:

мың теңге	2024 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар				
1 қаңтардағы қалдық	1,126,447,244	3,639,852	42,731	1,130,129,827
1-сатыға аудару	1,276,272	(1,252,896)	(23,376)	-
2-сатыға аудару	(2,561,055)	2,561,055	-	-
3-сатыға аудару	(10,547)	-	10,547	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер	97,444,093	49,377	-	97,493,470
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(61,384,441)	(2,129,285)	(12,888)	(63,526,614)
Басқа да өзгерістер (жоспарлы және мерзімінен бұрын өтеуді қоса алғанда)	(68,329,031)	(79,002)	(1,263)	(68,409,296)
31 желтоқсандағы қалдық	1,092,882,535	2,789,101	15,751	1,095,687,387
мың тенге	2023 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар				
1 қаңтардағы қалдық	1,061,786,141	2,214,505	140,205	1,064,140,851
1-сатыға аудару	958,710	(958,710)	-	-
2-сатыға аудару	(3,410,554)	3,410,554	-	-
3-сатыға аудару	(6,333)	-	6,333	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер	171,546,740	233,262	-	171,780,002
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(49,731,866)	(1,169,592)	(81,573)	(50,983,031)
Басқа да өзгерістер (жоспарлы және мерзімінен бұрын өтеуді қоса алғанда)	(54,695,594)	(90,167)	(22,234)	(54,807,995)
31 желтоқсандағы қалдық	1,126,447,244	3,639,852	42,731	1,130,129,827

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. БАСҚА ДА АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау

2024 және 2023 жылдардағы сатып алынған қарыздар бойынша талаптардың күтілетін кредиттік зиянға арналған резервінің өзгеруі төмендегідей көрсетілген:

мың теңге	2024 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар				
1 қаңтардағы қалдық	15,362	413	24	15,799
1-сатыға аудару	147	(142)	(5)	-
2-сатыға аудару	(33)	33	-	-
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(891)	263	-	(628)
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер*	920	4	-	924
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(765)	(233)	(11)	(1,009)
31 желтоқсандағы қалдық	14,740	338	8	15,086

мың теңге	2023 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар				
1 қаңтардағы қалдық	52,616	683	4,340	57,639
1-сатыға аудару	343	(343)	-	-
2-сатыға аудару	(230)	230	-	-
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(37,719)	111	(969)	(38,577)
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер*	2,917	40	-	2,957
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(2,565)	(308)	(3,347)	(6,220)
31 желтоқсандағы қалдық	15,362	413	24	15,799

* аталған активтерді сатылар арасында аударуды қосқанда, бір жыл ішінде құрылған жаңа қаржылық активтерді қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. БАСҚА ДА АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау

2024 және 2023 жылдардағы басқа да қаржылық активтер бойынша талаптардың күтілетін кредиттік зиянға арналған резервінің өзгеруі төмендегідей көрсетілген:

мың теңге	2024 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Басқа да қаржылық активтер				
1 қаңтардағы қалдық	235,496	49,360	732,728	1,017,584
1-сатыға аудару	27	(27)	-	-
2-сатыға аудару	-	48,324	(48,324)	-
3-сатыға аудару	23,042	-	(23,042)	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер*	(101,123)	(2,164)	(3,336)	(106,623)
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	76,202	2,126	2,679	81,007
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(197,210)	(97,397)	219,605	(75,002)
Есептен шығару	23,801	-	124	23,925
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	-	-	142	142
31 желтоқсандағы қалдық	60,235	222	880,576	941,033
мың теңге	2023 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Басқа да қаржылық активтер				
1 қаңтардағы қалдық	410,205	1,176	523,439	934,820
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер*	38,602	-	-	38,602
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(16,616)	-	-	(16,616)
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(186,303)	48,184	255,883	117,764
Есептен шығару	(10,392)	-	(43,297)	(53,689)
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	-	-	(3,297)	(3,297)
31 желтоқсандағы қалдық	235,496	49,360	732,728	1,017,584

* аталған активтерді кезеңдер арасында аударуды қосқанда, бір жыл ішінде құрылған жаңа қаржылық активтерді қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

20. АЙНАЛЫСТАҒЫ АҚША

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Айналыстағы банкноттар мен монеталар	4,735,699,453	4,111,979,762
Кассадағы банкноттар мен монеталарды шегергенде	(2,036,172)	(1,618,690)
Айналыстағы ақшаның барлығы	4,733,663,281	4,110,361,072

Айналыстағы ақша олардың номиналдық құны бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Айналыстағы ақшаны ҚҰБ коммерциялық банктерге берген кезде олар міндеттемелер ретінде ескеріледі. Сақтау орындары мен кассадағы ұлттық валютадағы банкноттар мен монеталар айналыстағы ақша құрамына енгізілмеген.

21. АЙНАЛЫСТАҒЫ ЦИФРЛЫҚ ТЕҢГЕ

Айналыстағы цифрлық теңге олардың номиналды құны бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Цифрлық теңге Қазақстан Республикасы Ұлттық валютасының цифрлық нысаны және заңды төлем құралы болып табылады.

Цифрлық теңге ҚҰБ міндеттемелері болып табылады және оның барлық активтерімен қамтамасыз етіледі.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ-ның шығарылған цифрлық теңге бойынша міндеттемелерінің сомасы 129,109,492 мың теңгені құрады (2023 жылғы 31 желтоқсан: 4,626 мың теңге).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

22. БАНКТЕРДІҢ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНЫҢ ШОТТАРЫ МЕН ДЕПОЗИТТЕРІ

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Шетелдік банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері		
Халықаралық қаржы ұйымдарының ағымдағы шоттары	658,169,561	585,619,262
ЭЫДҰ құрамына кіретін елдердің банктері	29,307	25,370
Басқа да шетелдік банктер	192,747,766	118,956,033
Шетелдік банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттерінің барлығы	850,946,634	704,600,665
Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері		
«Лоро» типіндегі шоттар		
Қазақстанның 10 ірі банкі *	1,189,720,959	1,242,042,445
Қазақстанның басқа да банктері мен қаржы институттары	441,649,373	751,466,005
Депозиттер		
Қазақстанның 10 ірі банкі *	4,822,712,742	2,662,184,935
Қазақстанның басқа да банктері мен қаржы институттары	3,421,253,977	2,869,278,417
Қазақстан банктерінің шоттары мен депозиттерінің барлығы	9,875,337,051	7,524,971,802
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттерінің барлығы	10,726,283,685	8,229,572,467

* 2024 жылғы 31 желтоқсандағы активтердің жиынтық көлемі бойынша.

Топтың 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттары мен депозиттері бойынша қалдық капиталдың 10%-нан астамын құрайтын контрагенттері (2023 жылғы 31 желтоқсанда: төрт контрагент) жоқ. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген контрагенттердің шоттары мен депозиттері бойынша қалдықтың жиынтық көлемі 3,340,743,350 мың теңге болды.

2024 жыл 31 желтоқсандағы жағдай бойынша халықаралық қаржы ұйымдарының ағымдағы шоттарына Қазақстан Республикасының ХВҚ мүшелігі үшін 657,571,682 мың теңге (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 585,612,421 мың теңге) мөлшеріндегі жарнасы кіреді. Арнаулы қарыз алу құқықтарында (бұдан әрі – АҚК) көрсетілген ХВҚ-дағы мүшелігі үшін жарна ХВҚ-ның әрбір мүшесі үшін белгіленеді. ҚҰБ ХВҚ үшін жарнаға тең сомаға (960,225 мың АҚК) борыштық міндеттемелерді шығарды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

23. ҰЛТТЫҚ ҚОРДЫҢ АҒЫМДАҒЫ ШОТТАРЫ

Ұлттық қордың ағымдағы шоттарындағы қаражат 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 191,867,517 мың теңге (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 133,146,046 мың теңге) болды.

2023 және 2022 жылдары Топ Ұлттық қордың активтерін сенімгерлік басқаруды жүзеге асырды. Ұлттық қордың ҚҰБ ағымдағы шоттарын және Ұлттық қордың алдындағы ҚҰБ міндеттемелерін қоспағанда, Ұлттық қордың активтері мен міндеттемелері осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілмеді (28-ескертпе).

24. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚАРЖЫ МИНИСТРЛІГІНІҢ АҒЫМДАҒЫ ШОТТАРЫ

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Ұлттық валютамен	2,173,385,769	1,931,097,223
Шетел валютасымен	63,214,364	1,762,171
Барлығы	2,236,600,133	1,932,859,394

25. КЛИЕНТТЕРДІҢ ШОТТАРЫ

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Ұлттық валютамен	455,265,307	368,602,194
Шетел валютасымен	14,096,854	131,916
Барлығы	469,362,161	368,734,110

2024 және 2023 жылдары ҚҰБ клиенттердің ұлттық және шетел валюталарындағы шоттарына қызмет көрсетті. ҚҰБ клиенттерінің салалық қатыстылығы – ол мемлекеттік басқару; ҚҰБ еншілес ұйымдары клиенттерінің салалық қатыстылығы – қаржылық делдалдық, сақтандыру және банктерді тарату.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттердің шоттары бойынша баланстық құны меншікті капиталдың 2%-нан астамын құрайтын клиент жоқ (2023 жылғы 31 желтоқсанда клиенттердің шоттары бойынша меншікті капиталдың 2%-нан астамын құрайтын баланстық құны бар клиент жоқ).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

26. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР

Шығарылған борыштық бағалы қағаздарға Ұлттық Банктің ноталары және «ҚОҚ» АҚ борыштық бағалы қағаздары кіреді.

Ұлттық Банктің ноталары – қаржы нарығындағы сыйақы мөлшерлемелерін реттеуге арналған ақша-кредит саясатының құралы болып табылатын, Ұлттық Банк шығаратын мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздар.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ шығарған борыштық бағалы қағаздардың шығарылымдарында мынадай құрылым болды:

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZW100014239	457,937,698	09.12.2024	08.01.2025	14.62
ҚҰБ бойынша жиыны	457,937,698			

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ҚОҚ» АҚ шығарған борыштық бағалы қағаздардың шығарылымдарында мынадай құрылым болды:

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00006476	5,258,472	10.04.2020	10.04.2025	11.52
KZ2C00006476	6,837,473	15.05.2020	10.04.2025	11.44
KZ2C00006476	3,156,139	22.05.2020	10.04.2025	11.39
KZ2C00006476	5,260,315	05.06.2020	10.04.2025	11.36
KZ2C00006476	3,156,482	19.06.2020	10.04.2025	11.35
KZ2C00006476	3,156,624	26.06.2020	10.04.2025	11.33
KZ2C00006476	5,261,222	10.07.2020	10.04.2025	11.32
KZ2C00006476	526,286	24.07.2020	10.04.2025	11.20
KZ2C00006476	5,263,047	30.07.2020	10.04.2025	11.19
KZ2C00006476	3,158,736	04.09.2020	10.04.2025	11.09
KZ2C00006476	11,581,601	02.10.2020	10.04.2025	11.10
KZ2C00006955	7,043,302	11.09.2020	11.09.2025	11.23
KZ2C00006955	7,042,917	18.09.2020	11.09.2025	11.29
KZ2C00006955	16,101,621	25.09.2020	11.09.2025	11.25
KZ2C00006906	204,671,002	21.10.2020	21.10.2032	11.93

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

26. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00007136	9,433,104	20.11.2020	20.11.2030	11.11
KZ2C00007110	4,958,939	11.12.2020	11.12.2025	11.01
KZ2C00007110	9,921,678	25.12.2020	11.12.2025	10.97
KZ2C00007110	9,481,335	15.01.2021	11.12.2025	10.74
KZ2C00007110	5,063,724	25.11.2022	11.12.2025	17.76
KZ2C00007128	14,503,408	14.12.2020	14.12.2027	11.03
KZ2C00007318	43,114,814	14.12.2020	22.01.2026	10.64
KZ2C00007318	10,786,116	05.02.2021	22.01.2026	10.60
KZ2C00007318	10,321,363	23.09.2022	22.01.2026	15.75
KZ2C00007318	10,321,325	07.10.2022	22.01.2026	15.75
KZ2C00007318	30,454,369	11.11.2022	22.01.2026	17.66
KZ2C00007326	31,728,289	12.02.2021	12.02.2028	10.53
KZ2C00007326	21,202,563	05.03.2021	12.02.2028	10.42
KZ2C00007334	15,522,711	05.03.2021	05.03.2031	10.47
KZ2C00008910	10,387,806	29.09.2022	29.09.2025	15.18
KZ2C00008910	10,369,256	20.10.2022	29.09.2025	15.45
KZ2C00008910	3,105,956	04.11.2022	29.09.2025	15.69
KZ2C00008910	3,302,860	11.11.2022	29.09.2025	16.19
KZ2C00008910	10,316,646	25.11.2022	29.09.2025	16.23
KZ2C00008910	3,811,443	20.01.2023	29.09.2025	16.23
KZ2C00008928	10,158,797	25.11.2022	25.11.2027	16.13
KZ2C00008928	20,274,815	02.12.2022	25.11.2027	16.22
KZ2C00008928	10,115,758	09.12.2022	25.11.2027	16.32
KZ2C00008951	10,158,381	25.11.2022	25.11.2029	16.22
KZ2C00008951	20,254,482	02.12.2022	25.11.2029	16.31
KZ2C00008951	10,065,291	09.12.2022	25.11.2029	16.50
KZ2C00008902	20,265,823	02.12.2022	02.12.2025	16.25
KZ2C00008902	10,124,031	12.12.2022	02.12.2025	16.36
KZ2C00008902	10,124,067	15.12.2022	02.12.2025	16.34
KZ2C00008936	10,742,513	20.01.2023	20.01.2028	16.37
KZ2C00008936	10,743,411	27.01.2023	20.01.2028	16.37
KZ2C00008936	6,985,916	03.02.2023	20.01.2028	16.35
KZ2C00008936	9,160,803	24.02.2023	20.01.2028	16.22
KZ2C00008936	5,397,834	03.03.2023	20.01.2028	16.15
KZ2C00008944	10,750,244	20.01.2023	20.01.2030	16.57

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

26. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00008944	10,751,184	27.01.2023	20.01.2030	16.56
KZ2C00008944	3,261,587	10.03.2023	20.01.2030	16.20
KZ2C00008944	10,878,220	17.03.2023	20.01.2030	16.18
KZ2C00008944	7,661,377	07.04.2023	20.01.2030	15.99
KZ2C00009462	5,198,938	31.03.2023	31.03.2026	15.89
KZ2C00009462	7,293,818	14.04.2023	31.03.2026	15.67
KZ2C00009462	6,259,766	21.04.2023	31.03.2026	15.57
KZ2C00009462	5,223,793	28.04.2023	31.03.2026	15.44
KZ2C00009462	9,421,180	05.05.2023	31.03.2026	15.27
KZ2C00009462	5,232,318	19.05.2023	31.03.2026	15.29
KZ2C00009462	3,140,105	23.06.2023	31.03.2026	15.25
KZ2C00009470	5,351,351	14.07.2023	14.07.2026	14.94
KZ2C00007565	10,026,290	11.08.2023	11.08.2025	15.05
KZ2C00009447	10,274,805	18.08.2023	18.08.2025	15.05
KZ2C00009447	9,247,865	25.08.2023	18.08.2025	15.04
KZ2C00009447	15,415,585	08.09.2023	18.08.2025	15.01
KZ2C00009447	6,167,313	15.09.2023	18.08.2025	14.98
KZ2C00009454	7,087,781	29.09.2023	29.09.2025	14.92
KZ2C00009454	5,077,672	10.11.2023	29.09.2025	14.48
KZ2C00009454	10,166,729	17.11.2023	29.09.2025	14.31
KZ2C00009454	10,178,002	24.11.2023	29.09.2025	14.15
KZ2C00009454	3,094,111	28.03.2024	29.09.2025	12.19
KZ2C00010494	11,203,356	12.01.2024	12.01.2025	13.63
KZ2C00010502	11,176,464	19.01.2024	19.01.2025	13.16
KZ2C00010528	12,264,232	26.01.2024	26.01.2025	12.97
KZ2C00010528	5,010,776	16.02.2024	26.01.2025	12.77
KZ2C00010528	5,026,750	25.04.2024	26.01.2025	12.27
KZ2C00010510	11,125,328	02.02.2024	02.02.2025	13.01
KZ2C00010726	15,884,308	09.02.2024	09.02.2026	12.48
KZ2C00010726	5,568,668	14.03.2024	09.02.2026	12.24
KZ2C00010536	13,639,457	23.02.2024	23.02.2025	12.72
KZ2C00010536	5,852,274	11.04.2024	23.02.2025	12.32
KZ2C00010551	30,185,575	01.03.2024	01.03.2025	12.71
KZ2C00010551	2,640,018	27.06.2024	01.03.2025	13.60
KZ2C00010569	15,887,816	13.06.2024	13.06.2025	13.65

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

26. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00010569	10,592,798	20.06.2024	13.06.2025	13.79
KZ2C00010569	5,298,141	18.07.2024	13.06.2025	13.71
KZ2C00010544	10,509,762	04.07.2024	04.07.2025	13.86
KZ2C00010544	10,511,047	12.07.2024	04.07.2025	13.83
KZ2C00010577	2,504,780	25.07.2024	25.07.2025	13.75
KZ2C00010577	3,200,204	01.08.2024	25.07.2025	13.69
KZ2C00010577	7,241,528	08.08.2024	25.07.2025	13.66
KZ2C00010577	5,222,536	15.08.2024	25.07.2025	13.60
KZ2C00010791	10,215,781	12.09.2024	12.09.2026	13.52
KZ2C00010791	10,236,889	19.09.2024	12.09.2026	13.37
KZ2C00010809	5,089,959	26.09.2024	26.09.2026	13.41
KZ2C00012052	7,149,817	03.10.2024	03.10.2025	13.43
KZ2C00012052	7,150,651	10.10.2024	03.10.2025	13.41
KZ2C00012052	7,154,786	17.10.2024	03.10.2025	13.32
«ҚОҚ» АҚ бойынша жиыны	1,144,858,601			
Шығарылған борыштық бағалы қағаздардың барлығы	1,602,796,299			

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ шығарған борыштық бағалы қағаздардың шығарылымдарында мынадай құрылым болды:

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZW100014098	604,528,608	11.12.2023	10.01.2024	15.15
KZW100014106	597,948,053	25.12.2023	10.01.2024	14.70
ҚҰБ бойынша барлығы	1,202,476,661			

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

26. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ҚОҚ» АҚ шығарған борыштық бағалы қағаздардың шығарылымдарында мынадай құрылым болды:

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00006476	5,133,576	10.04.2020	10.04.2025	11.52
KZ2C00006476	6,679,381	15.05.2020	10.04.2025	11.44
KZ2C00006476	3,084,293	22.05.2020	10.04.2025	11.39
KZ2C00006476	5,140,817	05.06.2020	10.04.2025	11.37
KZ2C00006476	3,085,641	19.06.2020	10.04.2025	11.35
KZ2C00006476	3,086,199	26.06.2020	10.04.2025	11.33
KZ2C00006476	5,144,383	10.07.2020	10.04.2025	11.32
KZ2C00006476	515,083	24.07.2020	10.04.2025	11.20
KZ2C00006476	5,151,572	30.07.2020	10.04.2025	11.19
KZ2C00006476	3,094,526	04.09.2020	10.04.2025	11.09
KZ2C00006476	11,344,890	02.10.2020	10.04.2025	11.10
KZ2C00006955	6,889,393	11.09.2020	11.09.2025	11.24
KZ2C00006955	6,888,541	18.09.2020	11.09.2025	11.29
KZ2C00006955	15,753,002	25.09.2020	11.09.2025	11.25
KZ2C00006906	204,687,237	21.10.2020	21.10.2032	11.91
KZ2C00007136	9,355,115	20.11.2020	20.11.2030	11.11
KZ2C00007110	4,898,343	11.12.2020	11.12.2025	11.02
KZ2C00007110	9,804,026	25.12.2020	11.12.2025	10.98
KZ2C00007110	9,387,113	15.01.2021	11.12.2025	10.72
KZ2C00007110	4,742,584	25.11.2022	11.12.2025	17.76
KZ2C00007128	14,349,630	14.12.2020	14.12.2027	11.05
KZ2C00007318	42,729,489	14.12.2020	22.01.2026	10.65
KZ2C00007318	10,696,007	05.02.2021	22.01.2026	10.60
KZ2C00007318	9,858,657	23.09.2022	22.01.2026	15.75
KZ2C00007318	9,858,592	07.10.2022	22.01.2026	15.75

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

26. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00007318	28,684,739	11.11.2022	22.01.2026	17.71
KZ2C00007300	10,862,744	29.01.2021	29.01.2024	10.32
KZ2C00007300	5,431,638	05.02.2021	29.01.2024	10.26
KZ2C00007300	10,863,890	12.02.2021	29.01.2024	10.19
KZ2C00007300	10,864,676	19.02.2021	29.01.2024	10.10
KZ2C00007300	21,634,492	30.09.2022	29.01.2024	15.78
KZ2C00007300	16,225,797	21.10.2022	29.01.2024	15.78
KZ2C00007300	10,803,603	04.11.2022	29.01.2024	17.42
KZ2C00007300	2,808,914	11.11.2022	29.01.2024	17.43
KZ2C00007300	14,044,654	18.11.2022	29.01.2024	17.43
KZ2C00007326	31,524,475	12.02.2021	12.02.2028	10.53
KZ2C00007326	21,079,544	05.03.2021	12.02.2028	10.42
KZ2C00007334	15,451,513	05.03.2021	05.03.2031	10.47
KZ2C00007573	10,460,061	18.06.2021	18.06.2024	10.10
KZ2C00007581	10,418,989	02.07.2021	02.07.2024	10.14
KZ2C00007524	9,802,931	23.09.2022	23.09.2024	16.08
KZ2C00008910	10,476,638	29.09.2022	29.09.2025	19.15
KZ2C00008910	10,436,628	20.10.2022	29.09.2025	19.43
KZ2C00008910	3,120,605	04.11.2022	29.09.2025	19.67
KZ2C00008910	3,305,969	11.11.2022	29.09.2025	20.19
KZ2C00008910	10,323,638	25.11.2022	29.09.2025	20.23
KZ2C00008910	3,813,949	20.01.2023	29.09.2025	20.23
KZ2C00007532	9,105,169	04.11.2022	04.11.2024	17.59
KZ2C00007540	9,442,303	25.11.2022	25.11.2024	17.74
KZ2C00008928	10,190,162	25.11.2022	25.11.2027	20.33
KZ2C00008928	20,327,144	02.12.2022	25.11.2027	20.43
KZ2C00008928	10,136,672	09.12.2022	25.11.2027	20.54
KZ2C00008951	10,190,496	25.11.2022	25.11.2029	20.43
KZ2C00008951	20,311,332	02.12.2022	25.11.2029	20.53
KZ2C00008951	10,086,456	09.12.2022	25.11.2029	20.74
KZ2C00007557	9,428,472	02.12.2022	02.12.2024	17.55
KZ2C00008902	20,308,535	02.12.2022	02.12.2025	19.63
KZ2C00008902	10,137,177	12.12.2022	02.12.2025	19.74
KZ2C00008902	10,137,246	15.12.2022	02.12.2025	19.73
KZ2C00008936	10,903,123	20.01.2023	20.01.2028	20.30
KZ2C00008936	10,904,226	27.01.2023	20.01.2028	20.30
KZ2C00008936	7,091,053	03.02.2023	20.01.2028	20.28
KZ2C00008936	9,304,098	24.02.2023	20.01.2028	20.14

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

26. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Эмиссиялар	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00008936	5,484,233	03.03.2023	20.01.2028	20.08
KZ2C00008944	10,911,554	20.01.2023	20.01.2030	20.50
KZ2C00008944	10,912,614	27.01.2023	20.01.2030	20.49
KZ2C00008944	3,314,161	10.03.2023	20.01.2030	20.10
KZ2C00008944	11,054,210	17.03.2023	20.01.2030	20.08
KZ2C00008944	7,789,981	07.04.2023	20.01.2030	19.86
KZ2C00008720	21,431,262	17.02.2023	17.02.2024	17.03
KZ2C00008720	21,438,379	24.02.2023	17.02.2024	16.87
KZ2C00008738	5,326,850	03.03.2023	03.03.2024	16.15
KZ2C00008738	5,331,645	19.05.2023	03.03.2024	15.58
KZ2C00008738	6,398,569	26.05.2023	03.03.2024	15.54
KZ2C00008738	5,333,081	02.06.2023	03.03.2024	15.45
KZ2C00008738	5,333,777	09.06.2023	03.03.2024	15.35
KZ2C00008738	5,334,349	16.06.2023	03.03.2024	15.31
KZ2C00008738	5,335,190	23.06.2023	03.03.2024	15.25
KZ2C00008738	2,134,339	30.06.2023	03.03.2024	15.09
KZ2C00009462	5,237,758	31.03.2023	31.03.2026	19.55
KZ2C00009462	7,358,298	14.04.2023	31.03.2026	19.31
KZ2C00009462	6,320,316	21.04.2023	31.03.2026	19.22
KZ2C00009462	5,279,143	28.04.2023	31.03.2026	19.08
KZ2C00009462	9,533,062	05.05.2023	31.03.2026	18.91
KZ2C00009462	5,293,348	19.05.2023	31.03.2026	18.92
KZ2C00009462	3,177,202	23.06.2023	31.03.2026	18.90
KZ2C00009371	5,196,338	14.07.2023	14.07.2024	15.38
KZ2C00009371	5,198,493	21.07.2023	14.07.2024	15.30
KZ2C00009371	10,399,737	28.07.2023	14.07.2024	15.24
KZ2C00009371	9,889,765	04.08.2023	14.07.2024	15.20
KZ2C00009371	1,040,648	25.08.2023	14.07.2024	15.12
KZ2C00009371	9,887,848	22.09.2023	14.07.2024	14.95
KZ2C00009470	5,417,422	14.07.2023	14.07.2026	18.30
KZ2C00007565	9,604,873	11.08.2023	11.08.2025	15.05
KZ2C00009447	10,095,015	18.08.2023	18.08.2025	15.05
KZ2C00009447	9,086,729	25.08.2023	18.08.2025	15.04
KZ2C00009447	15,150,120	08.09.2023	18.08.2025	15.01
KZ2C00009447	6,062,478	15.09.2023	18.08.2025	14.98
KZ2C00009389	1,796,279	18.08.2023	18.08.2024	15.23
KZ2C00009389	3,085,608	06.10.2023	18.08.2024	14.87
KZ2C00009389	2,673,508	13.10.2023	18.08.2024	14.79
KZ2C00009389	4,531,148	20.10.2023	18.08.2024	14.73

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

26. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

	Баланстық құны мың теңге	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
Эмиссиялар				
KZ2C00009389	15,453,146	03.11.2023	18.08.2024	14.59
KZ2C00009389	10,352,326	15.12.2023	18.08.2024	13.72
KZ2C00009454	6,967,651	29.09.2023	29.09.2025	14.92
KZ2C00009454	5,008,143	10.11.2023	29.09.2025	14.48
KZ2C00009454	10,040,120	17.11.2023	29.09.2025	14.31
KZ2C00009454	10,063,760	24.11.2023	29.09.2025	14.16
«ҚОҚ» АҚ бойынша жиыны	1,213,866,317			
Шығарылған борыштық бағалы қағаздардың барлығы	2,416,342,978			

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

26. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Шығарылған борыштық бағалы қағаздардағы және қаржылық қызметтен түскен ақша ағынындағы өзгерістерді салыстырып тексеру

2024 және 2023 жылдары шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша өзгерістер төмендегідей көрсетілген:

	2024 жыл мың теңге
Жыл басындағы сальдо	2,416,342,978
Ақшамен төленген, шығарылған ноталар	7,215,923,797
Төленген сыйақы	(222,127,064)
Өтелген номиналды құны	(8,035,924,520)
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағындарына байланысты барлық өзгерістер	(1,042,127,787)
Есептелген сыйақы	228,581,108
Жыл соңындағы шамасы	1,602,796,299
	2023 жыл мың теңге
Жыл басындағы сальдо	3,424,605,376
Ақшамен төленген, шығарылған ноталар	32,330,597,237
Төленген сыйақы	(556,401,643)
Өтелген номиналды құны	(33,361,101,647)
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағындарына байланысты барлық өзгерістер	(1,586,906,053)
Есептелген сыйақы	578,643,655
Жыл соңындағы шамасы	2,416,342,978

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

27. БАҒАЛАУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бағалау міндеттемелері төмендегідей берілген:

	<u>2024 жыл</u> <u>мың теңге</u>	<u>2023 жыл</u> <u>мың теңге</u>
Кепілдіктерді өтеуге арналған резерв	55,921,437	56,337,341
Бағалау міндеттемелерінің жиыны	55,921,437	56,337,341

Депозиттерге кепілдік беру резерві Топтың қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте капитал құрамында «Кепіл берудің арнаулы резерві» ретінде көрсетіліп, 1,160,135,134 мың теңге (2023 жылғы 31 желтоқсан: 970,240,870 мың теңге) болады (29-ескертпе).

Төменде 2024 жылғы 31 желтоқсанда және 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін кепілдіктерді өтеуге арналған резерв өзгерістерінің талдауы ұсынылған:

	<u>2024 жыл</u> <u>мың теңге</u>	<u>2023 жыл</u> <u>мың теңге</u>
1 қаңтарға кепілдіктерді өтеуге арналған резерв	56,337,341	57,934,385
<i>Бағалау міндеттемелері бойынша резервке аударымдарға әсер ететін өзгерістер</i>		
Тәуекелдің параметрлеріндегі өзгеріс	(15,977,482)	(20,104,885)
Депозиттер бойынша кепілді өтем сомасының өзгеруі	15,561,578	18,507,841
Бір жыл ішінде пайда немесе зиянның құрамында көрсетілген барлық шығыс	(415,904)	(1,597,044)
31 желтоқсанға кепілдіктерді өтеуге арналған резерв	55,921,437	56,337,341

* Кепілдіктерді жабуға арналған барлық резервтер кредиттік тәуекелдің 1-сатысына жатады және 2024 жыл ішінде сатылар арасында өзгерістер болған жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

27. БАҒАЛАУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

2024 және 2023 жылдары бұрын құрылған резервтер есебінен депозиторларға кепілді өтем болған жоқ.

«ҚОҚ» АҚ-ның ағымдағы шотына 153,325,937 мың теңге мөлшерінде ақша қаражаты аударылуына және кейіннен жеке тұлғаларға төленуіне байланысты 2023 жыл ішінде жеке тұлғалардың ұлттық валютамен (теңгемен) орналастырылған депозиттері бойынша өтемақы (сыйлықақы) төлеу шеңберінде құрылған міндеттеме орындалды.

Аударылған ақша қаражаты мен бұрын танылған бағалау міндеттемелері арасындағы 14,636,515 мың теңге мөлшеріндегі және 2023 жыл ішінде қайтарылған 4,499 мың теңге мөлшеріндегі және 2024 жыл ішінде 5,220 мың теңге мөлшеріндегі ақша қаражаты арасындағы айырма пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте «Басқа да операциялық кіріс» бабында көрсетілген (7-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

28. БАСҚА ДА МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Ұлттық қор алдындағы міндеттемелер	770,775,970	591,657,087
Банктік емес қызмет бойынша басқа да кредиторлар	37,877,619	35,508,034
Банктік қызмет бойынша басқа да кредиторлар	2,469,176	1,978,227
Басқа да	49,087	399
Басқа да қаржылық міндеттемелердің барлығы	811,171,852	629,143,747
Жалақы бойынша кредиторлық берешек	14,623,801	12,115,890
Салықтар бойынша кредиторлық берешек (корпоративтік табыс салығын қоспағанда)	3,331,773	2,807,134
Негізгі құралдарды сатып алу бойынша кредиторлық берешек	426,870	364,894
Алынған басқа да алдын ала төлемдер	176,333	771,300
Басқа да қаржылық емес міндеттемелердің барлығы	18,558,777	16,059,218
Басқа да міндеттемелердің барлығы	829,730,629	645,202,965

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Банктік емес қызмет бойынша басқа да кредиторлар» бабының құрамында контрәріптестерден алтын сатып алғаны үшін 27,748,828 мың теңге мөлшерінде төлеу бойынша міндеттемелер болды, олар 2025 жылғы қаңтарда өтелді (2023 жылғы 31 желтоқсан: 22,661,576 мың теңге).

ҚҰБ Басқармасының шешіміне сәйкес 2023 жылы ҚҰБ-ның жеке капитал, жылжымайтын мүлік қорларына және хедж-қорларына, Ұлттық қорға инвестициялайтын алтын-валюта активтерінің балама құралдары портфелінің арнайы мақсаттағы компаниялары акцияларының/үлестерінің 50 пайызын сату бойынша мәміле жүзеге асырылды. ҚҰБ кейіннен ҚҰБ алтын-валюта активтерінің инвестициялық портфелінде ескерілген активтер портфелі түрінде өткізілген үлесі үшін Ұлттық қордан өтем алды.

ҚҰБ алтын-валюта активтерінің инвестициялық портфеліне алынған активтер мен Ұлттық қор алдындағы міндеттемелер арасындағы айырма 4,446,163 мың теңгені құрады және пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте «Басқа да операциялық шығыс» бабында көрсетілді (8-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

28. БАСҚА ДА МІНДЕТТЕМЕЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Көрсетілген мәміледен кейін ҚҰБ Ұлттық қордың инвестицияларын басқарушы бола отырып, өз бақылауын жоғалтқан жоқ. Инвестициялау мақсатында құрылған арнайы мақсаттағы компаниялардағы және/немесе әріптестіктердегі 50% үлесі акционердің талабы бойынша акцияларды инвестициялау не сатып алу мақсатында құрылған арнайы мақсаттағы компаниялардың және/немесе әріптестіктердің жұмыс істеуінің шектеулі мерзімінің болуына байланысты міндеттеме ретінде танылады. 2024 жылғы 31 желтоқсанға жеке капитал қорларының, жылжымайтын мүлік қорларының және хедж-қорларының қорларына инвестициялау мақсатында құрылған арнайы мақсаттағы компаниялардағы және/немесе әріптестіктердің активтері таза құнының 50%-ы мөлшерінде Ұлттық қор алдындағы міндеттеме 770,775,970 мың теңгені құрады (2023 жыл: 591,657,087 мың теңге).

2024 және 2023 жылдардағы қаржылық қызмет нәтижесінде туындайтын міндеттемелерді салыстыру төмендегідей көрсетілген:

	<u>2024 жыл</u> <u>мың теңге</u>	<u>2023 жыл</u> <u>мың теңге</u>
1 қаңтардағы қалдық	591,657,087	-
Ақша қаражатының қозғалысына байланысты емес міндеттемелердің ұлғаюы	-	591,657,087
Қорларға салымдар мен алулар	41,248,943	-
Қорлардың пайдасы (8-ескертпе)	39,605,336	-
Валюта бағамының өзгеруінен болған өсім	98,264,604	-
31 желтоқсандағы қалдық	770,775,970	591,657,087

29. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ

Жарғылық капитал

ҚҰБ-ның жарғылық капиталын қалыптастыру кейінгі өзгерістерімен және толықтыруларымен Қазақстан Республикасы Президентінің 1995 жылғы 30 наурыздағы Жарлығымен регламенттеледі. ҚҰБ жарғылық капиталы мемлекетке тиесілі және кем дегенде 20,000,000 мың теңге мөлшерінде қалыптастырылады.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ жарғылық капиталы 20,000,000 мың теңгені құрады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

29. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ, ЖАЛҒАСЫ

Резервтік капитал

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ҚҰБ жарғылық капиталдан кем емес мөлшерде резервтік капиталды қалыптастыруға тиіс. Резервтік капитал бөлінбеген таза кіріс есебінен толықтырылады және ҚҰБ Басқармасы белгілеген тәртіппен жүргізілген операциялар бойынша шығынды өтеуге және зиянның орнын толтыруға ғана арналады. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша резервтік капитал нөл теңгені құрады (2023 жылғы 31 желтоқсан: нөл теңге).

Кепілдік берудің арнаулы резерві

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасы Заңының ережелеріне сәйкес кепілді өтемді төлеуге байланысты қызметті жүзеге асыру үшін «ҚДКҚ» АҚ бөлінбеген кіріс есебінен «ҚДКҚ» АҚ кепілдік берудің арнаулы резервін қалыптастырады. Кепілдік берудің арнаулы резерві қатысушы банк мәжбүрлеп таратылған жағдайда депозиторларға кепілді өтемді төлеу мақсатында қалыптастырылады

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасы Заңының ережелеріне сәйкес депозиттерге міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйымның арнаулы резервінің нысаналы мөлшері қатысушы банктердегі барлық кепілдік берілген депозиттер сомасының кемінде 5%-ын құрайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

29. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ, ЖАЛҒАСЫ

Кепілдік берудің арнаулы резерві, жалғасы

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
Кепілдік берілген депозиттер жүйесіне қатысушы банктердің күнтізбелік жарналары	396,107,061	343,621,372
Мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясы өтеген сома	69,449,633	65,057,886
Кепілдік берілген депозиттер жүйесіне қатысушы банктердің төлеген өсімпұлдары, айыппұлдары	76,535	73,454
Заңға сәйкес меншікті қаражат есебінен резервті қалыптастыру	55,600,000	55,600,000
Арнайы резервті қалыптастыруға жатқызылған «ҚДКҚ» АҚ-ның бөлінбеген пайдасы	638,901,905	505,888,158
Кепілдік берудің арнаулы резерві	1,160,135,134	970,240,870

Капиталды басқару

Бөлінбеген пайда ҚҰБ Басқармасы айқындайтын сомада жарғылық және/немесе резервтік капиталдың құрамына аударылады. Қазақстан Республикасының Президенті Топтың жылдық есебін бекіткеннен кейін бөлінбеген пайданың қалған бөлігі бір қаржылық жылға кейінге қалдыра отырып мемлекеттік бюджетке аударылады.

Егер резервтік капиталдың мөлшері жарғылық капитал сомасынан аз болса, онда бөлінбеген барлық таза кіріс Қазақстан Ұлттық Банкінің иелігінде қалады және ол жарғылық капитал мөлшеріне жеткенге дейін резервтік капиталды толықтыруға жіберіледі. Қаржы жылының зиянын өтеу үшін резервтік капитал қаражаты жеткіліксіз болған кезде жабылмаған зиян Ұлттық Банкке мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен бір қаржы жылына кейінге қалдырыла отырып толық көлемде өтеледі (қолданысы 2023 жылғы 1 қаңтарға дейін тоқтатылды).

Бұл ретте 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банктің зияны мемлекеттік бюджет есебінен өтемақы төленген жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША ТАЛДАУ

Топтың қызметі осы шоғырландырылған қаржылық есептілік мақсаттары үшін 8 «Операциялық сегменттер» ХКЕС (IFRS) сәйкес бір есептік сегменттен тұрады. Топ орындайтын функцияларға байланысты пайда немесе зиян туралы есептерді беру Топтан талап етілмейді, қызметтің аталған түрлері осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің мақсаты үшін жекелеген операциялық сегменттер ретінде қаралмайды.

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдері

Тәуекелдерді басқару Топтың функцияларын дұрыс орындау үшін негіз болады және оның операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Топ өз қызметін жүзеге асыру барысында кездесетін нарықтық тәуекел, кредиттік тәуекел және өтімділік тәуекелі негізгі тәуекелдер болып табылады.

Топтың тәуекелдерді басқару саясаты Топ ұшырайтын тәуекелдерді айқындауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдерге шектеулер мен лимиттерді белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейіне және олардың белгіленген шектеулер мен лимиттерге сәйкес келуіне тұрақты мониторинг жүргізуге бағытталған. Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдер нарықтағы жағдайдың, ұсынылатын банк өнімдерінің және көрсетілетін қызметтердің өзгерістерін және орын алатын үздік халықаралық практиканы көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралып отырады.

Басқарма, Директорлар кеңесі, комитеттер мен комиссиялар және тиісті жұмыс топтары тұрақты негізде ҚҰБ ақша-кредит және инвестициялық саясатына байланысты мәселелерді қарайды және өз активтерін және клиенттердің активтерін басқару шеңберінде шектеулер мен лимиттерді, сондай-ақ ҚҰБ контрәріптестерін кредиттік бағалау бойынша талаптарды белгілейді.

ҚҰБ Басқармасының 2015 жылғы 17 маусымдағы № 112 қаулысымен бекітілген Банктің алтын-валюта активтерін (бұдан әрі – АВА) басқару жөніндегі инвестициялық стратегияға (бұдан әрі – АВА инвестициялық стратегиясы) сәйкес ҚҰБ активтерінің өтімділігін және сақталуын қамтамасыз ету, сондай-ақ орта және ұзақ мерзімді перспективаларда кірістілікті арттыру басқарудың негізгі мақсаттары болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдері, жалғасы

ҚҰБ мақсаттары мен функцияларын орындауға сәйкес ҚҰБ алтын-валюта активтері мынадай портфельдерге бөлінді: өтімділік портфелі, инвестициялық портфель, стратегиялық портфель, алтын портфелі, дамушы нарықтар портфелі және балама құралдар портфелі, бизнес-модельді бағалау 2-ескертпеде көрсетілген.

2023 жылдағы ескертпелерді ұсыну форматы 2024 жылдың ескертпелерімен сәйкестендірілді.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – бұл нарық факторлары мен конъюнктураның өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша ақша қаражаты құнының немесе болашақ ағынының өзгеру тәуекелі. Нарықтық тәуекел валюталық тәуекелден, пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелінен, сондай-ақ басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарықтық тәуекел нарықтағы жалпы және ерекше өзгерістердің және нарық бағаларының құбылмалылық деңгейі мен валюталардың айырбастау бағамы өзгерістерінің ықпалына ұшырайтын пайыздық және үлестік қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды

Қабылданған тәуекел үшін алынатын кірістілікті оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, нарықтық тәуекелге ұшырау қолайлы параметрлер шеңберінен аспайтындай етіп басқару және бақылау нарықтық тәуекелді басқару міндеті болып табылады.

Үстеме кірістілікке қол жеткізу мақсатында АВА портфелін басқару бекітілген эталондық портфельдерге сәйкес индексті басқаруды көздейді. Нақты портфельдің эталондық портфельден ауытқу тәуекелін бақылау мақсатында «Tracking Error» («Портфель кірістілігі ауытқуының құбылмалылығы») көрсеткіші пайдаланылады.

Бұл ретте, АВА портфельдеріне пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекеліне ұшыраған борыштық құралдар кіреді, оларды бағалау үшін дюрация көрсеткіші пайдаланылады.

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі – бұл нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне байланысты қаржы құралы бойынша әділ құнының немесе болашақ ақша ағынының өзгеру тәуекелі. ҚҰБ өзінің қаржылық жағдайы мен ақша қаражаты ағындары басым нарықтық пайыздық мөлшерлемелер құбылуларының әсеріне ұшырауға бейім. Мұндай құбылулар пайыздық маржаның деңгейін жоғарылатуы да мүмкін, бірақ оны төмендетуі де мүмкін не пайыздық мөлшерлемелердің күтпеген өзгеруі жағдайында зиянның пайда болуына әкелуі мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Нарықтық тәуекелге пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, валюталық тәуекел және басқа да бағалау тәуекелдері де кіреді.

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қараудың мерзімдерін талдауға негізделген пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелін басқару қаржылық активтердің ұшырағыштық мониторингімен толықтырылады. Пайыздық мөлшерлемелердің ұлғаю немесе азаю жағына қарай кірістілік қисығының 100 базистік тармаққа қатар жылжуының ықшамдалған сценарийі және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы пайыздық активтер бойынша қайта қаралған позициялар негізінде сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруіне меншікті капиталдың ұшырағыштығын талдау (пайыздық мөлшерлемені қайта қарау тәуекелі) төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

АВА өтімділік портфелінің пайыздық мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі

Қолма-қол валюта мен қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздарды қамтитын өтімділік портфелінің дюрациясы 1 жылдан аспайды.

Бұл ретте портфель активтерінің кемінде 70%-ында «А-»-тен (Standard & Poor's) және/немесе «А3»-тен (Moody's) төмен емес кредиттік рейтингі бар елдердің қолма-қол валютасы мен мемлекеттік борыштық міндеттемелері болуға тиіс:

	2024 жыл		2023 жыл	
	Дюрация	Меншікті капитал мың тенге	Дюрация	Меншікті капитал мың тенге
Мөлшерлемелердің ұлғаю жағына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	0.02	(603,000)	0.07	(2,444,955)
Мөлшерлемелердің азаю жағына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	0.02	604,888	0.07	2,466,444

АВА инвестициялық портфелінің пайыздық мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі

Дамыған елдердің жоғары өтімді мемлекеттік облигацияларының ауқымды индексіне (ICE BofA Global Government Index) кіретін бағалы қағаздардан тұратын композиттік индекс алтын-валюта активтерінің инвестициялық портфелі үшін эталондық портфель болды. Инвестициялық портфельдің эталондық портфелі, оның ішінде оның құрамы мен құрылымы ҚҰБ Төрағасының шешімімен жылына 1 реттен асырмай ҚҰБ Инвестициялық комитетінің ұсынымдары ескеріле отырып айқындалады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

АВА инвестициялық портфельінің пайыздық мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі, жалғасы

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Төрағаның шешіміне сәйкес инвестициялық портфельдің эталондық портфельі 1-5 жыл аралығындағы инвестициялық ауқымымен мемлекеттік бағалы қағаздарды қамтиды.

Композиттік индекс мынадай валюта құрылымын қамтиды: USD – 62%, EUR – 12.5%, GBP – 12.5%, AUD – 8%, CAD – 5%.

Бұл ретте инвестициялық портфельдің құрылымына кем дегенде мемлекеттік бағалы қағаздардың 70%-ы кіреді, бұл төмен тәуекел дәрежесін және басқарудың консервативтік тәсілін растайды.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша эталондық портфельдің дюрациясы 2.58 кезінде инвестициялық портфельдің дюрациясы 2.79-ды құрады.

Осылайша, инвестициялық портфель дюрациясының эталондық портфель дюрациясынан ауытқуы рұқсат етілген +30% /-40% ауқымында 8.14%-ды құрады.

	2024 жыл		2023 жыл	
	Дюрация	Меншікті капитал мың теңге	Дюрация	Меншікті капитал мың теңге
Мөлшерлемелердің ұлғаю жағына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	2.79	(127,803,655)	2.54	(38,944,034)
Мөлшерлемелердің азаю жағына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	2.79	(132,733,728)	2.54	41,014,829
	2024 жыл		2023 жыл	
	Дюрация	Пайда немесе зиян мың теңге	Дюрация	Пайда немесе зиян мың теңге
Мөлшерлемелердің ұлғаю жағына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	-	-	0.2	(6,933)
Мөлшерлемелердің азаю жағына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	-	-	0.2	6,963

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

АВА стратегиялық портфелінің пайыздық мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі

Дамушы нарықтар облигацияларының мандаты үшін эталондық портфель – дамушы нарықтар облигацияларының кең индексіне кіретін бағалы қағаздардан тұратын индекс (ICE BofA US Emerging Markets External Sovereign Index, ICE BofA Emerging Markets Corporate Plus Index, ICE BofA US Emerging Markets External Debt Sovereign & Corporate Plus Index).

Жаһандық корпоративтік бағалы қағаздар мандаты үшін эталондық портфель корпоративтік облигациялардың ауқымды индексіне (ICE BofA Global Corporate & High Yield Index) кіретін бағалы қағаздардан тұратын индекс болып табылады.

Конвертациялауда тұрақтылық пен жеңілдікті қамтамасыз ету мақсатында стратегиялық портфель активтері нақты валютада деноминацияланған.

Дамушы нарықтардың жаһандық корпоративтік бағалы қағаздары мен облигацияларының мандаттарына арналған эталондық портфель, оның ішінде олардың құрамы мен құрылымы Ұлттық Банктің Инвестициялық комитетінің ұсынымдары ескеріле отырып, Ұлттық Банк Төрағасының шешімімен жылына 1 реттен асырылмай айқындалады.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Төрағаның шешіміне сәйкес стратегиялық портфельдің эталондық портфелі мыналарды қамтиды:

- жаһандық корпоративтік бағалы қағаздар мандаты үшін – «AAA»-дан «BB»-ға дейінгі рейтингі бар корпоративтік облигациялар;
- дамушы нарықтар облигацияларының мандаты үшін – 80% дамушы нарықтардың мемлекеттік облигациялары және 20% дамушы нарықтардың корпоративтік облигациялары.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

АВА стратегиялық портфелінің пайыздық мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі, жалғасы

	2024 жыл		2023 жыл	
	Дюрация	Меншікті капитал мың теңге	Дюрация	Меншікті капитал мың теңге
Мөлшерлемелердің ұлғаю жағына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	3.51	(57,453,519)	3.72	(51,496,831)
Мөлшерлемелердің азаю жағына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	3.51	61,102,900	3.72	54,371,793
	2024 жыл		2023 жыл	
	Дюрация	Пайда немесе зиян мың теңге	Дюрация	Пайда немесе зиян мың теңге
Мөлшерлемелердің ұлғаю жағына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	2.69	(5,923,119)	2.65	(4,432,805)
Мөлшерлемелердің азаю жағына қарай 100 базистік тармаққа қатар жылжу	2.69	6,180,068	2.65	4,592,368

АВА дамушы нарықтардың портфелінің пайыздық мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі

Портфель активтері ең төмен кредиттік рейтингі «BB» (Standard&Poog's)/«Ba2» (Moody's) және одан жоғары құралдарға инвестицияланады.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша дамушы нарықтар портфелінің активтері Қытай облигацияларына инвестицияланды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ**Нарықтық тәуекел, жалғасы*****АВА балама құралдар портфелінің нарықтық тәуекелдері***

Балама құралдар портфелін (бұдан әрі – АВА БҚ) «ҚҰБ ҰИК» АҚ басқарады. АВА БҚ портфелінің мақсаты – ұзақ мерзімді перспективада активтердің кірістілігін қамтамасыз ету және АВА-ны әртараптандыру.

Ұзақ мерзімді жоғары кірістілік бағдары жоғары тәуекел дәрежесін болжайды. Мысалы, АВА БҚ портфелінің бенчмаркы ретінде 80% жаһандық акциялар индексінен және 20% жаһандық облигациялар индексінен тұратын композиттік индексті білдіретін референс портфель болады. Бұл ретте, балама құралдар портфелі үшін ұзақ мерзімді кірістіліктің ең төмен деңгейі 5 (бес), 10 (он) және 15 (он бес) жыл мерзімдері бар кезеңдердегі өзгермелі бағалау (rolling window) әдісімен жүргізіледі және US Consumer Price Index (CPI YOY) + 3 (үш) пайыз ретінде есептеледі.

Акциялардың жаһандық индексі ретінде MSCI ACWI Investable Market Net Total Return Index (M1WDIM) қабылданады. Облигациялардың жаһандық индексі ретінде Bloomberg Global Aggregate Total Return Index Value Hedged USD (LEGATRUH) қабылданады.

Балама құралдар инвестициялау ерекшелігіне байланысты төмен өтімділікпен сипатталады. Бұл белгілі бір, оның ішінде өтімсіздік үшін тәуекел-сыйлықақыға негізделген үстеме кірістілікті қамтамасыз етеді. Сонымен қатар, инвестициялау ерекшелігі нарықтық тәуекелдерді басқару процесіне әсер етеді. Жария құралдардан айырмашылығы, жеке капитал, жеке қарыз капиталы, жылжымайтын мүлік қорларының және инфрақұрылымның ашық позицияларын оңай жүзеге асыру мүмкін емес. Инвестициялық процесс инвестициялық кезең ішінде капиталға сұраныс жасалатын инвестициялық міндеттемелерді қабылдауды да көздейді. Ашық позицияларды қайта бағалау жөніндегі ақпарат қолжетімділігінің кезеңділігі де әртүрлі және көп жағдайда қайта бағалау тоқсан сайынғы негізде жүзеге асырылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ**Нарықтық тәуекел, жалғасы*****АВА балама құралдар портфелінің нарықтық тәуекелдері, жалғасы***

Тиісінше, Топ өтімсіз қосалқы портфельдердегі барлық позицияларды бағалау рәсімін кезең-кезеңімен жүргізу және қосалқы портфельдердің әрқайсысы үшін шектеулер мен лимиттерді белгілеу арқылы нарықтық тәуекелді басқарады. Бұдан басқа, инвестициялау инвестициялық мақсаттарға қол жеткізуге бағытталған орта мерзімді инвестициялық жоспарға сәйкес жүзеге асырылады. Инвестициялық комитет және «ҚҰБ ҰИК»АҚ Директорлар кеңесі жыл сайын лимиттер мен инвестициялық жоспарды жаңартады. Инвестициялық жоспарды жаңарту шеңберінде әділ құны мен болашақ ақша ағынының құбылуы тұрғысынан АВА БҚ портфелін стресс-тестілеу жүзеге асырылады.

Нарықтық тәуекелдерді басқару процесі екі негізгі деңгейден тұрады. Бірінші деңгей әлеуетті инвестициялардың инвестициялық дью-дилідженс жүргізу кезеңінде жүзеге асырылады. Осы кезеңде тәуекел-менеджмент бөлімшесі қатысатын жеке капитал қорларын, жылжымайтын мүлікті, хедж-қорларын басқарушылардың инвестициялық стратегиясы мен тәсілдерін сандық және сапалық бағалау жүргізіледі. Бұл ретте портфельді әртараптандыру, нысаналы географиялық фокус, мамандандыру секторлары және портфельдік инвестицияларды капиталдандырудың өсу стратегиялары ескеріледі. Хедж-қорларының өздері белгілі бір нарықтарға маманданған, бірақ осы нарықтарға тән негізгі нарықтық тәуекелді хеджирлейтін инвестициялық стратегияларды білдіретіндігін айта кету керек. Осылайша, хедж-қорлары нарықтық тәуекелге аз дәрежеде ұшырайды және негізгі жария индекстермен төмен корреляцияға ие. Көптеген жағдайларда бета жария индекстерден 0.3-0.4 аспайды. Нарықтық тәуекелдерді басқарудың екінші деңгейі инвестициялық жоспарға сәйкес жүзеге асырылатын портфельдік құрылымға бағдарланған. Нарықтық тәуекелдерді барынша азайту үшін винтаждық әртараптандыру қолданылады, сондай-ақ инвестициялық стратегияда белгіленген лимиттер мен шектеулер сақталады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

АВА балама құралдар портфелінің нарықтық тәуекелдері, жалғасы

Референс портфель үшін бекітілген индекстерге сәйкес индекстік басқару АВА БҚ өтімді қосалқы портфельдері, облигациялардың қосалқы портфелі және акциялардың қосалқы портфелі үшін қолданылады. Нақты портфельдің референс портфельден ауытқу тәуекелін бақылау мақсатында «Tracking Error» («Портфель кірістілігі ауытқуының құбылмалылығы») көрсеткіші пайдаланылады. Өтімді қосалқы портфельдерді басқару капиталға сұраныстарды қамтамасыз ету мақсатында, сондай-ақ АВА БҚ портфелінің тәуекел-профилін тактикалық теңгерімдеу үшін жүзеге асырылады. Бұл акциялардың немесе облигациялардың қосалқы портфелінің барлық позицияларын толық іске асыру мүмкіндігін болжайды.

Облигациялардың қосалқы портфелінде өзінің LEGATRUN бенчмаркы бар. Белсенді тәуекел көрсеткіші 1.45%-ды құрайды. Портфельдің орташа өлшемді дюрациясы 5.4 жыл болады.

Күтілетін зиянды бағалау мақсаты үшін 95% ықтималдықпен 1 айға тәуекел шамасы (VaR) есептеледі.

Облигациялардың қосалқы портфелін стресс-тестілеу үшін тарихи оқиғалар мен модельденген сценарийлерге негізделген сценарийлік талдау қолданылады.

Сипаттама	Облигациялардың қосалқы портфельдерінің әсері
Тарихи сценарийлік талдау: 1990-1991 жылдардағы рецессия	- 1.07%
Тарихи сценарийлік талдау: 2008 жылғы рецессия.	- 2.59%
Модельденген сценарий: Жапонияның 10 жылдық мөлшерлемесін 200 базистік тармаққа арттыру	-14.84%
Модельденген сценарий: Жапонияның 10 жылдық мөлшерлемесін 50 базистік тармаққа арттыру.	-3.71%

* Жапонияның мөлшерлемелері осы стресс-тестілеуде облигациялар портфелінде АВА балама құралдарының жапон иеніндегі қаржы құралдары құнының өзгеруіне бейімділігінің болуы себебінен пайдаланылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ**Нарықтық тәуекел, жалғасы*****Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі («ҚОҚ» АҚ)***

«ҚОҚ» АҚ нарықтық пайыздық мөлшерлемелер құбылуының оның қаржылық жағдайына және ақша қаражатының ағынына әсерімен байланысты тәуекелді өзіне алады. Мұндай құбылулар пайыздық маржа деңгейін көтеруі мүмкін, алайда пайыздық мөлшерлемелер күтпеген жерден өзгерген жағдайда, пайыздық маржа төмендеп, зиян туындауына әкелуі мүмкін.

Егер 2024 жылғы 31 желтоқсанда басқа айнымалылар өзгеріссіз қалғанда, пайыздық мөлшерлемелер 200 базистік тармаққа жоғары болса (2023 жылы: 200 базистік тармаққа жоғары), онда негізінен активтер бойынша барынша жоғары пайыздық кіріс нәтижесінде бір жылдағы пайда 63,704,084 мың теңгеден (2023 жылы: 65,598,738 мың теңгеге) жоғары сома болар еді, соның нәтижесінде меншікті капитал 63,704,084 мың теңгеге жоғары соманы құраушы еді.

Егер 2024 жылғы 31 желтоқсанда басқа айнымалылар өзгеріссіз қалғанда, пайыздық мөлшерлемелер 200 базистік тармаққа төмен болса (2023 жылы: 200 базистік тармаққа жоғары), негізінен активтер бойынша барынша төмен пайыздық кіріс нәтижесінде бір жылдағы пайда 63,704,084 мың теңгеден (2023 жылы: 65,598,738 мың теңгеге) төмен сома болар еді, соның нәтижесінде меншікті капитал 63,704,084 мың теңгеге аз соманы құраушы еді.

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі («ҚДКҚ» АҚ)

«ҚДКҚ» АҚ нарықтық пайыздық мөлшерлемелер құбылуының оның қаржылық жағдайына және ақша қаражатының ағынына әсерімен байланысты тәуекелді өзіне алады. Мұндай құбылулар пайыздық маржа деңгейін көтеруі мүмкін, алайда пайыздық мөлшерлемелер күтпеген жерден өзгерген жағдайда, пайыздық маржа төмендеп, зиян туындауына әкелуі мүмкін.

Қазіргі уақытта «ҚДКҚ» АҚ басшылығының пайыздық мөлшерлеме тәуекелін шектеуге көзқарасы Еуропа қайта құру және даму банкінің сыйақы мөлшерлемесі өзгермелі бағалы қағаздарын қоспағанда, сыйақысы белгіленген жоғары өтімді мемлекеттік қаржы құралдарына инвестициялаудан тұрады. Сыйақы мөлшерлемесі өзгермелі қаржы құралдарының үлесі қаржы құралдарының жалпы портфелінде он пайыздан азды құрайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайда немесе зиянның және капиталдың (салықтарды шегергенде) пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне ұшырағыштығын талдау төменде келтірілген (теңгемен номинирленген құралдар бойынша +/- 3%):

	2024 жылғы 31 желтоқсан		2023 жылғы 31 желтоқсан	
	Пайыздың мөлшерлемесі +3%	Пайыздың мөлшерлемесі -3%	Пайыздың мөлшерлемесі +3%	Пайыздың мөлшерлемесі -3%
мың теңге				
Бағалы қағаздар:				
пайдаға немесе зиянға таза әсері	247,173	(247,173)	279,673	(279,673)
Капиталға таза әсері	247,173	(247,173)	279,673	(279,673)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Орташа номиналды пайыздық мөлшерлемелер

Осыдан кейінгі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша орташа номиналды пайыздық мөлшерлемелер көрсетіледі. Бұл сыйақы мөлшерлемелері тиісті активтер мен міндеттемелерді өтеудегі шамамен алғандағы кірістілікті көрсетеді.

	2024 жылғы 31 желтоқсан Баланстық құны мың теңге	Орташа номиналды пайыздық мөлшерлеме, %	2023 жылғы 31 желтоқсан Баланстық құны мың теңге	Орташа номиналды пайыздық мөлшерлеме, %
Пайыздық активтер				
Ақша қаражаты және оның баламалары				
<i>«Ностро» түріндегі шоттар</i>				
- АҚШ долларымен	1,841,917,910	4.25	2,057,518,888	5.30
- жапон иенімен	382,619,032	1.56	249,619,528	1.08
- фунт стерлингімен	1,692,375	4.00	628,022	4.50
- еуромен	83,576	3.13	94,788,189	3.85
- Корея вонымен	423	0.30	414	0.30
- рубльмен	-	-	165,479,344	6.00
- басқа валютамен	15,695,261	3.16	401,566	0.06
<i>«Кері РЕПО» мәмілелері</i>				
- теңгемен	99,433,907	15.05	504,299,189	16.21
Банктердегі депозиттер				
- теңгемен	21,830,988	15.02	16,074,452	14.95
Алтын				
<i>Шетелдік банктердегі депозиттердегі алтын</i>	1,858,446,522	0.27	1,145,042,452	0.30
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер				
<i>Банктердегі қарыздар және депозиттер</i>				
- теңгемен	1,435,231,092	5.97	1,451,192,835	5.51

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Орташа номиналды пайыздық мөлшерлемелер, жалғасы

	2024 жылғы 31 желтоқсан Баланстық құны мың теңге	Орташа номиналды пайыздық мөлшерлеме, %	2023 жылғы 31 желтоқсан Баланстық құны мың теңге	Орташа номиналды пайыздық мөлшерлеме, %
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары				
- АҚШ долларымен	725,823	11.00	758,025	11.00
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- АҚШ долларымен	4,140,552,324	4.35	2,537,022,454	4.38
- теңгемен	1,663,189,136	10.05	1,479,794,237	9.04
- еуромен	674,097,561	2.54	366,958,737	2.79
- фунт стерлингiмен	521,311,748	4.13	179,316,738	3.66
- Австралия долларымен	353,477,275	4.06	92,980,663	3.84
- Канада долларымен	242,174,435	3.56	99,470,724	4.03
- жапон иенiмен	18,307,664	1.79	46,520,211	0.62
- Швейцария франкімен	-	-	2,653,101	1.25

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Орташа номиналды пайыздық мөлшерлемелер, жалғасы

	2024 жылғы 31 желтоқсан Баланстық құны мың теңге	Орташа номиналды пайыздық мөлшерлеме, %	2023 жылғы 31 желтоқсан Баланстық құны мың теңге	Орташа номиналды пайыздық мөлшерлеме, %
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- теңгемен	201,571,567	8.70	196,259,288	8.60
- Қытай юанімен	117,588,145	2.47	101,463,388	2.73
- АҚШ долларымен	-	-	138,165	3.23
Басқа да активтер				
- теңгемен	1,101,859,673	8.03	1,135,590,688	8.20
Пайыздық міндеттемелер				
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар және депозиттер				
<i>Мерзімді депозиттер</i>				
- теңгемен	7,084,848,668	15.05	4,370,504,085	15.31
- АҚШ долларымен	1,159,118,051	4.50	1,160,959,267	4.91
<i>Қарыздар</i>				
- АҚШ долларымен	396,684	4.00	5,027,735	4.00
«РЕПО» мәмілелері				
- теңгемен	-	-	6,294,517	14.75
Бірыңғай Қазынашылық шот				
- теңгемен	2,173,385,769	0.25	1,931,097,223	0.25
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар				
- теңгемен	1,602,796,299	13.15	2,416,342,978	13.86

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ**Нарықтық тәуекел, жалғасы*****Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы******Пайыздық мөлшерлеменің өзгеруіне тәуелділікті талдау***

Тәуелділікті талдау кезінде Топтың активтер мен міндеттемелерді белсенді басқаратыны ескерілмейді. Бұған қоса Топтың қаржылық жағдайы нарықта болып жатқан өзгерістерге байланысты өзгеріске ұшырауы мүмкін. Мысалы, Топтың қаржылық тәуекелдерді басқару саласындағы стратегиясы нарықтың құбылмалылық тәуекелін басқаруға бағытталған. Бағалы қағаздар нарығында бағаның күрт теріс құбылуы жағдайында басшылық АВА инвестициялық стратегиясында көзделген негізгі шектеулер мен лимиттер сақталған жағдайда, қаржы құралдарын сату, инвестициялық портфельдің құрамын өзгерту сияқты әдістерді, сондай-ақ активтердің құнын құлдыраудан қорғаудың өзге де әдістерін қолдануы мүмкін. Сондықтан болжамдағы өзгеріс міндеттемелерге нақты әсер етпеуі мүмкін және нарықтық баға бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте есепке алынатын активтерге айтарлықтай әсер етуі мүмкін. Бұл жағдайда активтер мен міндеттемелерді бағалаудың әртүрлі әдістері капитал шамасының айтарлықтай құбылуына әкелуі мүмкін.

Валюталық тәуекел

Топтың бірнеше шетел валютасымен және алтынмен көрсетілген активтері мен міндеттемелері бар.

Валюталық тәуекел – бұл валюталардың нарықтық айырбастау бағамдарының өзгеруі салдарынан қаржы құралы мен алтын бойынша әділ құнының немесе болашақ ақша қаражаты ағынының өзгеру тәуекелі. Топ өзінің валюталық тәуекелге бейім екендігін хеджирлемейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Валюталық тәуекел, жалғасы

Топтың 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша валюталар тұрғысынан валюталық тәуекелге ұшырауы төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон иені	АҚК	Фунт стерлинг	Басқа да	Барлығы
АКТИВТЕР									
Ақша қаражаты және оның баламалары	124,041,156	-	2,216,048,171	194,159,118	383,521,920	15,695,260	76,836,727	600,053,916	3,610,356,268
Шетелдік банктердегі шоттар мен депозиттердегі алтын	-	6,444,912,285	-	-	-	-	-	-	6,444,912,285
ҚҰБ-тың және шетелдік банктердің сақтау орындарындағы құйма алтын	-	6,149,939,002	-	-	-	-	-	-	6,149,939,002
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер	1,435,231,092	-	83,261,678	401,166	-	793,283,904	60,775	42	2,312,238,657
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	-	1,505,511,856	202,305	1,850	-	58,659	345,786	1,506,120,456
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар									
- монетарлық активтер	1,663,704,918	-	5,170,156,898	873,244,869	19,697,049	-	546,160,574	621,261,809	8,894,226,117
- монетарлық емес активтер	854,169,757	-	407,787	-	-	-	-	-	854,577,544
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	201,571,567	-	-	-	-	-	-	117,588,145	319,159,712
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	20,724,353	-	-	-	-	-	-	-	20,724,353
Басқа да қаржылық активтер	1,133,441,149	-	-	35,538	-	-	6,029	-	1,133,482,716
Валюталық тәуекелге ұшырауы мүмкін қаржылық активтер мен алтынның жиыны	4,578,714,235	12,594,851,287	8,974,978,603	1,068,042,996	403,220,819	808,979,164	623,122,764	1,339,249,698	30,391,159,566
Барлық қаржылық активтер мен алтын	5,432,883,992	12,594,851,287	8,975,386,390	1,068,042,996	403,220,819	808,979,164	623,122,764	1,339,249,698	31,245,737,110

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Валюталық тәуекел, жалғасы

мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон иені	АҚК	Фунт стерлинг	Басқа да	Барлығы
МІНДЕТТЕМЕЛЕР									
Айналыстағы ақша	4,733,663,281	-	-	-	-	-	-	-	4,733,663,281
Айналыстағы цифрлық теңге	129,109,492	-	-	-	-	-	-	-	129,109,492
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	7,911,442,105	-	1,462,147,253	192,095,043	32,330	657,571,682	4,931,412	498,063,860	10,726,283,685
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	-	2,544,513	482,588	42,369	-	19,075	551,420	3,639,965
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	191,867,517	-	-	-	-	-	-	-	191,867,517
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	2,173,385,769	-	1,387,371	-	55,751,065	-	-	6,075,928	2,236,600,133
Клиенттердің шоттары	455,265,307	-	14,095,429	9	-	-	-	1,416	469,362,161
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,602,796,299	-	-	-	-	-	-	-	1,602,796,299
Бағалау міндеттемелері	55,921,437	-	-	-	-	-	-	-	55,921,437
Басқа да қаржылық міндеттемелер	38,229,608	-	772,894,194	48,050	-	-	-	-	811,171,852
Барлық қаржылық міндеттемелер	17,291,680,815	-	2,253,068,760	192,625,690	55,825,764	657,571,682	4,950,487	504,692,624	20,960,415,822
Валюталық тәуекелге ұшыраған таза позиция	(12,712,966,580)	12,594,851,287	6,721,909,843	875,417,306	347,395,055	151,407,482	618,172,277	834,557,074	9,430,743,744
Туынды құралдардың ықпалы	-	-	(13,934,014)	6,792,788	3,308,996	-	(4,665,688)	8,497,918	-
Туынды құралдардың ықпалын ескергендегі таза позиция	(12,712,966,580)	12,594,851,287	6,707,975,829	882,210,094	350,704,051	151,407,482	613,506,589	843,054,992	9,430,743,744

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Валюталық тәуекел, жалғасы

Мына кестеде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтер мен міндеттемелердің құрылымы берілген:

мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон иені	АҚҚ	Фунт стерлинг	Басқа да	Барлығы
АКТИВТЕР									
Ақша қаражаты және оның баламалары	522,784,552	-	2,291,151,060	189,303,809	249,625,869	8,965,641	33,711,725	301,648,328	3,597,190,984
Шетелдік банктердегі депозиттер мен шоттардағы алтын	-	2,145,296,495	-	-	-	-	-	-	2,145,296,495
ҚҰБ-тың және шетелдік банктердің сақтау орындарындағы құйма алтын	-	6,828,455,954	-	-	-	-	-	-	6,828,455,954
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер	1,451,192,835	-	47,038,072	7,641,980	634,299	706,473,408	1,151,081	5,640,369	2,219,772,044
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	276,834	-	1,199,036,736	390,326	125,709	-	257,761	417,003	1,200,504,369
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар									
- монетарлық активтер	1,613,922,538	-	2,537,022,454	366,958,737	46,520,211	-	179,316,738	195,104,488	4,938,845,166
- монетарлық емес активтер	670,379,136	-	379,380	-	-	-	-	-	670,758,516
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	196,259,288	-	138,165	-	-	-	-	101,463,388	297,860,841
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	12,617,439	-	-	-	-	-	-	-	12,617,439
Басқа да қаржылық активтер	1,161,771,324	-	-	32,646	-	-	-	-	1,161,803,970
Валюталық тәуекелге ұшырауы мүмкін барлық қаржылық активтер мен алтын	4,958,824,810	8,973,752,449	6,074,386,487	564,327,498	296,906,088	715,439,049	214,437,305	604,273,576	22,402,347,262
Барлық қаржылық активтер мен алтын	5,629,203,946	8,973,752,449	6,074,765,867	564,327,498	296,906,088	715,439,049	214,437,305	604,273,576	23,073,105,778

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Валюталық тәуекел, жалғасы

мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон иені	АҚК	Фунт стерлинг	Басқалары	Барлығы
МІНДЕТТЕМЕЛЕР									
Айналыстағы ақша	4,110,361,072	-	-	-	-	-	-	-	4,110,361,072
Айналыстағы цифрлық теңге	4,626	-	-	-	-	-	-	-	4,626
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	5,533,715,822	-	1,435,821,808	176,291,919	199,165,486	585,612,421	26,525,573	272,439,438	8,229,572,467
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	37,327	-	1,545,323	151,141	-	-	29,594	848,531	2,611,916
«РЕПО» мәмілелері	6,294,517	-	-	-	-	-	-	-	6,294,517
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	133,146,046	-	-	-	-	-	-	-	133,146,046
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	1,931,097,223	-	985,929	-	-	-	-	776,242	1,932,859,394
Клиенттердің шоттары	368,602,194	-	127,552	4,273	-	-	7	84	368,734,110
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2,416,342,978	-	-	-	-	-	-	-	2,416,342,978
Бағалау міндеттемелері	56,337,341	-	-	-	-	-	-	-	56,337,341
Басқа да қаржылық міндеттемелер	627,174,727	-	1,968,621	399	-	-	-	-	629,143,747
Барлық қаржылық міндеттемелер	15,183,113,873	-	1,440,449,233	176,447,732	199,165,486	585,612,421	26,555,174	274,064,295	17,885,408,214
Валюталық тәуекелге ұшыраған таза позиция	(10,224,289,063)	8,973,752,449	4,633,937,254	387,879,766	97,740,602	129,826,628	187,882,131	330,209,281	4,516,939,048
Туынды құралдардың ықпалы	(115,950,127)	-	149,568,787	16,920,165	(42,267,250)	-	(1,844,710)	(6,426,865)	-
Туынды құралдардың ықпалын ескергендегі таза позиция	(10,340,239,190)	8,973,752,449	4,783,506,041	404,799,931	55,473,352	129,826,628	186,037,421	323,782,416	4,516,939,048

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ**Нарықтық тәуекел, жалғасы*****Валюталық тәуекел, жалғасы***

Топ басшылығы 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасындағы ағымдағы экономикалық жағдайды ескере отырып, теңгенің АҚШ долларына шаққандағы валюта бағамының 5%-ға құбылуы бағамның өзгеруінің нақты дәлізі болып табылады деп пайымдайды. Тәуелділікті талдауға кезең соңындағы қолда бар валюталық позициялар бойынша сома ғана енгізілген, оларды кезең соңында конвертациялау кезінде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы валюта бағамдарымен салыстырғанда әрбір валютаны нығайту және әлсірету сценарийлерімен берілген бағамдар пайдаланылады.

Теңге бағамының, төмендегі кестеде көрсетілгендей, 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген валюталарға қатысты төмендеуі бұдан әрі сипатталған капиталдың ұлғаюына (азаюына) себеп болар еді. Бұл талдау Топтың көзқарасы бойынша есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша негізді ықтимал талдау болып табылатын валюта бағамдарының өзгеруіне негізделген. Талдау кезінде барлық басқа айнымалылар, әсіресе пайыздық мөлшерлемелер өзгеріссіз қалады деп есептеледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы *Валюталық тәуекел, жалғасы*

	Капитал 2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	Капитал 2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
	(+5%/-5%)	(+5%/-5%)
АҚШ доллары бағамының теңгеге қатысты өсуі	335,398,791	239,175,302
АҚШ доллары бағамының теңгеге қатысты төмендеуі	(335,398,791)	(239,175,302)
Еуро бағамының теңгеге қатысты өсуі	44,110,505	20,239,997
Еуро бағамының теңгеге қатысты төмендеуі	(44,110,505)	(20,239,997)
алтын троя унциясы бағамының теңгеге қатысты өсуі	629,742,564	448,687,622
алтын троя унциясы бағамының теңгеге қатысты төмендеуі	(629,742,564)	(448,687,622)
жапон иені бағамының теңгеге қатысты өсуі	17,535,203	2,773,668
жапон иені бағамының теңгеге қатысты төмендеуі	(17,535,203)	(2,773,668)
фунт стерлинг бағамының теңгеге қатысты өсуі	30,675,329	9,301,871
фунт стерлинг бағамының теңгеге қатысты төмендеуі	(30,675,329)	(9,301,871)
АҚК бағамының теңгеге қатысты өсуі	7,570,374	6,491,331
АҚК бағамының теңгеге қатысты төмендеуі	(7,570,374)	(6,491,331)
басқа валюталар бағамының теңгеге қатысты өсуі	42,152,750	16,189,121
басқа валюталар бағамының теңгеге қатысты төмендеуі	(42,152,750)	(16,189,121)

Өзгеріске ұшырауды талдаудың шектеулері

Жоғарыда келтірілген кестелерде теңге бағамының өзгеруі туралы негізгі болжамда қаржы құралдары құнының өзгеру әсері басқа да тең жағдайларда көрсетілген. Іс жүзінде болжам жасалатын фактор мен талдауда ескерілмеген басқа да факторлардың арасында корреляция болуы мүмкін. Сонымен қатар тәуелділіктің бағаланған көрсеткіштері жүйелі емес, сондықтан көп немесе аз әсерлерді осы нәтижелердің негізінде интерполяциялауға немесе экстраполяциялауға болмайды.

Жоғарыдағы өзгеріске ұшырауды талдаудағы басқа шектеулерге Топтың нарықтағы алдағы өзгерістер туралы күтулеріне негізделген ықтимал тәуекелді ашу мақсатында нарықтағы гипотетикалық өзгерістерді пайдалану кіреді, оларды қандай да бір сенімділікпен болжау мүмкін емес.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Басқа баға тәуекелдері

Басқа баға тәуекелдері – мұндай өзгерістер белгілі бір құралға немесе оның эмитентіне тән факторларға немесе нарықтағы айналыстағы барлық ұқсас қаржы құралдарына әсер ететін факторларға байланысты болғанына қарамастан, нарықтық бағалардың өзгеруі (пайыздық мөлшерлеменің немесе валюталық тәуекелдің өзгеру тәуекелінің әсерінен туындаған өзгерістерден басқа) нәтижесінде қаржы құралы бойынша әділ құнының немесе болашақ ақша қаражаты ағынының құбылу тәуекелдері. Басқа баға тәуекелдері Топ қаржы құралы бойынша ұзақ немесе қысқа позициясы болған кезде пайда болады.

Таза пайда немесе зиян мен капиталдың жоғарыда көрсетілмеген бағалы қағаздар баға белгілеуінің өзгеруіне тәуелділігін талдау (2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы позициялар және барлық бағалы қағаздардың баға белгілеулерінің 5% төмендеуінің немесе өсуінің жеңілдетілген сценарийі негізінде жасалған) төмендегідей көрсетілуі мүмкін.

	2024 жыл		2023 жыл	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Меншікті капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Меншікті капитал мың теңге
Бағалы қағаздар құнының 5% өсуі	75,021,517	117,750,394	59,922,743	93,460,669
Бағалы қағаздар құнының 5% төмендеуі	(75,021,517)	(117,750,394)	(59,922,743)	(93,460,669)

Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел – бұл қарыз алушының, эмитенттің және/немесе Топ контрагентінің міндеттемелерді орындамауынан туындайтын қаржылық шығын тәуекелі. Топ кредиттік тәуекелді шоғырландыру лимиттерін белгілеу және сақтау жөніндегі талаптарды қамтитын бекітілген саясат пен рәсімдерді қолдану арқылы, сондай-ақ функцияларына инвестициялық шешімдерді әзірлеу кіретін Инвестициялық комитеттің, Тәуекелдер жөніндегі комитеттің ұсынымдарын іске асыру арқылы кредиттік тәуекелді (танылған қаржылық активтер және танылмаған шарттағы міндеттемелер бойынша) басқарады. Кредиттік тәуекелді басқару әдістемесін Басқарма қарайды және бекітеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел, жалғасы

ҚҰБ-ның кредиттік тәуекелдерді басқару саясаты:

- ҚҰБ контрагенттері, клирингтік брокерлері және кастодиандары бойынша тәуекелдің ең жоғары лимитін есептеу және белгілеу әдіснамасын;
- Топтың контрагенттері, клирингтік брокерлері және кастодиандары бойынша тәуекел лимитіне тұрақты мониторинг жүргізу және қайта қарау рәсімдерін белгілейді.

Монетарлық операциялар бөлімшесі халықаралық рейтингтік агенттіктердің деректерін пайдалана отырып, қаржылық көрсеткіштер мен қаржылық жағдай коэффициенттерін талдауға сүйене отырып, ҚҰБ-ның бекітілген контрәріптестерінің тізбесіне енгізу үшін ұсынылатын жаңа контрәріптестер туралы ақпарат дайындайды. Осы есеп негізінде Инвестициялық комитет жаңа контрәріптесті бекітеді.

ҚҰБ-ның монетарлық операциялар бөлімшесі әрбір жеке контрәріптес, клирингтік брокер және кастодиан үшін белгіленген лимитке күнделікті мониторинг жүргізеді. Жекелеген контрәріптестерді талдаудан басқа, монетарлық операциялар бөлімшесі қаржы құралдарының кредиттік рейтингтерінің белгіленген шектеулер мен лимиттерге сәйкестігі тұрғысынан мониторинг жүргізеді.

Кредиттік тәуекел («ҚОҚ» АҚ)

Кредиттік тәуекел – «ҚОҚ» АҚ бизнесі үшін мейлінше маңызды тәуекел. Сондықтан басшылық кредиттік тәуекелді басқаруға ерекше назар аударады.

Тәуекелдерді басқару мақсаты үшін кредиттік тәуекелді бағалау күрделі процесті білдіріп, модельдерді пайдалануды қажет етеді, өйткені тәуекел нарықтық жағдайларға, күтілетін ақша ағынына байланысты және уақыт өте келе өзгереді. Активтердің портфелі бойынша кредиттік тәуекелді бағалау дефолт басталу ықтималдығына, тиісті залал коэффициенттеріне және контрагенттер арасындағы дефолт корреляциясына қатысты қосымша бағалауды қажет етеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел, жалғасы

Кредиттік тәуекел («ҚОҚ» АҚ), жалғасы

Кредиттік тәуекелді бағалау және кредиттік тәуекел деңгейі бойынша қаржы құралдарын сыныптау мақсатында «ҚОҚ» АҚ сыртқы халықаралық рейтингтік агенттіктердің (Standard & Poor's «S&P», Fitch, Moody's) рейтингтері жүйелері негізінде тәуекел деңгейлерін бағалауды пайдаланады. Сыртқы рейтингтерді контрагенттерге S&P, Moody's және Fitch сияқты тәуелсіз халықаралық рейтингтік агенттіктер береді. Мұндай рейтингтер мен дефолт ықтималдығының тиісті диапазондары мынадай қаржы құралдары: ақша қаражаты мен оның баламалары, амортизацияланған құн бойынша депозиттер, борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар, сатып алынған ипотекалық қарыздар бойынша ұзақ мерзімді талаптар және өзге де қаржылық активтер үшін қолданылады

Кредиттік тәуекел («ҚДКҚ» АҚ)

Тәуекелдерді басқару мақсатында кредиттік тәуекелді бағалау күрделі процесс болып табылады және модельдерді қолдануды қажет етеді, өйткені тәуекел нарықтық жағдайларға, күтілетін ақша ағынына байланысты және уақыт өте келе өзгереді. Активтер портфелі бойынша кредиттік тәуекелді және кепілдік беру шарттарын бағалау дефолттың басталу ықтималдығына, тиісті шығындылық коэффициенттеріне және контрагенттер арасындағы дефолт корреляциясына қатысты қосымша бағалауды қажет етеді.

«ҚДКҚ» АҚ амортизацияланған құны бойынша және әділ құны бойынша басқа да жиынтық кіріс арқылы бағаланатын борыштық құралдарға байланысты күтілетін кредиттік шығынды бағалайды. Бағалы қағаздарға және банктердегі қаражатқа орналастырылған қаржылық активтерге де халықаралық рейтингтік агенттіктердің (Fitch Ratings, Moody's Investors Service, Standard & Poor's) сыртқы рейтингтері берілетін контрагенттердің қаржылық активтері болады.

Есепті күндегі жағдай бойынша қаржылық активтер мен міндеттемелерге қатысты кредиттік тәуекелге ұшыраудың ең жоғары деңгейі төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел, жалғасы

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
АКТИВТЕР		
Ақша қаражаты және олардың баламалары шетелдік және қазақстандық банктердегі «ностро» түріндегі шоттар	3,336,603,574	2,938,999,854
«Кері РЕПО» мәмілелері және бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем шетелдік банктердегі депозиттер	121,262,443	520,338,103
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	152,490,251	137,853,027
Алтын		
Шетелдік банктердегі шоттар мен депозиттердегі алтын	6,149,939,002	2,145,296,495
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыз және депозиттер		
Шетелдік банктердегі және қаржы институттарындағы басқа да шоттар	877,007,565	768,579,209
Банктердегі депозиттер	22,248,342	85,528,640
Берілген қарыздар	1,412,982,750	1,365,664,195
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары		
Жеке капитал қорлары	1,011,766,897	814,812,176
Хедж-қорлары	337,992,502	270,668,196
Жылжымайтын мүлік қорлары	121,984,040	82,309,027
Басқа қорларға инвестициялар	28,686,903	30,665,464
Туынды активтер	5,690,114	2,049,506
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар		
Шетелдік эмитенттердің мемлекеттік облигациялары	5,387,907,744	2,310,557,833
Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигациялары	1,303,667,049	910,933,998
Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының облигациялары	584,242,615	309,315,799
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық облигациялары	1,490,071,633	1,296,706,369
Қазақстандық эмитенттердің корпоративтік облигациялары	128,337,076	111,331,167
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар		
Шетелдік эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялар	117,588,145	101,463,388
Қазақстандық эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялар	201,571,567	196,397,453
Басқа да қаржылық активтер		
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар	1,095,672,301	1,130,114,028
Басқа да дебиторлық берешек	37,810,415	31,689,942
МІНДЕТТЕМЕЛЕР		
Шартты міндеттемелер (32-ескертпе)	524,177,881	365,694,424
Барлық кредиттік тәуекелдің ең жоғары деңгейі	24,449,700,809	15,926,968,293

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ**Кредиттік тәуекел, жалғасы*****АВА өтімділік портфелінің кредиттік тәуекелі***

Кредиттік тәуекелдерді азайту мақсатында АВА өтімділік портфелі халықаралық рейтингтік агенттіктердің ең төмен кредиттік рейтингін айқындай отырып, қаржы құралдарына инвестицияланады.

Өтімділік портфелінің активтері қолма-қол валютаға, «А-» (Standard & Poor's) және/немесе «А3» (Moody's) төмен емес кредиттік рейтингі бар елдердің мемлекеттік (тәуелсіз) борыштық міндеттемелеріне, агенттік борыштық міндеттемелерге, кредиттік рейтингі «ААА» (Standard & Poor's) және/немесе «Ааа» (Moody's) төмен емес халықаралық қаржы ұйымдарының борыштық міндеттемелеріне, кредиттік рейтингі «А-» (Standard & Poor's) және/немесе «А3» (Moody's) төмен емес елдердің өңірлік (муниципалдық) борыштық міндеттемелеріне, Халықаралық есеп айырысу банкінің (Bank for International Settlements) борыштық міндеттемелеріне, депозиттік сертификаттарға (CD), қысқа мерзімді кредиттік рейтингі «А-1» (Standard & Poor's) және/немесе «Р-1» (Moody's) төмен емес коммерциялық қағаздарға (CP), депозиттерге, валюталық міндеттемелерді хеджирлеу шеңберінде 1 (бір) айға дейінгі мерзіммен еркін конвертацияланатын валютадағы форвард мәмілелеріне инвестицияланады.

АВА инвестициялық портфелінің кредиттік тәуекелі

Инвестициялық портфель активтерінің ең төмен кредиттік рейтингі «А-» (Standard&Poor's)/ «А3» (Moody's) деңгейіне немесе басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің ұқсас кредиттік рейтингіне сәйкес келеді. Инвестициялық портфель активтері үшін екі немесе одан көп кредиттік рейтингтер болған кезде олардың ең азы ең төменгі кредиттік рейтинг ретінде айқындалады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ**Кредиттік тәуекел, жалғасы*****АВА стратегиялық портфелінің кредиттік тәуекелі***

Акцияларды қоспағанда, стратегиялық портфель активтерінің ең төмен кредиттік рейтингі «BB» (Standard&Poor's)/ «Ba2» (Moody's) деңгейіне немесе басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің ұқсас кредиттік рейтингіне сәйкес келеді. Стратегиялық портфель активтері үшін екі немесе одан көп кредиттік рейтингтер болған кезде олардың ең азы ең төмен кредиттік рейтинг ретінде айқындалады. Корпоративтік облигациялар портфеліндегі «BB» (Standard & Poor's)/«Ba2» (Moody's) кредиттік рейтингі немесе басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің ұқсас кредиттік рейтингі бар бағалы қағаздардың үлесі жаһандық корпоративтік бағалы қағаздар мандаты үшін эталондық портфельдегі «BB» (Standard & Poor's)/«Ba2» (Moody's) кредиттік рейтингі бар бағалы қағаздардың үлесінің 1 (бір) пайызынан аспайды.

АВА дамушы нарықтар портфелінің кредиттік тәуекелі

Портфель активтері ең төмен кредиттік рейтингі «BB» (Standard&Poor's)/«Ba2» (Moody's) және одан жоғары құралдарға инвестицияланады.

Есепті күндегі жағдай бойынша қаржылық активтерге қатысты кредиттік тәуекелге ұшыраудың ең жоғары деңгейі 13, 14, 15, 17 және 18-ескертпелерде ұсынылған.

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке жатқызу

Бұдан әрі кестелерде ұсынылған ақпаратты ашу қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер туралы ақпаратты қамтиды, олар:

- Топтың қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке жатқызылады; немесе
- қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке жатқызылғанына қарамастан, заңды түрде жарамды өзара есеп айырысу туралы бас келісімнің немесе ұқсас қаржы құралдарына қолданылатын ұқсас келісімдердің мәні болып табылады.

Ұқсас келісімдерге туынды құралдардың клирингі туралы келісімдер, «РЕПО» мәмілелеріне арналған жаһандық бас келісімдер және бағалы қағаздарды қарызға беру туралы жаһандық бас келісімдер жатады. Ұқсас қаржы құралдарына туынды құралдар, «РЕПО» мәмілелері, «кері РЕПО» мәмілелері, бағалы қағаздарды қарызға алу және қарызға беру туралы келісімдер жатады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке жатқызу, жалғасы

Топтың биржада жүзеге асырылмайтын туынды құралдарымен операциялар Халықаралық СВОПтар мен туынды құралдар бойынша дилерлер қауымдастығы (ISDA) әзірлеген бас келісімдерге сәйкес жүргізіледі. Негізінен, осы келісімдерге сәйкес, бір валютадағы аяқталмаған операцияларға қатысты әрбір контрагент белгілі бір күні төлейтін сома бір тараптың екінші тарапқа төлейтін бірыңғай таза соманы құрайды. Белгілі бір мән-жайларда, мысалы, дефолт сияқты кредиттік оқиға болған кезде, барлық аяқталмаған операциялар келісімге сәйкес тоқтатылады, тоқтату кезіндегі құны бағаланады және есептік операцияларда тек жалғыз таза сома төленеді немесе төленуге жатады.

«РЕПО» мәмілелері, «кері РЕПО» мәмілелері, ҚҰБ-ның бағалы қағаздарын қарызға алу және қарызға беру туралы келісімдер РЕПО мәмілелері (ISMA) бойынша бас келісімдердің немесе Қазақстан қор биржасына мүшелік шарттарының нысанасы болып табылады.

Бұрын көрсетілген Халықаралық СВОП және туынды құралдар дилерлері қауымдастығы (ISDA) әзірлеген бас келісімдер және оларға ұқсас өзара есепке жатқызу туралы бас келісімдер қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке жатқызу өлшемшарттарына сай келмейді. Себебі, олар Топтың немесе оның контрәріптестерінің дефолты, төлем қабілетсіздігі немесе банкроттығы жағдайында ғана заңды түрде жарамды болатын, танылған соманы өзара есепке жатқызу құқығын жасайды. Сонымен қатар, Топ пен оның контрәріптестері берешекті өзара есепке алу арқылы реттеуге немесе активті іске асырып, міндеттемені бір уақытта орындауға ұмтылмайды.

Топ «РЕПО» мәмілелеріне және «кері РЕПО» мәмілелеріне қатысты нарықта айналыстағы бағалы қағаздар түрінде қамтамасыз етуді ұсынады және қабылдайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке жатқызу, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзара есеп айырысу туралы заңды күші бар бас келісімдердің және осыған ұқсас келісімдердің нысанасы болып табылатын қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер көрсетілген.

мың теңге Қаржылық активтердің/қаржылық міндеттемелердің түрлері	Танылған қаржылық активтердің / қаржылық міндеттемелердің толық сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке жатқызылған танылған қаржылық активтердің/ қаржылық міндеттемелердің толық сомасы		Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке жатқызылмаған сома		Таза сома
				Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте қаржылық активтердің/ қаржылық міндеттемелердің таза сомасы	Қаржы құралдары	
«Кері РЕПО» мәмілелері	99,433,907	-	99,433,907	(100,893,971)	-	(1,460,064)
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	5,690,114	-	5,690,114	(5,690,114)	-	-
Барлық қаржылық активтер	105,124,021	-	105,124,021	(106,584,085)	-	(1,460,064)
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(3,639,965)	-	(3,639,965)	3,639,965	-	-
Барлық қаржылық міндеттемелер	(3,639,965)	-	(3,639,965)	3,639,965	-	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке жатқызу, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзара есеп айырысу туралы заңды күші бар бас келісімдердің және осыған ұқсас келісімдердің нысанасы болып табылатын қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер көрсетілген.

мың теңге Қаржылық активтердің/қаржылық міндеттемелердің түрлері	Танылған қаржылық активтердің / қаржылық міндеттемелердің толық сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке жатқызылған танылған қаржылық активтердің/ қаржылық міндеттемелердің толық сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте қаржылық активтердің/ қаржылық міндеттемелердің таза сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке жатқызылмаған сома	Алынған ақшалай қамтамасыз ету	Таза сома
		-	-	-		
«Кері РЕПО» мәмілелері	504,299,189	-	504,299,189	(503,761,088)	-	538,101
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	2,049,506	-	2,049,506	(2,049,506)	-	-
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	6,007,596	-	6,007,596	(6,007,596)	-	-
Барлық қаржылық активтер	512,356,291	-	512,356,291	(511,818,190)	-	538,101
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(2,611,916)	-	(2,611,916)	2,611,916	-	-
«РЕПО» мәмілелері	(6,294,517)	-	(6,294,517)	6,007,596	-	(286,921)
Барлық қаржылық міндеттемелер	(8,906,433)	-	(8,906,433)	8,619,512	-	(286,921)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке жатқызу, жалғасы

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған және бұрын келтірілген кестелерде ашылған қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің толық сомасы және олардың таза сомасы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте мынадай негізде бағаланады:

- «РЕПО» және «кері РЕПО» мәмілелерінің нәтижесінде туындайтын активтер мен міндеттемелер – амортизацияланған құн.

Бұдан әрі кестеде бұрын ұсынылғандай, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің таза сомасын және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған көрсеткіштерді салыстыру ұсынылған.

Қаржылық активтердің/қаржылық міндеттемелердің түрлері	Таза сома мың теңге	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі көрсеткіштің атауы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі баланстық құн мың теңге	Өзара есеп айырысу туралы ақпаратты ашу нысанасы болып табылмайтын қаржылық актив / қаржылық міндеттеме мың теңге	Ескертпе
«Кері РЕПО» мәмілелері	99,433,907	Ақша қаражаты және оның баламалары	99,433,907	-	13
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	5,690,114	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	1,506,120,456	1,500,430,342	16
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	9,748,803,661	9,748,803,661	17
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(3,639,965)	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(3,639,965)	-	16

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке жатқызу, жалғасы

Бұдан әрі кестеде бұрын ұсынылғандай, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің таза сомасын және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған көрсеткіштерді салыстыру ұсынылған.

Қаржылық активтердің/қаржылық міндеттемелердің түрлері	Таза сома мың теңге	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі көрсеткіштің атауы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі баланстық күн мың теңге	Өзара есеп айырысу туралы ақпаратты ашу мәні болып табылмайтын қаржылық актив / қаржылық міндеттеме мың теңге	Ескертпе
«Кері РЕПО» мәмілелері	504,299,189	Ақша қаражаты және оның баламалары	504,299,189	-	13
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	2,049,506	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	1,200,504,369	1,198,454,863	16
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	6,007,596	Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	5,609,603,682	5,603,596,086	17
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(2,611,916)	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(2,611,916)	-	16
«РЕПО» мәмілелері	(6,294,517)	«РЕПО» мәмілелері	(6,294,517)	-	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл Топтың өз міндеттемелерін орындау үшін ақша қаражатын тартуда қиындықтарға тап болу тәуекелі. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері сәйкес келмеген кезде пайда болады. Активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімі мен пайыздық мөлшерлемелері бойынша сәйкестік және/немесе бақыланатын сәйкессіздік өтімділік тәуекелін басқаруда маңызды болып табылады. Жүргізілетін операциялардың алуан түрлілігіне және соған байланысты белгісіздікке байланысты активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерінің толық сәйкес келуі қаржы институттары үшін қалыпты практика емес, бұл операциялардың пайдалылығын арттыруға мүмкіндік береді, бірақ зиян шегу тәуекелі артады.

Топ барлық міндеттемелерді өтеу мерзімдерінің басталуына қарай оларды орындау үшін қажетті ақша қаражатының тұрақты болуын қамтамасыз ету мақсатында өтімділіктің қажетті деңгейін қолдайды. Өтімділікті басқару саясатын Басқарма қарайды және бекітеді.

ҚҰБ-ның эмиссиялық банк екенін ескеретін болсақ (ұлттық валюта – теңгені эмиссиялайды), ұлттық валютадағы міндеттемелердің орындалмау тәуекелі төмен және өтімділік тәуекелі негізінен ҚҰБ-ның шетел валютасындағы қаржылық міндеттемелерді орындауына қатысты туындайды.

Төмендегі кестелерде шарттарда белгіленген өтеу мерзімі ерте басталатын қаржылық міндеттемелер бойынша дисконтталмаған ақша қаражаты ағыны көрсетілген. Осы кестелерде көрсетілген ақша қаражаты ағынының түсуі және оны шығынға жазудың жиынтық шамасы қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражатының шарттық дисконтталмаған ағыны болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық міндеттемелер бойынша өтеу мерзімдері бойынша талдау төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

мың теңге	Талап етілгенге дейін 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан астам	Салық салуға дейінгі ақша қаражаты ағынын шығынға жазу/ (түсу) шамасы	Баланстық күн
Туынды емес қаржылық міндеттемелер							
Айналыстағы ақша	4,733,663,281	-	-	-	-	4,733,663,281	4,733,663,281
Айналыстағы цифрлық теңге	129,109,492	-	-	-	-	129,109,492	129,109,492
Банктер мен басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	10,260,801,151	731,726	85,710,436	399,897,506	396,684	10,747,537,503	10,726,283,685
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	191,867,517	-	-	-	-	191,867,517	191,867,517
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	2,237,061,653	-	-	-	-	2,237,061,653	2,236,600,133
Клиенттердің шоттары	469,362,161	-	-	-	-	469,362,161	469,362,161
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	502,933,940	65,228,943	87,971,147	319,203,600	1,027,574,129	2,002,911,759	1,602,796,299
Басқа да қаржылық міндеттемелер	40,395,882	-	-	-	770,775,970	811,171,852	811,171,852
Туынды міндеттемелер							
- Түсім	(349,877,051)	(146,090,993)	-	-	-	(495,968,044)	-
- Шығынға жазу	352,656,959	146,951,050	-	-	-	499,608,009	3,639,965
Барлық қаржылық міндеттемелер	18,567,974,985	66,820,726	173,681,583	719,101,106	1,798,746,783	21,326,325,183	20,904,494,385
Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер	524,177,881	-	-	-	-	524,177,881	524,177,881

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық міндеттемелер бойынша өтеу мерзімдері бойынша талдау төмендегідей көрсетілуі мүмкін:

мың теңге	Талап етілгенге дейін 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан астам	Салық салуға дейінгі ақша қаражаты ағынын шығынға жазу/ (түсу) шамасы	Баланстық құн
Туынды емес қаржылық міндеттемелер							
Айналыстағы ақша	4,110,361,072	-	-	-	-	4,110,361,072	4,110,361,072
Айналыстағы цифрлық теңге	4,626	-	-	-	-	4,626	4,626
Банктер мен басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	7,913,983,274	872,164	263,316,969	49,724,945	5,027,735	8,232,925,087	8,229,572,467
«РЕПО» мәмілелері	6,299,590	-	-	-	-	6,299,590	6,294,517
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	133,146,046	-	-	-	-	133,146,046	133,146,046
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	1,932,872,621	-	-	-	-	1,932,872,621	1,932,859,394
Клиенттердің шоттары	368,734,110	-	-	-	-	368,734,110	368,734,110
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,311,569,540	85,405,243	10,949,169	140,589,294	1,423,199,071	2,971,712,317	2,416,342,978
Басқа да қаржылық міндеттемелер	37,486,660	-	-	-	591,657,087	629,143,747	629,143,747
Туынды міндеттемелер							
- Түсім	(134,903,318)	(69,063,360)	-	-	-	(203,966,678)	-
- Шығынға жазу	135,323,675	71,180,266	-	-	-	206,503,941	2,611,916
Барлық қаржылық міндеттемелер	15,814,877,896	88,394,313	274,266,138	190,314,239	2,019,883,893	18,387,736,479	17,829,070,873
Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер	365,694,424	-	-	-	-	365,694,424	365,694,424

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Бұрын келтірілген кестелерде көрсетілген салық салуға дейінгі ақша қаражаты ағынының шығынға жазылуының/(түсуінің) номиналды шамалары тәуекелдерді басқару үшін пайдаланылатын туынды міндеттемелерге қатысты шарттық дисконтталмаған ақша қаражаты ағыны болып табылады. Ұсынылған деректер есептеулері нетто-шамада жүзеге асырылатын туынды құралдардың таза құнын және есептеулері бір мезгілде толық сомада жүзеге асырылатын туынды міндеттемелерге қатысты ақша қаражаты ағынының түсу және шығынға жазылу шамаларын (мысалы, валюталық форвардтық келісімшарттар және «СВОП» үлгісіндегі валюталық мәмілелер) көрсетеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Келесі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаға талдау (күтілетін келісімшарттық өтеу мерзімі бойынша) ұсынылған:

мың тенге	1 айдан аз талап етілгенге дейін	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімі жоқ	Барлығы
АКТИВТЕР							
Ақша қаражаты және олардың баламалары	3,610,356,268	-	-	-	-	-	3,610,356,268
Шетелдік банктердегі шоттардағы және депозиттердегі алтын	4,915,366,116	473,129,287	761,443,599	-	-	-	6,149,939,002
ҚҰБ-тың және шетелдік банктердің сақтау орындарындағы құйма алтын	-	-	-	-	-	6,444,912,285	6,444,912,285
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар және депозиттер	877,007,565	-	24,992,652	73,320,530	1,336,917,910	-	2,312,238,657
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	5,672,439	17,675	-	366,679,405	1,133,750,937	-	1,506,120,456
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	311,136,631	375,107,291	476,663,325	6,072,816,717	1,658,909,940	854,169,757	9,748,803,661
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	4,196,111	-	38,274,633	74,450,572	202,238,396	-	319,159,712
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	20,724,353	20,724,353
Басқа да қаржылық активтер	37,385,229	8,471,874	39,171,401	240,502,656	807,951,556	-	1,133,482,716
Активтердің барлығы	9,761,120,359	856,726,127	1,340,545,610	6,827,769,880	5,139,768,739	7,319,806,395	31,245,737,110

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

мың теңге	Талап етілгенге дейін 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімі жоқ	Барлығы
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	4,733,663,281	-	-	-	-	-	4,733,663,281
Айналыстағы цифрлық теңге	129,109,492	-	-	-	-	-	129,109,492
Банктер мен басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	10,237,942,416	95,735,566	392,209,019	-	396,684	-	10,726,283,685
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	2,789,528	850,437	-	-	-	-	3,639,965
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	191,867,517	-	-	-	-	-	191,867,517
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	2,236,600,133	-	-	-	-	-	2,236,600,133
Клиенттердің шоттары	469,362,161	-	-	-	-	-	469,362,161
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	502,619,276	64,053,803	371,808,032	391,385,757	272,929,431	-	1,602,796,299
Бағалау міндеттемелері	55,921,437	-	-	-	-	-	55,921,437
Басқа да қаржылық міндеттемелер	40,395,882	-	-	170,229,732	600,546,238	-	811,171,852
Барлық міндеттемелер	18,600,271,123	160,639,806	764,017,051	561,615,489	873,872,353	-	20,960,415,822
Таза позиция	(8,839,150,764)	696,086,321	576,528,559	6,266,154,391	4,265,896,386	7,319,806,395	10,285,321,288

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Келесі кестеде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаға талдау (күтілетін келісімшарттық өтеу мерзімдері бөлігінде) ұсынылған:

мың тенге	1 айдан аз талап етілгенге дейін	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімі жоқ	Барлығы
АКТИВТЕР							
Ақша қаражаты және олардың баламалары	3,597,190,984	-	-	-	-	-	3,597,190,984
Шетелдік банктердегі шоттардағы және депозиттердегі алтын	1,000,254,043	-	1,145,042,452	-	-	-	2,145,296,495
ҚҰБ-тың және шетелдік банктердің сақтау орындарындағы құйма алтын	-	-	-	-	-	6,828,455,954	6,828,455,954
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар және депозиттер	768,579,209	-	177,226,811	96,799,692	1,177,166,332	-	2,219,772,044
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	924,743	1,124,763	-	301,333,660	897,121,203	-	1,200,504,369
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	44,442,521	94,510,293	851,154,595	2,386,321,669	1,545,492,357	687,682,247	5,609,603,682
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	9,505,968	-	22,190,176	62,246,904	203,917,793	-	297,860,841
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	12,617,439	12,617,439
Басқа да қаржылық активтер	31,502,970	8,250,869	38,218,820	237,660,783	846,170,528	-	1,161,803,970
Активтердің барлығы	5,452,400,438	103,885,925	2,233,832,854	3,084,362,708	4,669,868,213	7,528,755,640	23,073,105,778

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

мың теңге	Талап етілгенге дейін және 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімі жоқ	Барлығы
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	4,110,361,072	-	-	-	-	-	4,110,361,072
Айналыстағы цифрлық теңге	4,626	-	-	-	-	-	4,626
Банктер мен басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	7,912,439,272	263,555,287	48,107,567	-	-	5,470,341	8,229,572,467
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары «РЕПО» мәмілелері	495,011 6,294,517	2,116,905	-	-	-	-	2,611,916 6,294,517
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	133,146,046	-	-	-	-	-	133,146,046
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	1,932,859,394	-	-	-	-	-	1,932,859,394
Клиенттердің шоттары	368,734,110	-	-	-	-	-	368,734,110
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,306,017,070	83,397,441	138,162,770	574,701,028	314,064,669	-	2,416,342,978
Бағалау міндеттемелері	56,337,341	-	-	-	-	-	56,337,341
Басқа да қаржылық міндеттемелер	37,486,660	-	-	134,826,014	456,831,073	-	629,143,747
Барлық міндеттемелер	15,864,175,119	349,069,633	186,270,337	709,527,042	770,895,742	5,470,341	17,885,408,214
Таза позиция	(10,411,774,681)	(245,183,708)	2,047,562,517	2,374,835,666	3,898,972,471	7,523,285,299	5,187,697,564

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

31. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Жеке капитал және жылжымайтын мүлік қорларының жұмыс істеу ұзақтығы – 10-15 жыл аралығы (және/немесе қорлардың орташа есеппен жұмыс істеуі 12 жылды құрайды). Орташа алғандағы инвестициялық кезең – 5 жыл. Хедж-қорларының орташа жұмыс істеу ұзақтығы жоқ, өйткені хедж-қорларының жұмыс істеу циклі жоқ. Хедж-қорларының орташа инвестициялық кезеңі мерзімсіз. Топ ақша қаражатын хедж-қорларының, жеке капитал және жылжымайтын мүлік қорларының инвестицияларды іске асыруына қарай алады. Ұлттық қордың міндеттемесі бөлігінде Топқа ұқсас, яғни Ұлттық қор да кез келген уақытта осы қорлардан шыға алмайтын жағдай байқалады.

32. КРЕДИТТІК СИПАТТАҒЫ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Топтың кредиттік ресурстарды ұсыну бойынша міндеттемелері бар. Бұл міндеттемелер мақұлданған кредит, сондай-ақ овердрафт нысанындағы кредиттік ресурстар беруді көздейді.

ҚҰБ банктік кепілдік береді және өз клиенттерінің үшінші тұлғалар алдындағы міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету мақсатында аккредитивтер ашады. Аталған келісімдер лимиттерді белгілейді және әдетте, бес жылға дейінгі қолданыс мерзімі бар.

Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелердің шартты сомасы бұдан әрі кестеде санаттар бойынша көрсетілген. Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелерге қатысты кестеде көрсетілген сомалар аталған шартты міндеттемелердің толық орындалатындығын болжайды. Кепілдіктер мен аккредитивтерге қатысты кестеде көрсетілген сомалар, егер контрагенттер өз міндеттемелерін шарт талаптарына сәйкес орындай алмаған жағдайда, есепті күндегі жағдай бойынша көрсетілген бухгалтерлік зиянның ең көп шамасын білдіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

32. КРЕДИТТІК СИПАТТАҒЫ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

	<u>2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге</u>	<u>2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге</u>
Шартқа сәйкес сома		
Инвестициялық міндеттемелер	513,165,881	354,682,424
Кредиттерді және кредиттік желілерді беру жөніндегі міндеттемелер	11,000,000	11,000,000
Кепілдіктер мен аккредитивтер	12,000	12,000
Шартты міндеттемелердің барлығы	524,177,881	365,694,424

Кредиттер, кредиттік желілер, кепілдіктер мен аккредитивтер беру бойынша міндеттемелер 1-сатыдағы кредиттік тәуекел болып саналады.

Активтердің балама сыныптарына инвестициялық бағдарламаны 2024 жылғы 31 желтоқсанда жеке капитал және жылжымайтын мүлік қорлары алдында 513,165,881 мың теңге мөлшерінде (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 354,682,424 мың теңге) шартты төлем міндеттемесі бар арнайы мақсаттағы компаниялар және/немесе әріптестік арқылы Топ жүзеге асырады. Бұл шартты міндеттемелер өзгеруі мүмкін.

Кредиттік сипаттағы аталған шартты міндеттемелердің көбі оларды ішінара немесе толық орындағанға дейін тоқтатылуы мүмкін. Оның салдарынан жоғарыда көрсетілген кредиттік сипаттағы келісімді шартты міндеттемелер ақша қаражатының күтілетін әкетілуін білдірмейді.

Топтың төлем міндеттемелерін орындамауы айыппұл санкцияларын есептеуге, оның үлесін азайтуға, құқықтарды шектеуге, қордан мәжбүрлеп шығаруға, берешекті өндіріп алу бойынша заңдық шараларға, сондай-ақ жағымсыз бедел салдарына алып келуі мүмкін. Реттеу шарттың талаптарына және ішкі қағидаларға сәйкес жүргізіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

33. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР**Сақтандыру**

Қазақстан Республикасында сақтандыру қызметінің нарығы даму сатысында, сондықтан басқа елдерде қолданылатын сақтандыру түрлерінің басым бөлігіне Қазақстан Республикасында әлі де қол жеткізілген жоқ. Топ ғимарттар мен жабдықтарды сақтандыруды, Топтың мүлкін пайдалану нәтижесінде келтірілген мүліктік немесе экологиялық залалға қатысты үшінші тұлғалардың жауапкершілігіне қатысты немесе Топтың қызметіне қатысты басқа жағдайларда қызметті уақытша тоқтатуды толық көлемде жүзеге асырған жоқ. Топ өз қызметін жеткілікті деңгейде сақтандырған кезеңге дейін келтірілген зияндар немесе белгіленген активтерден айырылу Топтың қызметі мен қаржы жағдайына едәуір теріс әсер етуі мүмкін деген тәуекел бар.

Аяқталмаған сот талқылаулары

Басшылықтың қандай да бір маңызды нақты немесе аяқталмаған сот талқылаулары туралы, сондай-ақ Топқа қарсы қойылуы мүмкін әлеуетті талаптар туралы ақпараты жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

33. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР, ЖАЛҒАСЫ**Шартты салықтық міндеттемелер**

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ҚҰБ табыс салығы мен қосылған құн салығын төлеуден босатылған.

Қазақстанның салық салу заңнамасы мен практикасы үздіксіз даму жағдайында, сондықтан кері әсер етуі мүмкін әртүрлі түсіндірмелер мен жиі өзгерістерге ұшырайды. Кейбір жағдайларда салық салынатын базаны анықтау мақсатында салық заңнамасы ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарының ережелеріне сілтеме жасайды, ал Қазақстандық салық органдарының ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарының тиісті ережелерін түсіндіруі Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін жасау кезінде қолданатын есеп саясатынан, пайымдаулардан және бағалаулардан өзгеше болуы мүмкін, бұл Топтың қосымша салықтық есептілігін тудыруы мүмкін. Салық органдары салық жылы аяқталғаннан кейін 5 жыл ішінде ретроспективті тексеру жүргізе алады. Топ басшылығы оның тиісті заңнаманы түсіндірулері орынды деп санайды және Топ дау туындаған жағдайда өз ұстанымын қорғай алады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**34. ҚОРЛАРДЫ БАСҚАРУ, СЕНІМГЕРЛІК БАСҚАРУ
БОЙЫНША ҚЫЗМЕТТЕР ЖӘНЕ КАСТОДИАНДЫҚ ҚЫЗМЕТ****Қорларды басқару және сенімгерлік басқару бойынша көрсетілетін қызметтер**

ҚҰБ трастық компанияларға, зейнетақы қорларына және басқа ұйымдарға сенімгерлік басқару бойынша қызмет көрсетеді, атап айтқанда активтерді басқарады не алынған қаражатты клиенттің нұсқауларына сәйкес түрлі қаржы құралдарына инвестициялайды.

ҚҰБ осы қызметтерді көрсеткені үшін комиссиялық сыйақы алады. Сенімгерлік басқаруға алынған активтер ҚҰБ-ның активтері болып табылмайды және тиісінше қаржылық жағдайы туралы оның шоғырландырылған қаржылық есебінде көрсетілмейді. ҚҰБ көрсетілген салымдарды жүзеге асыру кезінде көрсетілген инвестицияларға кепілдік бермейтіндіктен кредиттік тәуекелге ұшырамайды.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық қордың активтерін қоспағанда, байланысты ұйымдардың тапсырмасы бойынша Топтың басқаруындағы активтердің жалпы сомасы 3,515,147,126 мың теңгені (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 3,800,751,060 мың теңге) құрады.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың басқаруындағы Ұлттық қордың таза активтерінің сомасы 34,730,106,884 мың теңгені (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 29,854,109,972 мың теңге) құрады. ҚҰБ инвестициялық саясатына сәйкес көрсетілген активтердің бір бөлігін басқаруды сыртқы басқарушылар жүзеге асырады.

Ұлттық қордың, БЖЗҚ, «Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ және басқа да байланысты ұйымдардың активтерін басқару бойынша операциялардан түсетін комиссиялық кіріс 62,654,702 мың теңгені (2023 жылы: 35,649,929 мың теңге) құрайды.

Кастодиандық қызмет

ҚҰБ 2024 және 2023 жылдары БЖЗҚ-ға кастодиандық қызмет көрсетті. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша БЖЗҚ-ның ҚҰБ-да кастодиандық қызмет алатын активтерінің жалпы сомасы 22,670,807,385 мың теңгені (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 17,806,034,228 мың теңгені) құрады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**34. ҚОРЛАРДЫ БАСҚАРУ, СЕНІМГЕРЛІК БАСҚАРУ БОЙЫНША
ҚЫЗМЕТТЕР ЖӘНЕ КАСТОДИАНДЫҚ ҚЫЗМЕТ, ЖАЛҒАСЫ****Депоненттердің активтері**

ҚҰБ 2012 жылғы 26 қарашада қаржы құралдарының және өз клиенттері ақшасының есебін жүргізетін «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – Орталық депозитарий) акцияларын сатып алды. Орталық депозитарийдің қаржы құралдарының және клиенттері ақшасының есебі Орталық депозитарийдің өзіне тиесілі қаржы құралдары мен ақшасынан жеке баланстан тыс шоттарда жүзеге асырылады.

Орталық депозитарийде номиналды ұстауда және депоненттердің банктік шоттарында болған қаржы құралдары мен ақшаның жалпы сомасы 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 179,228,207,474 мың теңге (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 126,868,367,903 мың теңге) болды.

35. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР**Директорлар кеңесінің және Басқарманың мүшелерімен операциялар**

2024 жылы ҚҰБ Басқармасының және Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы 1,692,435 мың теңгені құрады (2023 жылы: 1,378,653 мың теңге). Сыйақыға жалақы мен басқа да төлемдер қосылған.

Байланысты тараптармен операциялар

Топ мемлекетпен және оның байланысты тараптарымен есеп айырысу бойынша жеке маңызды емес мәмілелер мен қалдықтар туралы ақпаратты ашудан босатуды қолдануға шешім қабылдады.

Байланысты тараптармен операциялар мемлекеттік ұйымдарға сенімгерлік басқару және кастодиандық қызмет жөніндегі қызметтерді қамтиды (34-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Байланысты тараптармен операциялар, жалғасы

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттарға қатысты қалдықтар және орташа номиналды сыйақы мөлшерлемелер, сондай-ақ 2024 және 2023 жылдардағы байланысты тараптармен операциялар бойынша тиісті пайда немесе зиян мынадай болды:

	Мемлекеттік компаниялар мен ұйымдар			
	2024 жылғы 31 желтоқсан		2023 жылғы 31 желтоқсан	
	мың теңге	Орташа номиналды пайыздық мөлшер- леме, %	мың теңге	Орташа номиналды пайыздық мөлшер- леме, %
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп АКТИВТЕР				
Ақша қаражаты және олардың баламалары	99,433,907	15.05	504,299,189	16.40
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыз және депозиттер	1,131,276,789	6.08	947,141,228	5.61
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	28,686,903	-	30,665,464	-
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар:				
Үлестік құралдар	854,169,757	-	670,379,136	-
Борыштық құралдар	1,610,964,975	10.05	1,408,037,536	9.26
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	47,723,141	6.48	194,786,094	8.60
Негізгі құралдар	56,628	-	6,342	-
Ағымдағы салықтық актив	9,904,387	-	8,386,104	-
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	293,263,689	-	312,609,362	-
Басқа да активтер	274,376,482	-	318,130,637	9.41

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Байланысты тараптармен операциялар, жалғасы

	Мемлекеттік компаниялар мен ұйымдар			
	2024 жылғы 31 желтоқсан		2023 жылғы 31 желтоқсан	
	мың теңге	Орташа номиналды пайыздық мөлшерлеме, %	мың теңге	Орташа номиналды пайыздық мөлшерлеме, %
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері «РЕПО» мәмілелері	1,958,621,616	15.19	2,415,540,117	14.78
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	-	-	6,294,517	14.75
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	191,867,517	-	133,146,046	-
Клиенттердің шоттары	2,236,600,133	0.25	1,932,859,394	0.25
Борыштық бағалы қағаздар *	454,159,248	-	367,220,164	-
Ағымдағы салықтық міндеттеме	543,329,759	13.41	940,138,250	14.53
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттеме	18,654	-	8,478	-
Басқа да міндеттемелер	2,943,966	-	2,696,549	-
	788,464,876	-	601,042,178	-
КАПИТАЛ				
Қаржылық активтердің әділ құнының өзгеруіне арналған резерв	2,024,302	-	1,801,255	-

* Борыштық бағалы қағаздар үшін тиімді пайыздық мөлшерлеме көрсетілген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Байланысты тараптармен операциялар, жалғасы

	Мемлекеттік компаниялар мен ұйымдар	
	2024 жыл мың теңге	2023 жыл мың теңге
Пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есеп		
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс	308,418,456	334,310,630
Пайыздық шығыс	(226,319,369)	(226,932,514)
Комиссиялық кіріс	79,450,192	31,956,707
Комиссиялық шығыс	(6,792,347)	(3,318,849)
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялардан таза зиян	(309,759)	(143,117)
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялардан таза пайда	28,726,066	28,726,066
Қауымдасқан ұйымдардың пайдасындағы үлесі	8,379,409	3,253,258
Басқа да операциялық кіріс	32,388,741	11,683,087
Басқа да операциялық шығыс	(2,991,509)	(929,960)
Кредиттік зиянға резервтер құру бойынша шығыс	(719,815)	(45,518)
Банкноттар мен монеталарды шығару шығысы	(39,690)	(39,871)
Персоналға арналған шығыс	(2,981,039)	(2,709,710)
Басқа да жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыс	(5,169,423)	(4,945,622)
Табыс салығы бойынша шығыс	(20,950,413)	(34,268,510)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР

Есептік сыныптау және әділ құны

Келесі кесте 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық активтер мен міндеттемелердің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

	Есеп саясатына сәйкес әділ құны бойынша бағаланатын (2-ескертпе)	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бағаланатын	Басқа да жиынтық кіріс (борыштық) арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Басқа да жиынтық кіріс (үлестік) арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Амортизацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
мың теңге							
АКТИВТЕР							
Ақша қаражаты және олардың баламалары	-	-	-	-	3,610,356,268	3,610,356,268	3,664,250,266
Шетелдік банктердегі шоттар мен депозиттердегі алтын	6,149,939,002	-	-	-	-	6,149,939,002	6,149,939,002
ҚҰБ-тың және шетелдік бантердің сақтау орындарындағы құйма алтын	6,444,912,285	-	-	-	-	6,444,912,285	6,444,912,285
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттер	-	279,449,642	-	-	2,032,789,015	2,312,238,657	2,304,773,871
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	1,506,120,456	-	-	-	1,506,120,456	1,506,120,456
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	8,894,226,117	854,577,544	-	9,748,803,661	9,748,803,661
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	-	-	319,159,712	319,159,712	301,332,213
Басқа да қаржылық активтер	-	-	-	-	1,133,482,716	1,133,482,716	1,133,482,716
	12,594,851,287	1,785,570,098	8,894,226,117	854,577,544	7,095,787,711	31,225,012,757	31,253,614,470

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Есептік сыныптау және әділ құны, жалғасы

мың теңге	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Амортизацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Айналыстағы ақша	-	4,733,663,281	4,733,663,281	4,733,663,281
Айналыстағы цифрлық теңге	-	129,109,492	129,109,492	129,109,492
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	10,726,283,685	10,726,283,685	10,726,283,685
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	3,639,965	-	3,639,965	3,639,965
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	-	191,867,517	191,867,517	191,867,517
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	2,236,600,133	2,236,600,133	2,236,600,133
Клиенттердің шоттары	-	469,362,161	469,362,161	469,362,161
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	1,602,796,299	1,602,796,299	1,617,722,588
Бағаланатын міндеттемелер	-	55,921,437	55,921,437	55,921,437
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	811,171,852	811,171,852	811,171,852
	3,639,965	20,956,775,857	20,960,415,822	20,975,342,111

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Есептік сыныптау және әділ құны, жалғасы

Келесі кестеде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық активтер мен міндеттемелердің баланстық және әділ құны көрсетілген:

мың теңге	Есеп саясатына сәйкес әділ құны бойынша бағаланатын (2-ескертпе)	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Басқа да жиынтық кіріс (борыштық) арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Басқа да жиынтық кіріс (үлестік) арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Амортизацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
АКТИВТЕР							
Ақша қаражаты және олардың баламалары	-	-	-	-	3,597,190,984	3,597,190,984	3,597,694,567
Шетелдік банктердегі шоттардағы және депозиттердегі алтын	2,145,296,495	-	-	-	-	2,145,296,495	2,145,296,495
ҚҰБ-тың және шетелдік банктердің сақтау орындарындағы құйма алтын	6,828,455,954	-	-	-	-	6,828,455,954	6,828,455,954
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыз және депозиттер	-	277,172,381	-	-	1,942,599,663	2,219,772,044	2,157,676,999
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	1,200,504,369	-	-	-	1,200,504,369	1,200,504,369
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	4,938,845,166	670,758,516	-	5,609,603,682	5,609,603,682
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	-	-	297,860,841	297,860,841	262,900,728
Басқа да қаржылық активтер	-	-	-	-	1,161,803,970	1,161,803,970	1,161,803,970
	8,973,752,449	1,477,676,750	4,938,845,166	670,758,516	6,999,455,458	23,060,488,339	22,963,936,764

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Есептік сыныптау және әділ құны, жалғасы

мың теңге	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Амортизацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Айналыстағы ақша	-	4,110,361,072	4,110,361,072	4,110,361,072
Айналыстағы цифрлық теңге	-	4,626	4,626	4,626
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	8,229,572,467	8,229,572,467	8,229,572,467
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары «РЕПО» мәмілелері	2,611,916	-	2,611,916	2,611,916
		6,294,517	6,294,517	6,294,517
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	-	133,146,046	133,146,046	133,146,046
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	1,932,859,394	1,932,859,394	1,932,859,394
Клиенттердің шоттары	-	368,734,110	368,734,110	368,734,110
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	2,416,342,978	2,416,342,978	2,377,847,235
Бағаланатын міндеттемелер	-	56,337,341	56,337,341	56,337,341
Басқа да қаржылық міндеттемелер		629,143,747	629,143,747	629,143,747
	2,611,916	17,882,796,298	17,885,408,214	17,846,912,471

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ
ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ****Есептік сыныптаулар және әділ құны, жалғасы**

Әділ құнды бағалау активті сату кезінде алынуы немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасындағы әдеттегі мәміле жағдайында міндеттемені беру кезінде төленуі мүмкін бағаны айқындауға бағытталған.

Дегенмен, белгісіздікті және субъективті пайымдауларды пайдалануды ескере отырып, әділ құны активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді беру шеңберінде іске асырылатын ретінде түсіндірілмеуі тиіс.

Белсенді нарықта айналыста болатын қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің әділ құны нарықтық баға белгілеуге немесе дилерлік бағаларға негізделеді. Топ бағалаудың әртүрлі әдістерін пайдалана отырып, Топтың барлық өзге қаржы құралдарының әділ құнын айқындайды.

Бағалау мақсаты бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында активті сату немесе міндеттемелерді беру бойынша ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операция жүргізілуі мүмкін бағаны көрсететін әділ құнын айқындау болып табылады.

Бағалау әдістері ағымдағы сәтке келтірілген таза құнды бағалау және ақша қаражаты ағындарын дисконттау модельдерін, нарықтық баға белгіленімдері белгілі ұқсас құралдармен салыстыруды, сондай-ақ бағалаудың өзге де модельдерін қамтиды. Бағалау үшін пайдаланылатын пайымдаулар мен деректер тәуекелсіз және базалық пайыздық мөлшерлемелерді, кредиттік спрэдтерді және дисконттау мөлшерлемелерін бағалау үшін пайдаланылатын өзге де түзетулерді, акциялар мен облигациялардың бағасын белгілеуді, валюта бағамдарын, қор индекстерін, сондай-ақ бағалардың күтілетін құбылуларын және оларды салыстыруды қамтиды. Бағалау әдістері нарықтың тәуелсіз қатысушылары айқындайтын есепті күнгі жағдай бойынша қаржы құралының құнын көрсететін әділ құнын айқындауға бағытталған.

Топ жалпыға бірдей қолжетімді нарықтық деректерді ғана пайдаланатын және басшылықтың пайымдауларын немесе бағалауларын талап етпейтін пайыздық және валюталық СВОП-тар сияқты стандартты және неғұрлым қарапайым қаржы құралдарының әділ құнын айқындау үшін бағалаудың кеңінен танылған модельдерін пайдаланады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ
ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ****Есептік сыныптаулар және әділ құны, жалғасы**

Байқалатын баға белгілеулер және модельдер үшін бастапқы деректер әдетте нарықта айналыста болатын борыштық және үлестік бағалы қағаздар, биржада айналыста болатын туынды құралдар, сондай-ақ пайыздық СВОП-тар сияқты жай биржадан тыс туынды құралдар үшін нарықта қолжетімді.

2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша хедж-қорларына инвестициялар портфелінің, жеке капитал портфелінің және жылжымайтын мүлік портфелінің әділ құны тәуелсіз әкімші және/немесе басқарушы менеджер ұсынатын активтердің таза құнына негізделеді.

Бағалау пайымын қолдана отырып, Топ басшылығы сатып алынған ипотекалық қарыз бойынша ұзақ мерзімді талаптардың баланстық құны олардың әділ құнына тең деп есептейді, себебі 7-20-25 бағдарламасы бойынша ипотекалық қарыз нарықтың жеке сегментін білдіреді, ал осы Бағдарлама бойынша пайыздық мөлшерлеме нарықтық болып табылады. Осы Бағдарлама бойынша пайыздық мөлшерлеме жыл бойы өзгерген жоқ.

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Топ әділ құнды көрсетілген бағаларды қалыптастыру кезінде пайдаланылатын деректердің мәнділігін ескеретін әділ құнды бағалаудың мынадай иерархиясын пайдалана отырып бағалайды:

- 1-деңгей: Ұқсас қаржы құралдарына қатысты белсенді нарықтағы баға белгілеу (түзетілмеген);
- 2-деңгей: 1-деңгейге жататын баға белгілеуден ерекшеленетін, тікелей (яғни баға белгілеу) немесе жанама (яғни баға белгілеуден алынған деректер) қолжетімді деректер. Бұл санат мыналарды пайдалана отырып бағаланатын құралдарды қамтиды: ұқсас құралдар үшін белсенді нарықтардағы нарықтық баға белгілеулер, белсенді ретінде қаралмайтын нарықтардағы ұқсас құралдар үшін нарықтық баға белгілеулер немесе бағалаудың өзге де әдістері, олардың барлық пайдаланылатын деректері тікелей немесе жанама түрде бақыланатын бастапқы деректерге негізделеді;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ
ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ****Әділ құнын бағалау иерархиясы, жалғасы**

- 3-деңгей: қолжетімсіз деректер. Бұл санат бақыланатын бастапқы деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалана отырып бағаланатын құралдарды қамтиды, бұл ретте мұндай бақыланбайтын деректер құралды бағалауға елеулі әсер етеді. Бұл санат ұқсас құралдар үшін баға белгілеу негізінде бағаланатын құралдарды қамтиды, оларға қатысты құралдар арасындағы айырмашылықты көрсету үшін елеулі бақыланбайтын түзетулерді немесе пайымдауларды пайдалану талап етіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнын бағалау иерархиясы, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны иерархиясы деңгейлерінің бөлінісінде әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы құралдарын талдау келтірілген. Сомалар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаларға негізделеді.

2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	<u>1-деңгей</u>	<u>2-деңгей</u>	<u>3-деңгей</u>	<u>Барлығы</u>
Алтын				
- ҚҰБ және шетелдік банктердің сақтау орнындағы құйма алтын	6,444,912,285	-	-	6,444,912,285
- Шетелдік банктердегі депозиттердегі алтын	-	6,149,939,002	-	6,149,939,002
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыз және депозиттер	-	-	-	-
- Банктердегі депозиттер	-	6,000,080	-	6,000,080
- Берілген қарыз	-	273,449,562	-	273,449,562
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары				
- Туынды активтер	-	5,690,114	-	5,690,114
- Үлестік инвестициялар				
Жеке капитал қорларына инвестициялар	-	-	1,011,766,897	1,011,766,897
Хедж-қорларына инвестициялар	-	337,992,502	-	337,992,502
Жылжымайтын мүлік қорына инвестициялар	-	-	121,984,040	121,984,040
Басқа қорға инвестициялар	-	28,686,903	-	28,686,903
- Туынды міндеттемелер	-	(3,639,965)	-	(3,639,965)
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- Шетелдік эмитенттердің мемлекеттік облигациялары	5,387,907,744	-	-	5,387,907,744
- Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигациялары	1,303,667,049	-	-	1,303,667,049
- Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының облигациялары	584,242,615	-	-	584,242,615
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық облигациялары	-	1,490,071,633	-	1,490,071,633
- Қазақстандық эмитенттердің корпоративтік облигациялары	-	128,337,076	-	128,337,076
- Корпоративтік акциялар	407,787	854,169,757	-	854,577,544
	13,721,137,480	9,270,696,664	1,133,750,937	24,125,585,081

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнын бағалау иерархиясы, жалғасы

2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	<u>1-денгей</u>	<u>2-денгей</u>	<u>3-денгей</u>	<u>Барлығы</u>
Алтын				
- ҚҰБ және шетелдік банктердің сақтау орнындағы құйма алтын	6,828,455,954	-	-	6,828,455,954
- Шетелдік банктердегі депозиттердегі алтын	-	2,145,296,495	-	2,145,296,495
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыз және депозиттер				
- Банктердегі депозиттер	-	21,063,642	-	21,063,642
- Берілген қарыз	-	256,108,738	-	256,108,738
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары				
- Туынды активтер	-	2,049,506	-	2,049,506
- Үлестік инвестициялар				
Жеке капитал қорларына инвестициялар	-	-	814,812,176	814,812,176
Жылжымайтын мүлік қорына инвестициялар	-	-	82,309,027	82,309,027
Хедж-қорларына инвестициялар	-	270,668,196	-	270,668,196
Басқа қорға инвестициялар	-	30,665,464	-	30,665,464
- Туынды міндеттемелер	-	(2,611,916)	-	(2,611,916)
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- Шетелдік эмитенттердің мемлекеттік облигациялары	2,310,557,833	-	-	2,310,557,833
- Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигациялары	909,997,285	936,713	-	910,933,998
- Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының облигациялары	309,315,799	-	-	309,315,799
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық облигациялары	-	1,296,706,369	-	1,296,706,369
Қазақстандық эмитенттердің корпоративтік облигациялары	-	111,331,167	-	111,331,167
- Корпоративтік акциялар	379,380	670,379,136	-	670,758,516
	10,358,706,251	4,802,593,510	897,121,203	16,058,420,964

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ
ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ****Әділ құнын бағалау иерархиясы, жалғасы**

Қорларды бағалаудың өзіне тән белгісіздігіне байланысты олардың бағалау құны осындай қорлар үшін өтімді нарық болған жағдайда пайдаланылатын құннан едәуір ерекшеленуі мүмкін және бұл айырмашылықтар елеулі болуы мүмкін.

Хедж-қорларына инвестициялар

Хедж-қорларына инвестициялар портфелі, әдетте, баға белгіленетін нарықтық құны бойынша бағаланатын оңай өткізілетін бағалы қағаздар мен туынды құралдарда және/немесе бағалық әділ құны бойынша бағаланатын өтімділігі төмен нарықтық емес бағалы қағаздар мен туынды құралдарда позицияларды ұстайтын қорларды білдіреді. Бағалы қағаздардың құрамы мен шоғырлануы қорлардың инвестициялық стратегиясының сипаты мен нарықтың ықпалын қоса алғанда, әртүрлі факторларға байланысты қорлардың ішінде түрленеді.

2-деңгейге жатқызылған хедж-қорларына инвестициялардың осы портфелі ашық қорлардан тұрады.

Жеке капитал мен жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялар

3-деңгейге жатқызылған Топтың басқаруындағы үлестік құралдарға ҚҰБ инвестициялары мыналарды:

- акционерлік капиталға немесе инвестицияланатын компаниялардың бағалы қағаздарына (жеке капитал портфелі) инвестициялау үшін инвесторлардың қаражатын жинақтау мақсатында жүзеге асырылатын қорлар қорының құрылымы және қорлармен бірге бірлескен инвестициялар арқылы қорларға инвестицияларды; және

- жалдау ақысынан кіріс алу және/немесе жылжымайтын мүлік құнының өсуі (жылжымайтын мүлік портфелі) мақсатында жүзеге асырылатын қорлар қорының құрылымы арқылы қорларға инвестицияларды қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнын бағалау иерархиясы, жалғасы

Әділ құнын айқындау

2024 жылғы 31 желтоқсанда және 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін осы қорларға салымдардың әділ құнын айқындау үшін Топ тәуелсіз әкімшілер және/немесе басқарушы менеджерлер ұсынатын есептерді пайдаланды. Пайдаланылған тәсіл тәуелсіз әкімшілердің және/немесе портфельдерді басқарушы менеджерлердің есептерін жасау кезінде әрбір қордың меншігіндегі базалық инвестициялардың таза активтерінің әділ құнын бағалауды болжайды.

Айқаспалы тексеру ретінде тәуелсіз әкімшілер және/немесе басқарушы менеджерлер қорлардың әрқайсысының есептілігінде ұсынылған инвестициялардың әділ құнына талдау жүргізеді және қорларды басқару жөніндегі компаниялар ұсынған бағаланған әділ құны мен әділ құны арасындағы елеулі айырмашылықтардың негізін бағалайды.

Бұдан әрі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнын бағалаудың 3 иерархиясының деңгейіне жатқызылатын қорлар бойынша талдау келтірілген.

	2024 жыл мың теңге	2023 жыл мың теңге
Жыл басындағы әділ құны	897,121,203	851,822,957
Салымдар	153,156,037	98,287,575
Төлемдер	(101,952,976)	(57,435,070)
Қаржылық активтерден іске асырылған кіріс	49,675,717	15,433,004
Әділ құнының өзгеруінен іске асырылмаған кіріс/(шығыс)	(14,554,197)	4,200,639
Шетел валютасын қайта бағалау резерві	150,305,153	(15,187,902)
Жыл соңындағы әділ құны	1,133,750,937	897,121,203

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, егер әділ құнын бағалаудың 3 иерархиясының деңгейіне жататын барлық қаржы құралдарының баға белгілеуі 1%-ға төмендеген болса, онда пайдаға немесе зиянға әсері әділ құнының 11,337,509 мың теңгеге азаюы болар еді (2023 жылғы 31 желтоқсан: 8,971,212 мың теңге).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ
ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ****Әділ құнын бағалау иерархиясы, жалғасы**

Базалық құралдардың сипатына қарай қорлар бақыланатын нарықтық бағаларды, өз модельдерін пайдалана алады немесе инвестициялардың әділ құнын алу үшін модельді пайдаланатын тәуелсіз бағалаушыларды тарта алады. Өз кезегінде басқарушы менеджерлер қорлардың басқаруындағы инвестициялардың әділ құны туралы ақпаратты шоғырландырады. Басқарушы менеджерлер белгілі бір инвестициялардың әділ құнының бағасын алу үшін, егер бұл ақпаратты қор бере алмаса немесе инвестиция осы менеджердің тікелей басқаруында болса, тәуелсіз бағалаушыларды тікелей тағайындай алады.

Балама құралдар нарығының ерекшелігіне және қорлардың әділ құны бойынша ақпаратты ұсыну мерзімдері бойынша уақытша шектеулерге байланысты қорлардың әділ құнының бір бөлігі ақша қаражатының қозғалысы ескеріле отырып түзетілген, есепті жылдың алдағы тоқсанындағы қорлардың әділ құнының негізінде ұсынылуы мүмкін.

Бұдан әрі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнын бағалау иерархиясының 3-деңгейіне жататын қорлардың өздерінің инвестицияларының географиялық белгісі бойынша бөлу келтірілген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнын бағалау иерархиясы, жалғасы

	2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге
<i>Жылжымайтын мүлік қорындағы инвестициялар</i>		
АҚШ	52,068,531	33,746,701
Еуропа	32,927,259	19,754,167
Азия	33,732,043	27,161,979
Басқалары	3,256,207	1,646,180
Жылжымайтын мүлік қорларындағы инвестициялардың жиыны	121,984,040	82,309,027
<i>Жеке капитал қорларындағы инвестициялар</i>		
АҚШ	638,002,914	556,516,716
Еуропа	201,532,984	147,481,004
Азия	101,010,484	61,110,913
Басқалары	71,220,515	49,703,543
Жеке капитал қорларындағы инвестициялардың жиыны	1,011,766,897	814,812,176
Барлығы	1,133,750,937	897,121,203

Қорлар және жеке капитал мен жылжымайтын мүлік бірлескен инвестициялары қорының құрылымындағы құралдар бойынша неғұрлым тереңдетілген талдау жүргізе отырып және осы қорлардың қаржылық есептілігін басшылыққа ала отырып, төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жеке капитал мен жылжымайтын мүлік қорлары портфеліндегі тікелей және тікелей емес инвестициялар белгісі бойынша бөлініс келтірілген. Тікелей инвестициялар өткен жылмен салыстырғанда ХҚЕС-те көзделген практикалық сипаттағы оңайлату пайдаланыла отырып, әділ құнын бағалау иерархиясына сәйкес бөлінген; бұл ретте, тікелей емес инвестициялар инвестициялардың таза активтерінің ұсынылған құнына сәйкес ашылады, тікелей емес инвестициялар – бұл қорларға оларды басқару және инвестициялық портфельдегі үлесті ғана алу құқығынсыз инвестициялар:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

2024 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы
Тікелей инвестициялардың барлығы	-	-	15,921,153	15,921,153
Активтердің таза құны бойынша бағаланған тікелей емес инвестициялардың барлығы	-	-	1,117,829,784	1,117,829,784
Барлық жеке капитал портфелінің және жылжымайтын мүлік портфелінің инвестициялар құны	-	-	1,133,750,937	1,133,750,937
2023 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы
Тікелей инвестициялардың барлығы	1,067,575	7,538,205	82,976,989	91,582,769
Активтердің таза құны бойынша бағаланған тікелей емес инвестициялардың барлығы	-	-	805,538,434	805,538,434
Барлық жеке капитал портфелінің және жылжымайтын мүлік портфелінің инвестициялар құны	1,067,575	7,538,205	888,515,423	897,121,203

Әділ құны иерархиясының 3-деңгейіне жататын тікелей инвестицияларды ашу бойынша ХҚЕС талаптарына сәйкес, бұдан әрі 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестицияларды бағалау кезінде пайдаланылған елеулі бақыланбайтын деректер туралы ақпарат берілген:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Секторы	2024 жылғы 31 желтоқсан			
	Әділ құны (мың теңге)	Бағалау әдістемесі	Бақыланбайтын деректер	Мультип- ликатор
Байланыс қызметтері	3,010,560	Нарықтық тәсіл	Жалпы пайда мультипликаторы	10x
Денсаулық сақтау	3,573,716	Нарықтық тәсіл	ЕВІТДА мультипликаторы	15.25x
Басқа инвестициялар	2,773,002	Нарықтық тәсіл	Кіріс мультипликаторы	3.63x
Ақпараттық технологиялар*	6,563,875	Нарықтық тәсіл		
Тікелей инвестициялардың барлығы	15,921,153			
Тікелей емес инвестициялардың барлығы	1,117,829,784	Активтердің таза құны	-	-
Тікелей және тікелей емес инвестициялардың барлығы	1,133,750,937			

* Осы саладағы бағалау әдетте бағалау күнінен бастап алты ай ішінде сатып алынған инвестициялар немесе бағалау күнінен кейін күтілетін жабу күні бар күтілетін мәміле ретінде айқындалатын жақын уақытта жасалған мәмілелерге негізделген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнын бағалау иерархиясы, жалғасы

Секторы	2023 жылғы 31 желтоқсан			
	Әділ құны (мың теңге)	Бағалау әдістемесі	Бақыланбайтын деректер	Мульти- пликатор
Байланыс қызметтері	2,607,205	Нарықтық тәсіл	EBITDA	18.75x
Тұтыну тауарлары мен көрсетілетін қызметтер	25,796,333	Нарықтық тәсіл	EBITDA	8.5x-18x
Өнеркәсіп	10,854,256	Нарықтық тәсіл	EBITDA	11.25x- 17.75x
Ақпараттық технологиялар	7,927,128	Нарықтық тәсіл	EBITDA	10.50x- 25.25x
Қаржы	27,242,398	Нарықтық тәсіл	P/NTAV	8x-15.25x 1.6x
Денсаулық сақтау	2,266,419	Нарықтық тәсіл	EBITDA	15x
Машина жасау	4,345,549	Нарықтық тәсіл	EBITDA	13.25x
Басқа инвестициялар	1,937,701	Нарықтық тәсіл	Кіріс	3.50x
Тікелей инвестициялардың барлығы				
Тікелей емес инвестициялардың барлығы		Активтердің таза құны	-	-
Тікелей және тікелей емес инвестициялардың барлығы				

* Осы саладағы бағалау әдетте бағалау күнінен бастап алты ай ішінде сатып алынған инвестициялар немесе бағалау күнінен кейін күтілетін жабу күні бар күтілетін мәміле ретінде айқындалатын жақын уақытта жасалған мәмілелерге негізделген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнын бағалау иерархиясы, жалғасы

Бұдан әрі кестеде әділ құны иерархиясы деңгейлерінің бөлінісінде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы құралдарының әділ құнын талдау келтірілген.

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	Әділ құнының барлығы	Баланстық құнының барлығы
АКТИВТЕР				
Ақша қаражаты және олардың баламалары				
- шетелдік және қазақстандық банктердегі «ностро» типіндегі шоттар	-	3,346,520,338	3,346,520,338	3,292,628,792
- «кері РЕПО» мәмілелері және бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем шетелдік банктердегі депозиттер	-	165,239,677	165,239,677	165,237,225
- кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	152,490,251	152,490,251	152,490,251
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыз және депозиттер				
- берілген қарыз	-	1,132,068,402	1,132,068,402	1,139,533,188
- шетелдік банктердегі және қаржы институттарындағы басқа да шоттар	-	877,022,966	877,022,966	877,007,565
- банктердегі депозиттер	-	16,542,518	16,542,518	16,248,262
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- шетелдік эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялар	125,123,136	-	125,123,136	117,588,145
- қазақстандық эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялар	-	176,209,077	176,209,077	201,571,567
Басқа да қаржылық активтер				
- сатып алынған қарыз бойынша талаптар	-	1,095,672,301	1,095,672,301	1,095,672,301
- басқа да дебиторлық берешек	-	37,810,415	37,810,415	37,810,415

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнын бағалау иерархиясы, жалғасы

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Әділ құнының барлығы	Баланстық құнының барлығы
МІНДЕТТЕ- МЕЛЕР					
Айналыстағы ақша	4,733,663,281	-	-	4,733,663,281	4,733,663,281
Айналыстағы цифрлық теңге	129,109,492	-	-	129,109,492	129,109,492
Банктер мен өзге де қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	10,726,283,685	-	10,726,283,685	10,726,283,685
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	-	191,867,517	-	191,867,517	191,867,517
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	2,236,600,133	-	2,236,600,133	2,236,600,133
Клиенттердің шоттары	-	469,362,161	-	469,362,161	469,362,161
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	1,617,722,588	-	1,617,722,588	1,602,796,299
Бағалау міндеттемелері	-	55,921,437	-	55,921,437	55,921,437
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	246,656,597	564,515,255	811,171,852	811,171,852

Бұдан әрі кестеде әділ құны иерархиясының деңгейлері бөлінісінде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы құралдарының әділ құнын талдау келтірілген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнын бағалау иерархиясы, жалғасы

мың теңге АКТИВТЕР	<u>1-денгей</u>	<u>2-денгей</u>	<u>Әділ құнының барлығы</u>	<u>Баланстық құнының барлығы</u>
Ақша қаражаты және олардың баламалары				
- шетелдік және қазақстандық банктердегі «ностро» түріндегі шоттар	-	2,939,467,899	2,939,467,899	2,938,999,854
- «кері РЕПО» мәмілелері және бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем шетелдік банктердегі депозиттер	-	520,373,642	520,373,642	520,338,103
- кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	137,853,027	137,853,027	137,853,027
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы қарыз және депозиттер				
- берілген қарыз	-	1,047,460,412	1,047,460,412	1,109,555,456
- шетелдік банктердегі және қаржы институттарындағы басқа да шоттар	-	768,579,209	768,579,209	768,579,209
- банктердегі депозиттер	-	64,464,998	64,464,998	64,464,998
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- шетелдік эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялар	102,228,471	-	102,228,471	101,463,388
- қазақстандық эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялар	-	160,672,257	160,672,257	196,397,453
Басқа да қаржылық активтер				
- сатып алынған қарыз бойынша талаптар	-	1,130,114,028	1,130,114,028	1,130,114,028
- басқа да дебиторлық берешек	-	31,689,942	31,689,942	31,689,942

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК СЫНЫПТАУЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнын бағалау иерархиясы, жалғасы

мың теңге	<u>1-деңгей</u>	<u>2-деңгей</u>	<u>3-деңгей</u>	<u>Әділ құнының барлығы</u>	<u>Баланстық құнының барлығы</u>
МІНДЕТТЕМЕЛЕР					
Айналыстағы ақша	4,110,361,072	-	-	4,110,361,072	4,110,361,072
Айналыстағы цифрлық теңге	4,626	-	-	4,626	4,626
Банктер мен өзге де қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	8,229,572,467	-	8,229,572,467	8,229,572,467
«РЕПО» мәмілелері	-	6,294,517	-	6,294,517	6,294,517
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	-	133,146,046	-	133,146,046	133,146,046
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	1,932,859,394	-	1,932,859,394	1,932,859,394
Клиенттердің шоттары	-	368,734,110	-	368,734,110	368,734,110
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	2,377,847,235	-	2,377,847,235	2,416,342,978
Бағалау міндеттемелері	-	56,337,341	-	56,337,341	56,337,341
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	185,794,237	443,349,510	629,143,747	629,143,747